

ZNANSTVENO O AVGUSTU PAVLU

Znanstvenega simpozija v počastitev 100. obletnice rojstva dr. Avgusta Pavla v domu kulture in mladine v Szombathelyu na sosednjem Madžarskem, kjer je živel, so se udeležili tudi vabljeni gostje iz Slovenije: poleg družbenopolitičnih delavcev književniki in prevajalci, predvsem pa poznavalci Pavlova dela.

Predsedujoči na spominski seji prvega dne, podpredsednik železnozupanijskega sveta László Szabo, je po uvodnem nagovoru prebral tudi v ljubeznivi telegram predsednika slovenskega komiteja za kulturo Vladimira Kavčiča z željami za uspešno delo. Te so bile upravičene, saj so se organizatorji potrudili, škoda le, da je bil v slovensčino preveden le govor Stojana Vujčića, ki je prisotne pozdravil v imenu Društva madžarskih pisateljev, sicer pa simultanege prevoda ni bilo. Več o simpoziju na strani 5. B. Bavčar.

NASLOV

Leto XXXVI

Št. 41

Murska Sobota

16. okt. 1986

Cena 120 din

VESTNIK

VREME NAKLONJENO TRGAČEM

V radgonsko-kapelskih gorah je letos pridelek grozdja štirikrat večji kot v preteklem letu, ko so zaradi zimske pozebe pridelali le tretjino običajnega pridelka. Na 250 hektarjih gorik Kmetijskega kombinata Radgona bodo letos potrgali 1,7 milijona kilogramov grozdja v lastnih vinogradih, od kooperantov pa ga bodo kupili še od sto do sto petdeset tisoč kilogramov. Čeprav je pridelek veliko boljši, kot leto prej, je le povprečen zaradi zimskih pozeb in slabega opravevanja v deževnem juniju. Po ocenah so pridelali okoli 90 odstotkov načrtovanih količin, oziroma med 7.000 in 7.500 kilogramov na hektar. Največ grozdja je namenjeno janževcu, ki ga bodo ustekleničili 1,2 milijona litrov; mošt bodo šolali za peneca, polpeneca se vina in buteljke vrhunskih vin s tramincom.

Sladkorne stopnje pri grozdju, ki so ga že obrali, so nadpovprečno visoke. Grozdje ranine je vsebovalo od 17 do 20 odstotkov sladkorja, beli burgundec od 16 do 18, rizvanec od 16 do 17, muškati silvanec 17, renski rizling pa med 16 do 17 odstotki sladkorja. Pri laškem rizlingu in šiponu, ki ga še niso potrgali, pričakujejo, da bo odstotek sladkorja nižji. S trgatvijo, pri kateri obredno zaposlenih sodeluje še 50 obralcev iz Srbije, ki trgajo grozdje od jutra do mraka, bodo predvidoma končali v soboto, 11. novembra.

Na 177 hektarjih tačas rodnih vinogradov Vinogradniškega gospodarstva Kapela bodo po besedah inž. Dušana Zamude natrgali 1,2 milijona kilogramov grozdja, od kooperantov, ki večino pridelka stisnejo in uskladiščijo v sodih domačih kleti, pa ga bodo dokupili okoli 150.000

kilogramov. Dosej so pobrali največ rizvanca, katerega pridelek je nadpovprečen, saj so ga natrgali med 8.000 in 9.000 kilogramov na hektar.

Od poznih sort trgajo še souvi-

gnon in traminec, z deli bodo končali do sobote. Rizvanec vsebuje med 16 in 17, beli pinot pa od 18 do 18,5 odstotka sladkorja. Slednjega trgajo na 47 hektarjih. Tačas trgajo še pozne sorte: renski, laški rizling in šipon.

Tudi v ljutomerskih gorah, kjer so pozne sorte grozdja začeli trgati konec minulega tedna, poteka trgatve brez zastojev. Čeprav so prideki na nekaterih območjih izredno dobri, saj se gibljejo tudi med 8 in 10 tonami na hektar, pa vseh sodov v ljutomerski kleti ne bodo napolnili. Lanska zimska pozeba je uničila dobršen del vinogradov, na severovzhodnem koncu ljutomerskih gorik pa je letos 40 odstotkov pridelka pobrala še toča.

Nekoliko pod pričakovanji se giblje tudi sladkorna stopnja, saj so v poznih sortah grozdja namerili le od 15 do 17 odstotkov sladkorja, te sorte pa v ljutomerskih gorah tudi prevladujejo. Kar polovico je laškega rizlinga, ki bo letos dal 70 odstotkov celotnega pridelka, dobršen del vina iz tega grozdja pa bodo tudi letos izvozili, predvsem na angleško tržišče, kjer si je ljutomerski laški rizling že utrdil ugled.

Zaradi lepega vremena torej trgatve teče brez zastojev, družbenemu sektorju pa so priskočile na pomoč tudi nekatere šole. Če se bo lepo vreme nadaljevalo, pravijo, da bodo s trgatvijo končali do konca prihodnjega tedna, nekoliko prej pa bodo grozdje potrgali zasebni vinogradniki.

V ljutomerski kleti, kjer odkupujejo grozdje tudi od kooperantov, so se na odkup dobro pripravili in tako med letošnjo trgatvijo pridelovalcem ni bilo treba dalj časa čakati na prodajo grozdja. Od lendavskih vinogradnikov, ki so s trgatvijo že končali, so ga letos odkupili 450 ton, v ljutomersko klet pa so spravili tudi 100 ton lendavskega grozdja, ki ga je pridelal družbeni sektor.

B. Hegeduš
L. Kovač

Klopotec v naših gorah odzvanja svojo poslednjo pesem. Še nekaj lepih dni in letošnji pridelek grozdja bo pospravljen. Iz sladkega grozdja bomo letos naprešali dobro vino, pravijo strokovnjaki, letošnji vinski letnik pa bo eden kakovostnejših. Fotoarhiv Vestnika.

Z uresničitvijo planskih ciljev do boljših rezultatov

Občani občine M. Sobota praznujemo v tem tednu svoj občinski praznik. Ob takih priložnostih se običajno ozremo po doseženih rezultatih in usmerimo svoj pogled v prihodnost.

Gospodarske razmere nekoga družbenoekonomskega prostora moramo vedno ocenjevati iz raznih raznih kotov. V zadnjem času smo mogoče v preveliki meri dali poudarek o cenjevanju uspešnosti na osnovi nekaj ekonomskih kategorij in na njih temelječih indeksov. Taka metoda ugotavljanja uspešnosti pa v današnjih razmerah izredno visoke inflacije in močne družbene intervencije na posameznih področjih večkrat ne prikaže dejanskih naporov in doseženih učinkov v posameznih okoljih.

V letošnjem prvem polletju smo dosegli rast celotnega prihodka za 77, porabljenih sredstev za 68, dohodka s stopnjo za 129 in akumulacije s stopnjo za 121 odstotkov. Na osnovi teh podatkov bo vsak gospodarstvenik ocenil naše rezultate kot ugodne, saj je razvidno, da je gospodarstvo občine uspelo povečati dohodek z relativno ugodno stopnjo rasti, ki je tudi nad slovenskim povprečjem. Povečana gospodarnost je dosežena na račun počasnejše rasti porabljenih sredstev za 9 indeksnih točk, česar nismo dosegli že vrsto let.

Teh podatkov in ugotovitev na njihovi osnovi pa ne smemo sprejemati, ne da bi pogledali tudi v njihovo ozadje. Menim namreč, da sta na tako izkazane rezultate imeli vpliv predvsem dve zadevi, ki pa s kakovostnimi premiki v gospodarstvu nista preveč povezani. Gre za to, da smo v letošnjem letu zopet omogočili spremembe v obratnem sistemu in da smo s sprejemom interventnih predpisov pri delitvi dohodka ozde spodbudili, da so polletni obračun opravili tako, kot to običajno storijo pri letnem. Ti predpisi namreč zahtevajo usklajenost rasti OD z stopnjo rasti dohodka tudi med letom, kar pomeni, da so ozdi popraskali vse možne rezerve s ciljem: izkazati čim boljši poslovni rezultat in tako pokriti v letošnjem prvem polletju pospešeno stopnjo rasti osebnih dohodkov.

Izkazana visoka stopnja rasti dohodka ima svoje posledice v raznih oblikah porabe. Pri delitvi dohodka se seveda z rastjo osebnih dohodkov in skupno porabo zelo tesno držimo dosežene stopnje rasti dohodka. Pri tem pa moramo ugotoviti, da smo za razliko od republike v naši občini na splošno uspeli pokriti rasti osebnih dohodkov z rastjo dohodka.

Sistem financiranja skupne in deloma tudi splošne porabe je tako naravnano, da je gibanje prilivov in te dejavnosti v neposredni odvisnosti od dinamike osebnih dohodkov v gospodarstvu. Ob tem smo v letošnjem letu razširili tudi obseg pravic v posameznih dejavnostih, kar je vse skupaj vplivalo na hitrejšo rast prilivov in porabljenih sredstev v teh dejavnostih.

Kljub ugodni ekonomičnosti poslovanja gospodarstva občine pa akumulacija kot posledica opisanih dogajanj ne izkazuje tako ugodnih rezultatov, saj njen delež v dohodku nazaduje. To pa ob že sicer šibki reprodukcijski sposobnosti našega gospodarstva vzbuja skrb. Če temu dodamo še izgube, ki so letos porasle za 170 odstotkov in v masi predstavljajo tretjino ustvarjene akumulacije, je ta zaskrbljenost še toliko bolj potrebna.

V prid ugotovitvam, da z doseženimi rezultati ne moremo biti zadovoljni, govorijo tudi gibanja v industriji, kmetijstvu ter pri vključevanju v mednarodno menjavo.

To kaže, da v našem razvoju ne dosegamo osnovnih vsebinskih usmeritev iz veljavnih planov pri razvoju novih, tehnološko zahtevnih in dohodkovno zanimivih proizvodov ter preusmeritvi obstoječih, ki ne ustrezajo doseženemu tehnološkemu razvoju, ter pri kadrovske politiki.

Uresničevanje teh strateških planskih usmeritev je vitalnega pomena ne samo za naš hitrejši razvoj, ampak predvsem za razvoj, ki bo imel zdrave temelje, ki bodo sposobni prenesti vedno nove obremenitve. Te obremenitve izhajajo iz naših potreb po zmanjševanju zaostanka pri razvitosti v družbenem standardu, infrastrukturi in ne nazadnje tudi pri osebnih dohodkih in v tem posledično osebnem standardu naših ljudi. Vzdrževanje obstoječe strukture ustvarjalcev nove vrednosti seveda v vsakem okolju družbenoekonomskega procesa in po potrebi tudi organizirano združevati v večjih in zahtevnejših projektih. To mora biti naloga vsakega kolektiva, njihovih vodstev in vsakega od nas posebej.

Ob prazniku občine čestitam vsem občanom in delovnim kolektivom z željo, da strmo svoje razpoložljive sile za uresničitev zastavljenih ciljev, saj je to edina trdna pot za lepšo prihodnost.

Janez ŠTOTL,
predsednik IS SO M. Sobota

SINDIKAT O POMURSKIH PREKINITVAH DELA?

»BELE« STAVKE, »SIVA« EKONOMIJA

Na eni od prihodnjih sej medobčinskega sindikalnega sveta Pomurja naj bi razpravljali o letošnjih izsiljenih sestankih in prekinitvah dela v nekaterih pomurskih podjetjih in ustanovah. Odločitev je samo logična posledica čedalje večjega števila konfliktnih pojavov ne le v širši družbeni skupnosti, ampak tudi na lokalni in regionalni ravni. Naša pokrajina v tem pogledu ni izjema, kaže pa, da prav tako ni pravilo. Je v bistvu nekaj vmesnega; že zavoljo socialne in zaposlitvene sestave tukajšnjega gospodarstva.

Skromen je odstotek tako imenovanega klasičnega delavstva (proletariata), ki se preživlja zgolj s tistim, kar dobi 1. ali 15. v mesecu, malo pa je tudi znanstvene, strokovne inteligence, ki bi shajala zgolj z mesečno plačo. Takorekoč oboji imajo možnost, da se pečajo s postranskim pridobivanjem virov za preživetje ali višji standard, znanim kot »siva« ekonomija. Še bolj verjetno pa je, da sodijo v kategorijo polproletarcev, ki so glede na značilen sestav prebivalstva in območja — v točasnih kriznih razmerah pa še tem bolj — spoznana nujnost. Donedavna smo jih sicer uvrščali med »nujno zlo« ali v najboljšem primeru med blažilce socialnih nemirov, toda kot opozarjajo sociologi in ekonomisti, bo treba na to kategorijo in ta vidik preživetja resneje in odgovor-

neje računati. Pa ne samo preživetja, marveč dolgoročnega razvoja. Pri tem se tokrat ni mogoče spuščati na sila občutljivo, zapleteno področje razlojevanja ter socialne diferenciacije prebivalstva, kar tudi ali zlasti pogojuje konfliktno pojavo v podjetjih in ustanovah. Radi bi se bolj zadržali pri tipičnih protestnih ustavitvah dela, do katerih pripelje medzna miselnost delavcev ali kršitev samoupravnih pravic. Tako vsaj se je na zadnji seji opredelilo predsedstvo Centralnega komiteja slovenskih komunistov s pripombo, da ni posređi le industrijski, temveč razredni konflikt.

Da bi obstajali statistični ali celo analitični pokazatelji o pomurskih štrajkih, ni znano, saj tudi v letu 1984, ko je bilo najbolj vroče, ni bilo mogoče dobiti zanesljivih podatkov. Po-

dobno velja za lansko in letošnjo bilanco, zato upamo, da bodo na eni od prihodnjih sej medobčinskega sindikalnega sveta Pomurja postregli vsaj s približnimi številkami, analizami in ukrepi. Nekaj konfliktnih pojavov smo v zadnjih dveh, treh mesecih imeli v nekaj podjetjih, toda do podrobnosti se bo treba še dokopati. Kot zapisano, se bo z njimi zdaj končano spopadel sindikat, pri čemer najbrž ne bi smeli zaobiti posameznih ali skupinskih specifičnih oblik in načinov protestov delavstva, znanih kot »bele« štrajki. Gre za vse vrste množičnih odsotnosti z dela, od številnejših bolezni do izrednih dopustov, slabega dela (zabušavanja) in kraje materiala. Če se tovrstne odsotnosti z dela pri nas pomnožijo pomladi in jeseni, ne preseneča, kajti omenili smo že, da smo tipično kmetijska pokrajina. In prej ko nas kdo med vami prišteje med zaviralce setvenih in žetvenih prizadevanj, naj sklenemo z mislijo, da so izsiljeni sestanki in prekinitve dela sicer nezaželjene, toda stvarnost, pred katero si je nesmiselno zatiskati oči.

Branko Zunec

ZASEDANJE ZBOROV SO MURSKA SOBOTA

Rezultati gospodarjenja napihnjani?

Kljub temu, da so na skupnem zasedanju zborov skupščine občine v Murski Soboti s precejšjo zamudo obravnavali polletne rezultate gospodarjenja, se je razvnela živahna razprava, v kateri so deležniki opozorili zlasti na odstopanja od občinskih resolucijskih ciljev. Na ta problem je opozoril tudi ing. Stanko Juršič iz Zavoda za ekonomiko in urbanizem. Izrazil je zaskrbljenost, da bodo kazalci poslovanja v drugem polletju letošnjega leta še slabši. Pri tem je izhajal iz podatka, po katerem so v primerjavi z enakim obdobjem lanskega leta porabljena sredstva nižja za 4 odstotke, kar je po njegovem mnenju odraz cen, ne pa produktivnosti in varčevanja s surovinami v družbenem delu. Nelogičen pa se mu je zdel tudi statistični podatek, ki kaže, da je industrijska proizvodnja porasla za 2,7 odstotka, zaposlovanje pa za 1,6 odstotka. Marsikdo se je v svoji razpravi obregnil ob visoko stopnjo zaposlovanja v družbenih dejavnostih, kar pa je treba pripisati znatnemu povečanju števila novih delavcev v Moravskih toplicah.

Dokaj kritičen je bil tudi delegat soboške Mesne industrije Igor Klinar, ki je menil, da so rezultati gospodarjenja napihnjani in preoptimistični. Se vedno namreč živimo v iluziji, da dobro gospodarimo, pri čemer je treba teorijo o preživetju oziroma zadovoljstvu s sivim povprečjem odpraviti. Božo Kuharič, delegat družbenopolitičnega zbora, pa se je vprašal, ali v našem gospodarstvu nismo sposobni več prodati oziroma po višjih cenah. Z »manevriranjem« porabljenih materialov smo dosegli akumulacijo, s katero so nekateri zadovoljni. In ta znaša zunaj tekstilne panoge 2 do 2,5 odstotka. Predvsem pa je pomembno, da realno načrtujemo proizvodnjo in izvoz dvignemo na kakovostnejšo raven.

V nadaljevanju skupnega zase-

danja se je po nepotrebnem zavlekla razprava o uresničevanju programov samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, predvsem pa o predlogu sprememb bilance sredstev za leto 1986 glede na dejanska gospodarska gibanja. Delegati so na koncu vendarle sprejeli spremenjene prispevne stopnje za meseca november in december. Iz bruto osebnih dohodkov se bo omenjena stopnja povečala za 1,20 odstotka, iz dohodka pa za 3,42 odstotka.

Kot je bilo pričakovati, se je precej delegatov oglasilo glede problematike usmerjenega izobraževanja in možnosti zaposlovanja mladih v soboški občini, ker to predstavlja dokaj pereč problem. Iz obsežne razprave ve-

lja izpostaviti nekaj najbolj značilnih poudarkov. Delegat DPZ Rudi Cipot je poudaril, da dobro zapisani sklepi, o katerih že dve leti intenzivno razpravljajo v forurnih in družbenopolitičnih organizacijah, ne bodo zaživel, če jih delegati iz združenega dela ne bodo prenesli v lastna okolja. Pri tem čakajo pomembne naloge tudi družbenopolitično skupnost, zavode, institucije in delegacije v vzgojnoizobraževalnih organizacijah. Največ optimizma pa vliiva mlada generacija, ki je najpomembnejše bogastvo. Profesor Vlado Sagadin s srednješolskega centra je menil, da je prva naloga, kako bi do konca leta zaključili javno razpravo o vseh spremembah v usmerjenem izobraževanju in uvedbi tehniških poklicev v srednje usmerjeno izobraževanje. Predvsem pa je treba spremeniti odnos do tretje in četrte zahtevnostne stopnje in uveljaviti kakovost učno-vzgojnega procesa. Spregovoril je tudi ravnatelj Srednje družboslovne in ekonomske šole Štefan Harkai, ki je opozoril na precej splošno oceno o rezultatih usmerjenega izobraževanja, kajti ne analiziramo vseh njegovih sestavin. V zasnovi prenove programov naj bi ohranili vse dobro in odpravili vse slabo, kar ne pomenja h kakovosti pouka.

Milan Jerše

Dva dogodka sta pretekli dni pritegnila pozornost svetovne javnosti: srečanje Reagana in Gorbačova v islandskem Reykjaviku ter katastrofalni potres, ki je hudo prizadel predvsem dve rečni predmestji San Salvadorja. V senci teh dogodkov se je britanska kraljica Elizabeta II. odpravila na enotedenski obisk na Kitajsko, kjer so ji prvo dobrodošlico v Pekingu zaželeli kitajski mornarji (na posnetku). Dogodek je že to, da je prvič v zgodovini kakšen britanski monarh stopil na kitajska tla.

Stavke so lahko samoupravno dejanje

V zadnjih mesecih smo lahko prebrali več sestavkov o potrebnosti uzakonjenja pravice do stavke, oziroma do prekinitve dela. Odmev je segel tudi prek meje, kjer so zapisali da stavke v Jugoslaviji niso uzakonjene niti prepovedane. O tem družbenem pojavu nismo zapisali ničesar niti v ustavo niti v zakon o družbenem delu, kot da se v socializmu nekaj takega ne more zgoditi.

Dolga leta so dokazovali, da je stavka v socializmu nesmisel, saj stavka delavcev proti sebi. Ker pa je do stavk s Sloveniji vendar prihajalo, in to približno kakih sto na leto, so dokazovali, da bi se stavkjuči morali oprijeti zakoniti oblik izražanja nezadovoljstva, kot so sindikalni sestanki, zbori delavcev ali razširjene seje delavskih svetov. Sedaj je v Sloveniji prevladalo mnenje, da so stavke lahko tudi samoupravno dejanje.

To spreminjanje stališč ni izraz slabosti, nasprotno, je izraz demokratizacije družbenih odnosov, predvsem pa spodbuda samoupravljalcem, da se prebudijo iz pasivnosti v prizadevno urejevanje svojih problemov. Oživitve samoupravljanja bo samo po sebi navrglo ustrezno reševanje nakopičenih konfliktov brez stavk.

Za razliko od realnega socializma, kjer obstoja družbenih protislovij sploh ne priznavajo, smo v Jugoslaviji prerasli stalinsko dogmo o enotnosti in monolitnosti družbe. Protislovja v družbi jemljemo kot gonilno silo, ki naj bi spodbujala odpravljanje dogmatskih in konservativnih pogledov. Toda, teorija je eno, praksa pa nekaj drugega. Poglejmo si največje jugoslovansko družbeno protislovje — samoupravo in njeno nasprotje — etatizem, torej sistem, v katerem država upravlja z gospodarstvom, ne pa samoupravljalci. Etatizem pa ni samo v prestolnici države, da uporabimo ta stari izraz, temveč od vseh občinskih središč naprej. Administrativni ukrepi so tipičen primer etatizma. Na ta način je samouprava vedno bolj izgubljala svojo veljavo, in ko govorimo o nerazvitih samoupravnih odnosih, ne bo odveč vprašanje, zakaj so nerazviti.

Morda bi bilo pravilneje reči, da so samoupravne pravice okrnjene prav zaradi razraščanja etatizma, administrativnega urejevanja gospodarskih razmer, odločanja mimo samouprave in

podobno. Skratka, protislovje med samoupravo in državo ni odpravljeno in ko se v posameznih tovarnah nakopičijo protislovja, se odločijo za protest v obliki prekinitve dela, oziroma z izsiljenimi sestanki. Povod za negotovanje so navadno osebni dohodki, in to ne zaradi manjših dohodkov nasplo, temveč največje zaradi neustreznih razmerij, slabega informiranja pri spremembah pravilnikov, ali pa zaradi nepremišljenega dvigovanja prejemkov vodilnim ljudem v tovarni. Prejemki povzročajo nemir, ker so ljudje enako plačani za slabo in dobro delo. Pri osebnih dohodkih je potreben red; potem bo povodov za stavke vedno manj.

O NAŠI ZAVESTI

Poleg narodne moramo razvijati tudi tako jugoslovansko zavest, da bo Slovenec ponosen zaradi dosežkov srbskega naroda in da se bo Makedonec veselil napredka Slovenije itn., da ne naštevam drugih. Vsi naši jeziki in kulture morajo biti pri srcu slehernemu Jugoslovancu, ne glede na njegovo narodno pripadnost. To je namreč pravo jugoslovansko, etično, humano, razredno - načelo sodelovanja med narodi, njihovega povezovanja in približevanja. V takšni Jugoslaviji bodo vselej gonilne sile skupnega napredka, je na nedavni seji CK ZKJ dejal član predsedstva CK ZKJ, Franc Šetinc.

Za boleznine 12 milijard

V zadnjih 15 letih je v naši državi čedalje manj poškodb pri delu. Še pred 16 leti je prišlo na tisoč zaposlenih 60 poškodb, pred šestimi leti 47, lani le še 40, pa čeprav se je v tem času število zaposlenih v proizvodnji podvojilo, je bilo rečeno na jugoslovanskem posvetovanju o varstvu pri delu, ki ga je organizirala jugoslovanska zveza za izboljšanje varstva pri delu v Ohridu.

Čeprav se je absolutno število poškodb pri delu zmanjšalo, pa so posledice še vedno precej hude. Lani je bilo v vsej državi 280.000 poškodb pri delu in 509 smrtnih nesreč. V zadnjih treh letih so samo nesreče v rudnikih Rasputoče, Aleksinac in Strmosten terjale 108 žrtev. Kot je bilo rečeno na posvetovanju, smo se po številu smrtnih nesreč v premogovnikih uvrstili v vrh evropske, pa tudi svetovne lestvice.

Število invalidnih upokojencev je doseglo število starostnih, v minulem letu pa je bilo zabeleženih 5.870 poklicnih bolezni, 290.000 poškodb pri delu, zaradi katerih je bilo izgubljenih več kot šest milijonov ur in za boleznine izplačanih več kot 12 milijard dinarjev.

PREVEČ KRUHA

Prehrana prebivalstva Jugoslavije se je vse do leta 1978 izboljševala, leta 1983 pa je bil položaj že povsem drugačen. Tega leta je Jugoslovanci povprečno pojedel 173 kilogramov kruha na leto, s čimer se je Jugoslavija po porabi tega živila uvrstila v vrh evropske lestvice. Poraba mleka in mlečnih izdelkov se je s 123 kilogramov zmanjšala na 119, hkrati pa se je z 18 kilogramov na 20 kilogramov povečala poraba masti.

Najbolj se je zmanjšala poraba sveže zelenjave (s 144 na 135 kilogramov) in sadja (s 77,7 kilograma na manj kot 64 kilogramov na leto). Čeprav za zdaj še niso pretehtali posledice take prehrane, pa so vse večja poraba kruha in masti prav gotovo vplivala na zdravje Jugoslovancev. Po vsej državi se je povečalo število obolelih za boleznimi žolča in jeter, še zlasti pa je več malignih obolenj. Predsednik zveze društev za izboljšanje prehrane narodov Jugoslavije, novosadski profesor dr. Miladin Mirilov, pravi, da je to vsekakor povezano z visoko energijsko vrednostjo, sestavo in pogostimi kontaminacijami hrane.

SAMO ŠE 30 LET

V manj kot 30 letih bo na svetu zmanjkalo urana, nujne surovine za pridobivanje jedrske energije. Samo nekaj let pozneje bosta skopnela tudi nafta in zemeljski plin. Preostane nam torej le še to, da do takrat odkrijemo alternativne energetske vire, ali pa boljše izkoristimo klasične, ki so za zdaj še dovolj izdatni (na primer premog), sicer se bomo morali sprijazniti s hudo energetsko krizo. Tak je eden od sklepov 13. kongresa svetovne konferenca o energiji.

Pozornost udeležencev je pritegnila še zlasti študija o perspektivah svetovne energetike do leta 2060. Pripravil jo je pomočnik generalnega direktorja francoskega elektrogospodarstva Jan Romain Frich. Požel je veliko priznanje predvsem zato, ker kljub pesimističnim napovedim o rezervah nekaterih najpomembnejših energijskih surovin vendarle meni, da se je svet sposoben prilagoditi in preživeti tudi morebitno novo krizo.

Težki časi za farmarje

V času, ko trpi lakota v svetu najmanj 400 milijonov ljudi, v ZDA opuščajo farme. Od leta 1981 je prenehalo obdelovati kmetijske površine kar 220.000 ameriških farmarjev, ki so si morali poiskati zaslužek drugod, ker za svoje žito niso dobili plačila, s katerim bi pokrili proizvodne stroške, medtem ko je večina bank terjala vračilo svojih posojil. Reaganova vlada je namreč občutno zmanjšala podporo ameriškim pridelovalcem hrane, katerih farme so nato banke prodale na dražbi. Poleg tega pa je napovedala stečaj tudi precej manjših bank, ki niso mogle dobiti svojega denarja od obubožanih farmarjev, ki so se morali sprijazniti z usodo. Vsekakor je to eno velikih nasprotij ameriškega načina življenja, ki je to pot terjala eksistenca nad 200.000 kmetovalcev, ki so pridelali ogromne količine žita za Združeno državo ter za izvoz.

Leta 1980 je ameriški kmetijski izvoz dosegel največjo vrednost v zgodovini, in sicer 44 milijard dolarjev, kar je bila takrat tretjina vsega iztržka farmarjev in kar petina ameriškega izvoza.

Američani so izvoz žita večkrat povezovali tudi s političnim pritiskom na posemzne države, ki si niso mogle same zagotoviti dovolj hrane in so bile odvisne od ameriške pomoči. Danes pa se je precej teh držav v pridelovanju hrane postavilo na lastne noge (izjema je več afriških držav, ki še vedno uvažajo velike količine hrane) in ameriški kmetijski izvoz se je zmanjšal za 30 odstotkov v primerjavi z letom 1981 ter dosegel vrednost 26,6 milijarde dolarjev, kar je le 15% vsega ameriškega izvoza.

V letošnjem drugem četrtletju pa se je zgodilo prvič v ameriški zunanji trgovini, da je vrednost kmetijskega uvoza preseгла vrednost izvoza. Tudi to je prispevalo k primanjkljaju v ameriški trgovinski bilanci, ki naj bi po ocenah ameriških gospodarstvenikov dosegel letos skupaj

kar 170 milijard dolarjev. Vsekakor pa je najbolj nerazumljivo to, da se je nekoč cvetoči kmetijski pas (Farm Belt) spremenil v širne površine neobdelane zemlje, kjer skladiščijo velike količine neprodane pšenice.

Kljub zakonu o tržni usmerjenosti, ki je začel veljati decembra lani, Američani niso uspeli izboljšati stanja v kmetijskem izvozu, kajti številne države so uspeli same zagotoviti dovolj žita (celo Saudska Arabija in Indija ter Kitajska), tiste pa, ki ga nimajo dovolj, so brez sredstev za plačilo.

Vsi izvozniki pšenice danes znižujejo cene: tako jih je Kanada znižala za 19 odstotkov, Argentina za 5 do 20 odstotkov (z odpravo izvoznih taks), Američani pa tudi, saj stane danes bušel pšenice (27 kg) le 2,52 dolarja, pred letom dni pa je bila cena nekaj nad 3 dolarje.

Do teh presežkov žitaric, ki jih danes ponujajo na svetovnem trgu, je prišlo predvsem zaradi skokovitega povečanja pridelka žitaric na Kitajskem (za 60 odstotkov) od leta 1980, tako da bodo Kitajci letos izvozili sosednjim Japoncem kar 3,5 milijona ton koruze (na račun zmanjšane izvoza ZDA za 7 odst., na 10,6 milijona ton).

Ameriški delež žitaric v svetovnem izvozu se je znižal od 59 odst. v letu 1981 na zgolj 41 odst. lani, kar je sicer še vedno velik zalogaj za ameriško kmetijstvo, ki mu je Reaganova administracija kljub večkratnemu zmanjšanju podpore letos namenila milijardo dolarjev za kompenzacijske razlik v ceni na svetovnem trgu.

Vsekakor se ameriškim farmarjem ne piše najbolje, vendar pa bodo tudi Američani morali v prihodnje živeti od kruha, tako da bo prav gotovo določeno število farmarjev ohranilo svoja posestva in pridelovalo osnovna živila za 235 milijonov Američanov ter za nekatere lačne narode v svetu. Zato tudi ne bodo smeli prepustiti eroziji stotisočev hektarov obdelovalne zemlje, ki je danes ogrožena.

Zato danes Washington ponovno podpira farmarje, sicer v drugačni obliki. Tako naj bi pocenili umetna gnojila in goriva za traktorje, pa tudi razne pesticide, ki jih kmetje uporabljajo. Računajo, da bo vlada tako primaknila k dohodku farmarjev v prihodnjih petih letih nad 100 milijard dolarjev. Kljub temu so ameriški farmarji letos posejali za 12 odst. manj pšenice, koruze in soje, ker so zaloge v državi še vedno velikanske.

(po GV)

globus

HAVANA — Salvadorsko glavno mesto San Salvador je prizadel katastrofalni potres jakosti 7,5 stopnje po Richterjevi lestvici. Po prvih podatkih je mrtvih okoli 4 tisoč ljudi.

MÜNCHEN — Na volitvah v bavarski deželni parlament je ponovno dobila največ glasov Straussova krščanska socialna unija, vendar ne toliko kot leta 1982.

ŽENEVA — Po najnovejših podatkih mednarodne organizacije za delo se inflacija v svetu zmanjšuje, z izjemo Latinske Amerike, kjer je bila lani v Boliviji rekordna in je znašala 8175,45 odstotka.

PEKING — Kitajska bo leta 1983 poslala v vesolje telekomunikacijski satelit ameriške izdelave.

MANAGUA — Sandinisti so na jugu države sestrelili ameriško vojaško letalo, ki je vozilo orožje za protisandiniste. Od štirih članov posadke je preživel eden.

SAN FRANCISCO — Petnajst ameriških vojni veteranov je vladi vrnilo vsa odlikovanja. S tem so protestirali proti ameriškem vmešavanju v srednjeameriške zadeve, predvsem v Nikaragvi.

TEL AVIV — Neki izraelski general trdi, da bo najpozneje čez tri leta izbruhnila vojna med Sirijo in Izraelom. Po njegovem se Sirija najbolj boji izraelskega letalstva.

VARŠAVA — Poljska svojih obveznosti do tujine v višini 31,3 milijarde dolarjev ne bo mogla poravnati, če ne bo dobila novih posojil. Od leta 1971 do 1985 je dobila Poljska za 46,9 milijarde dolarjev posojil.

REYKJAVIK — Po enajstih urah pogovorov sta se ameriški predsednik Reagan in sovjetski partijski voditelj Gorbačov razšla, ne da bi se kaj dogovorila v zvezi z razorožitvijo. Dogovor je blokirala »vojna zvezda« — ameriška strateška obrambna pobuda.

STRASBOURG — V državah EGS je 3,5 milijona užitcev hektar, zvečne starih med 17 in 25 let.

globus

Zaplet okrog hidroelektrarne

Na zadnji seji sveta republike Srbije Radisav Miladinović-Dida ni dobil odgovora, na podlagi česa in po katerem zakonu je zvezna vlada odstopila Albaniji del jugoslovanskega ozemlja za gradnjo hidroelektrarne Firza na Belem Drimu. Brez odgovora je ostal tudi Prvoslav Zahović, ki je že pred letom dni zahteval dokaze o tej zadevi.

Politika eksporta je lani poročala, da bodo tudi prihodnja leta po predlogu Zisa iz državne blagajne nakazovali denar za to, da bi odpravili posledice gradnje albanske hidroelektrarne Firza, postavljene pred nekaj leti na Belem Drimu, katere akumulacije so potopile tudi del našega ozemlja, od tega 681 hektarjev plodne zemlje. Tisk je tudi zapisal, da so to površino Albaniji prepustili — brezplačno! Zis je poleg tega poslal predlog zvezni skupščini, da je treba načrtno in trajno spremljati vpliv akumulacije te hidroelektrarne na našem ozemlju in da je treba v letu 1985 v ta namen oddeliti pet, letos 6,5 in prihodnje leto 7,5 milijona dinarjev.

Po tem predlogu skupščine SFRJ se je začel odmotavati tudi klobčič o Belem Drimu. Po mednarodnem dogovoru med Jugoslavijo in Albanijo iz leta 1963 je naša država odstopila sosedni del našega ozemlja, potopljenega z omejeno akumulacijo. Dvanajst let pozneje je bil sprejet zakon o zagotovitvi denarja za financiranje investicijskih del v dolini Belega Drima (pozneje so ga dopolnili). Po tem dokumentu so zagotovili denar za razlastitev 286 hektarjev v družbeni in 413 hektarjev v zasebni lasti. Zakon je tudi zagotovil denar za nadomestilo škode zaradi porušitve carinarne, karavle JLA itn. (vsi objekti so se znašli pod vodo), zagotovil pa je tudi denar za gradnjo novih objektov.

V žarišču dogodkov Ceausescova taktika?

Je romunskemu državnemu in partijskemu vodji Ceausescu zmanjkalo spektakularnih idej na zunanje političnem prizorišču in se je »obrnil nazvnoter«, so se vprašali nekateri komentatorji, ko so zvedeli za njegovo pobudo o preselitvi romunske prestolnice iz Bukarešte v Tirgoviste, ali pa rabi čas za zapletene in vedno slabše gospodarske razmere doma.

Dolga leta je Nicolae Ceausescu s svojimi nastopi in pogledi znal polniti stolpce zahtodnega tiska. Čeprav je Romunija članica Varšavske zveze, je njen nastop v svetovnem dogajanju mnogokrat precej različen od drugih članic te zveze. Romunija je prva od vzhodnoevropskih socialističnih držav vzpostavila diplomatske odnose z ZR Nemčijo (1967). Edina od teh držav tudi ni prekinila diplomatskih odnosov z Izraelom po znani izraelski agresiji na Bliznjem vzhodu. Romunija ni sodelovala v vojaški intervenciji v Čekoslovaški; še več, to »bratsko posredovanje« je obsodila. Ceausescu je leta 1978 zavrnil sovjetski predlog, da naj bi države Varšavske zveze dajale več denarja za oborožitev. Poleg tega je Romunija edina od vzhodnoevropskih dežel, ki ima v gibanju neuvrčenih status gosta. Kot taka vztraja pri načelih narodne integritete in nevmešavanja v notranje zadeve neke države. Nasprotuje blokovski oboroževalni tekmi, smatra, da so poti za ustvarjanje socialistične družbe lahko različne, nasprotuje, da bi bil svet za gospodarsko pomoč (SEV) nekakšen naddržavni organ.

Takšna stališča so romunski diplomaciji zagotovila popularnost. Javnost na Zahodu je vedno z zanimanjem sledila Ceausescovim nastopom, v Moskvi pa so ga sprejemali

takšnega, kot pač je. Morda tudi zato, da bi svetu dokazali, kako Varšavska zveza ni nekaj, kar bi se lahko označilo kot »diktat iz Moskve«.

Sovjetsko dopuščanje romunske zunanje politične samostojnosti pa bi lahko pripisali tudi daljnovidnosti sovjetskih političnih strategov. Ra-

čun pri tem morda ni bil niti tako zapleten, da ne bi mogli predvideti notranjega romunskega razvoja, katerega posledica je težko gospodarsko stanje. In to bo romunskega voditelja prisililo, da bo prosil za pomoč. Kot vemo, pa ima vsaka pomoč svojo ceno.

Medtem ko je peljala romunska pot na mednarodnem prizorišču navzgor, je bilo doma prav nasprotno. Romunija je danes ena najbolj siromašnih dežel v Evropi. Ljudje živijo kot v prvih povojnih letih. Po-

seba preskušnja za Romune je bila pretekla zima, ko stanovanj zaradi pomanjkanja energije niso smeli »pregreti« prek 12 stopinj C, prepovedali pa so tudi vožnje z zasebnimi avtomobili. Založenost trgovin z živili je na meji katastrofe: moko in sladkor je mogoče kupiti le v omejenih količinah, mesa ni, vrste pred trgovinami so nekaj običajnega. Televizijski program je samo med 20. in 22. uro, ulice v mestih niso osvetljene, po vsej državi pa so številne investicijske ruševine.

Zaradi takšnih gospodarskih razmer je Romunijo letos okaral ameriški Kongres, ko ji je podaljšal status države z največjimi ugodnostmi. Ob tej priložnosti je bilo rečeno, da mora obstajati nekakšen »kratek stik«, kajti nerazumljivo je, da človek (mišljen je bil Ceausescu), ki ima toliko zaslug v svoji zunanje politični dejavnosti, ne bi bil sposoben urejati zadev tudi doma.

Ta kratki stik je med drugim lahko tudi odločitev romunske vlade, da bo za vsako ceno vrnila tuja posojila. In res jih je polovico od 13 milijard dolarjev že vrnila. Za to je vlada prejela pohvalo Mednarodnega denarnega sklada, Romuni pa so morali zategniti pasove.

Ni še tako dolgo, ko je bil Nicolae Ceausescu v Moskvi. Obisk je bil nekoliko daljši, kot je bilo predvideno. Nekateri so ta obisk komentirali kot svojevrstno romunsko »vračanje« v vzhodnoevropsko skupnost.

Izkušeni državnik Ceausescu dobro ve, kaj pričakuje od njegove Moskve in kaj Zahod. Vprašanje je le, če bo dovolj časa za takšno ali drugačno taktiziranje.

Kdo koga nagrajuje?

Ob 33. občinskih praznikih in dnevu inovativnosti sta občinska raziskovalna skupnost in sindikalni svet najboljšim inovatorjem in racionalizatorjem v letu 1985 podelila priznanja in nagrade. Tokrat prvič so razglasili inovatorja in mentorja leta; prvi je Anton Nepužan iz Radenske, drugi pa Ciril Muhič iz Avtoradgona.

Podelili so 21 priznanj 15 posameznikom ali skupinam ter 26 nagrad 23 posameznikom ali skupinam; med slednjimi je omembe vredna skupina elektromontaža iz Radenske Tovarne polnilne opreme. Višina denarnih nagrad se giblje od 3700 — toliko sta dobili Nežika Kautič in Milka Seger iz Elradovega tozda Proizvodnja anten in kablov — do 75 in 100 tisoč dinarjev. Osmim posameznikom ali skupinam ni svet podelil še posebna priznanja. Med organizacijami združenega dela, od koder so inovatorji in racionalizatorji, prevladujejo Gorenje-Elrad, Radenska in Avtoradgona, sicer pa se je letos prvič znašel med njimi tudi zasebni obrtnik Anton Kampuš, član obrtne zadruge 14. oktober iz Gornje Radgone.

V priložnostnem nagovoru je predsednik občinske raziskovalne skupnosti Ivan Zabavnik naglasil, da ne nagrajuje kolektiv inovatorjev, ampak inovatorji kolektiv ter spomnil, da znašajo prihranki v letu 1985 od inovacij v radgonski občini blizu 170 milijonov dinarjev. Dušan Žižek, inovator iz Radenske pa je predlagal, naj bi po podjetjih začeli bilančno prikazovati tudi inovacijski dohodek.

Združitev tozdov ne reši problemov čez noč

»Sposojenih« 55 delavcev Avtoradgona

Čeprav so bili glavni cilji nove organiziranosti v DO Avtoradgona ob ustanovitvi enotnega tozda Proizvodnja predvsem boljša organizacija dela, se ukvarjajo s podobnimi problemi kot pred tremi meseci v tozdu Bivalne enote. Če smo natančni: ker ni dovolj dela, je 45 delavcev iz obeh obratov šlo delat na VG Kapela (ki ima ravno jeseni največ dela), 10 pa v Lino Apače.

S pomanjkanjem dela se ubadajo že lep čas, zato sta partijska sekretarja obeh nekdanjih tozdov v septembru sklicala sestane. Odziva ni bilo. Zato pa je bilo bolje ob drugem sklicu, ko so bili zraven tudi vsi vodilni občinski družbenopolitični delavci. Sestanke je trajal kar štiri ure in pol.

Vsi se zavedajo, da se problema pomanjkanja dela ne da rešiti kar naenkrat z združitvijo, če ni naročil za delo. Naročila za izdelavo 20 ali 30 bivalnih enot so premajhna za normalno delo obeh izmen. Od 100 bivalnih enot, ki jih bodo izdelali v oktobru (dela le ena izmena), jih je 50 za avstrijskega naročnika. Na njegovo željo so začeli izdelovati tudi nov tip sestavljive bivalne enote. Letos so jih izdelali 1100, do konca leta pa naj bi jih še 300. Oktobar so rezervirali za zbiranje naročil, zato delajo v obratu Bivalne enote le v eni izmeni. Novembra in decembra bi tako imeli dovolj naročil, da bi delali s polno paro v obeh izmenah.

Tudi v obratu Nadgradnje je to čas (in tudi prihodnje leto) menjavanja programa izdelave. Sedaj izdelujejo še prototipe omnibusov, prihodnje leto začnejo izdelovati turistične avtobuse, v celoti pa bodo prešli na novi program 1988. leta.

Bernarda Peček

»Na forumskih sestankih baze ne bomo predramili!«

To je le ena od misli, ki so jih izrekli na seji soboškega komiteja ZK, nanašala pa se je izobraževalno in zaposlovalno politiko. Sestankovalci so namreč bolj ali manj vsi zapovrstjo ugotavljali, da je na teh področjih veliko nerešenih težav, o katerih govorimo že več let, kar pa še ne pomeni, da so tudi v resnici odpravljene.

Kako pri kakovosti kadrov zastajamo, lahko izluščimo iz republikanskih želja, po katerih naj bi bili v Sloveniji zadovoljni že, če bi dosegli kadrovske raven ZDA v 70. letih, v občini pa so ti načrti še skromnejši. Še vedno imamo namreč 11,8 odstotka učencev, ki po osnovni šoli ostajajo doma ali se zaposlijo, med novozaposlenimi pa je kar 40 odstotkov takih, ki so brez vsakršnih kvalifikacij, z visoko ali višjo šolo pa jih je celo nekaj manj kot pred leti. Številke in odstotki sicer niso popolnoma objektivno merilo realnih razmer, vsekakor pa so vsaj nazorne.

In kakšne rešitve so predlagali razpravljalci? Kot smo zapisali uvodoma, je pohvalno vsaj to, da

se je večina zavedla, da so revolucionarne besede premalo — kaže pa, da smo vsi skupaj akcijsko premalo sposobni, da bi razmere izboljšali. V razpravi so spregovorili o štipendijah, pripravnosti, usmerjenem izobraževanju — vse to pa so področja, kjer močno škripa. Tako nekatere organizacije združenega dela še vedno niso podpisale samoupravnega sporazuma o štipendiranju, kar lahko ima daljnosežne posledice — le ob popolnem podpisu namreč lahko dobimo denar republiške solidarnosti, kar je (in to še zdaleč ni zanemarljivo) polovica denarja za štipendije.

Pri pripravnosti je v občini veliko nepravilnosti, saj je veli-

kokrat tako, da na novo zaposlijo kakšnega slabšega učenca, ki pa je »boljši« (v žal še vedno neodpravljenem) »sistemu« vez in poznanstev, nekateri odličniki pa morajo na prvo zaposlitev čakati tudi po dve leti.

Razmere v šolstvu so kritične, materialni položaj šol pa je tak, da učencem (in kasneje združenemu delu) ne morejo ponuditi kakovostnega šolanja. Zato o pripravnikih (t. i. mojstrska mentaliteta) v podjetjih pravijo, da so za delo siabo usposobljeni. Pomanjkanje denarja pa je le ena plat medalje: druga je v bistvu administrativni sistem usmerjenega šolstva, saj se učitelji danes vse preveč ukvarjajo s preračunavanjem ur in drugim pisarniškim delom (govorili so celo o 70 do 80 odstotkih za to porabljenega delovnega časa), z neposrednim poučevanjem pa le manjši del delovnega dne.

Bojan Peček

KAKO ZDRAMITI »ŽEPNE« DELEGACIJE?

Vznemirljiva ravnodušnost

Zakaj iz 87 delovnih skupnosti, kjer je manj kot 30 zaposlenih, ki so brez možnosti za samostojno delegatsko mesto v zboru združenega dela občinske skupščine, so pa povezani v konference delegacij, ni ne vprašanj, ne pobud, ne pripomb? Sekretarka tega zbora v Murski Soboti pojasnjuje, da nima niti pregleda nad tem, če sploh in kolikokrat (kako) se te konference delegacij sestajajo.

»Pri tem je najbolj enostavna in prepričljiva zahteva, da je potrebno glede položaja in vloge delegacij kar najbolj upoštevati pozitivne rezultate uveljavljanja delavskih svetov (udeležba delegatov, poslovnih organov, družbenopolitičnih organizacij in strokovnih služb; uresničevanje delegatskih razmerij z vsemi delavci; kadrovska sestava; informiranje o uresničevanju sprejetih usmeritev itd.)«, beremo v raziskovalnem projektu Delovne in uresničevanje delegatskega sistema v SR Sloveniji, ki ga je lani objavil Raziskovalni inštitut pri ljubljanski FSPN.

Ena od bistvenih presoj se zdi ta, »da na delovanje zborov združenega dela slabo vpliva zlasti uporabljanje ne-delegatskih poti odločanja (v povezanosti poslovnih sestav z organi državne uprave ter politično-izvršilnimi organi družbenopolitičnih organizacij). V zvezi s tem postaja vse bolj aktualno opozorilo, da tudi takšne oblike pritiskov, kot so štrajki, prekinitev dela, izsiljeni sestanki in podobno, spodbujajo nesistemsko reševanje problemov, ki so privedli do njih, kar lahko na določenem področju in za kratek čas reši probleme, dolgoročno in na dru-

gih področjih pa jih celo zaostri«.

UPOR BREZ SILE

Govorimo o pasivni rezistenci (dohesedno: oblika odpora pred močnejšim nasprotnikom brez uporabljanja sile in z navideznim izpolnjevanjem zakonov in odgovornosti) delegatov, ki jo raziskave in študije o delegatskem skupščinskem sistemu — podobne, kot je omenjena — uvrščajo med bistvene zavore, da bi prišlo do ofenzivnejšega, glasnejšega sporazumevanja, dogovarjanja in sprejemanja odločitev na zasedanjih občinskih skupščin. Najzraziteje se tovrsten upor brez sile kaže ravno pri delovnih skupnostih z manj kot 30 delavci, kjer torej — po besedah sekretarke Nade Šiftarjeve — »funkcijo delegacije opravlja celotna delovna skupnost. V občini je takih primerov 87, se pa te delovne skupnosti po sorodnosti dejavnosti povezujejo v konference delegacij: recimo osnovno šolstvo, usmerjeno izobraževanje, projektiva in tako naprej.« Očitno se najbolj zapleta pri manjših, »žepnih« delovnih skupnostih, kot so razne trgovine, servisi, delavnice, obrati in podobno, ki

imajo matične delovne organizacije s sedežem zunaj soboške občine. Delegati le-teh se v konferencah delegacij le izjemoma dobivajo, ni jih pa slišati na skupščinskem zasedanju. Tudi tedaj ne, ko so na vrsti poglobljene obravnave zaključnih računov in izgub, problemi nelikvidnosti, spodbujanje integracijskih procesov in samoupravnega sporazumevanja, uveljavljanje izvoznih usmeritev, prenašanje izkušenj v zvezi s samoupravnim organiziranjem in delovanjem samoupravnih organov med podjetji in kar je temu podobnih vprašanj.

JE MOGOČE, ČE SE HOČE

V soboški občini so predlagali spremembo volilnega zakona v tem smislu, naj bi tudi na področju gospodarstva dopustili možnost oblikovanja skupnih delegacij. Navedeni zakon namreč omogoča, da lahko državni organi, družbenopolitične organizacije, društva in oborožene sile ustanovijo skupne delegacije. Rečeno — storjeno. Že v minulim mandatu je prišlo do oblikovanja dveh skupnih delegacij. V prvi, ki šteje 10 članov in je nosilec temeljno sodišče, so pravosodni organi, v drugi, ki šteje 7 članov (vključenih je 16 malih delovnih skupnosti) in je nosilec skupnost za zaposlovanje, pa so družbenopolitične organizacije, društva in druge delovne skupnosti. Po mnenju občinske volilne komisije naj bi šlo predvsem za manj delegatov, lažje sestajanje, nevezanost na sleherno od majhnih delovnih skupnosti. »Če vemo, da šteje zdajšnja konferenca kar 26 delovnih skupnosti, že samo to dejstvo povzroča določene težave. Ostaja pa še vedno vprašanje povezanosti skupne delegacije s temi delovnimi skupnostmi, čeprav mislim, da si more delegat vedno pridobiti mnenje svoje delovne skupnosti pri obravnavi določenih problemov,« smo razumeli Šiftarjevo.

Se o informiranosti delegatov se je razgovorila sekretarka zbora združenega dela občinske skupščine v Murski Soboti, pri čemer ima pomembno vlogo priloga Vestnika Delegatski Vestnik. Gradiv je preveč in premalo hkrati, potrjujejo izkušnje, ali še določene: so preobsežna, pre malo »užitna«, neselektivna. Ker se delegati in delegacije v njih težko (z majhdejo, se delegatski sistem večkrat vrti v prazno in je le svojevrsten »semenje želja«, hkrati pa se zavoljo razširjene inercije in spontanosti še bolj ostri vprašanje preraščanja političnih monopolov ali monopolov na odločanje, do katerih posledično prihaja. Konference delegacij, kjer so predstavniki (delegati) iz več malih delovnih skupnosti, se zato tem raje prepuščajo toku dogodkov ali skušajo po neformalnih poteh in skupinah zadovoljiti svoje interese. V minulim mandatnem obdobju sta se najslabše odrezali konferenci delegacij, kjer sta nosilca Petrolov tozd Maloprodaja in osnovna šola Kuzma. Delegati prve so bili le na treh sejah zbora združenega dela, delegati druge na šestih od skupaj 47 sej. Pa pravijo, naj bi bili zbori združenega dela nosilci tradicij pariske komune, sovjetov, narodnoosvobodilnih odborov in zborov proizvajalcev!?

Branko Žunec

PROGRAM LETOŠNJIH PRIREDITEV

Letošnji 17. oktober — praznik občine Murska Sobota bo tudi tokrat v znamenju številnih prireditev in slovesnosti, ki jih bodo povezali z nekaterimi novimi pridobitvami. Zaradi trenutnih gospodarskih razmer pa delovni ljudje in občani mursko-soboške občine ne bodo odprli kake pomembne naložbe, ki naj prispeva k preostroju gospodarstva in hitrejšemu razvoju družbenih dejavnosti. Uvod v letošnje praznovanje občinskega praznika so bile številne športne prireditve in kulturne manifestacije, ki se bodo nadaljevale tudi v tem tednu.

Od 12. do 18. oktobra poteka Teden invalidov, vrsta kulturnih prireditev pa bo ravno na občinski praznik — 17. oktobra. Tako bo jutri ob 18.30 v Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec v Murski Soboti slovesna otvoritev razstave Pannonia 86, ki pomeni pomembno spodbudo za nadaljnje plodno kulturno sodelovanje na stičišču več držav in narodov. V kinodvorani Park pa bo istega dne ob 19.30 koncert pevskega zbora Tone Tomšič. V soboto, 18. oktobra, ob 9. uri bo slavnostna seja vseh zborov skupščine občine s podelitvijo občinskih priznanj in nagrad, ob 10.30 pa bo v murskosoboškem gradu odkritje spominske plošče žrtvam fašističnega nasilja. Slavje se bo nadaljevalo še v nedeljo, 19. oktobra, ko bodo ob 25-letnici pti organizacije v Rogošovcih ob 11. uri slovesno predali namenu novo pošto zgradbo. Uro prej, torej ob 10.00, pa bodo v Bogojini predali tamkajšnjim članom gasilskega društva novo avtostaciono.

Potekale bodo tudi razne športne prireditve. Omenimo, da je bilo minulo nedeljo kolesarjenje iz Murske Sobotice do Gančan, kjer je spomenik Štefanu Kovaču, na jutrišnjem občinski praznik pa bo ob 15.00 na Trgu zmag v Murski Soboti že tradicionalni ulični tek, ki bo privabil številne obiskovalce.

M. Jerše

SREČANJE NARODNOSTI NA GRADIŠČANSKEM

Tradicija vsakoletnih srečanj narodnosti sosednjih dežel, ki se je pred desetimi leti začela na avstrijskem Koroškem, se bo letos nadaljevala na Gradiščanskem. Kot povzemamo po Slovenskem vestniku, se letošnje 11. tridnevno srečanje začne jutri v gradiščanskem kraju Oberwart/Felső, organizator pa je tamkajšnja madžarska narodnostna skupnost oz. gradiščansko-madžarsko kulturno društvo.

Svoje sodelovanje so priglasile manjšinske organizacije iz Avstrije, Italije, Jugoslavije, Madžarske in Švice. Ob poročilih o stanju in problemih posameznih narodnosti bodo letos razpravljali predvsem o pojavih številčnega nazadovanja narodnostnih skupin in o vzrokih, ki vplivajo na ta razvoj. Predstavniki manjšinskih organizacij iz Avstrije naj bi se sestali že danes in se v rož-

jem krogu posvetovali o svojih skupnih problemih.

B. Ž.

S štipendijami hitreje

Vse kaže, da se bodo štipendisti v občini G. Radgona, ki prejemale štipendije iz sredstev združenega dela, prejeli prej kot v preteklih letih. Odbor za dodelitev štipendij, ki deluje pri skupnosti za zaposlovanje, je končal s svojim delom, to pa pomeni da bodo vsi štipendisti dobili štipendije do konca tega meseca. Prejšnja leta so jih dobili šele novembra ali celo decembra.

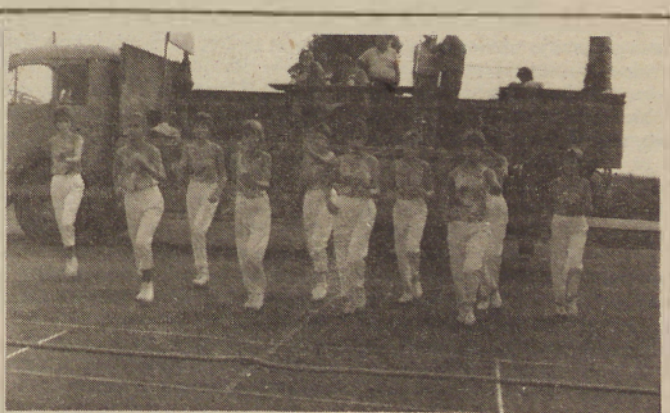
Franci Klemenčič

Celovski Zvon o štajerskih Slovencih

Septembrska številka revije Celovski Zvon (vseslovenska revija za lepovedje, kritiko, kulturna, družbena in verska vprašanja) med drugim objavlja razpravo Ali je člen 7 avstrijske državne pogodbe za avstrijske Slovence izpolnjen? Avtor je univ. prof. dr. Theodor Veiter iz Innsbrucka, mednarodno znan izvedenec za manjšinska vprašanja in človekove pravice. »Nemškonalna krogi so vedno trdili, da v zvezi z deli Štajerski ni (več) Slovencev, toda tudi z nikakor ne nemškonalne, pač pa avstrijskonacionalne strani (Matscher) vztrajno trdijo, da je število Slovencev na Štajerskem tako neznan, da se jih lahko kljub temu, da so omenjeni v 7. členu, izpusti. Vsekakor pa so na Štajerskem slovenskogovoreči, vsaj v sodnem okraju Leibnitz (Lipnica): 580 slovensko govorečih po ljudskem šteju 1951, zadnjem ljudskem šteju pred sklenitvijo državne pogodbe in zato tistim, ki je edino odločilno za pravni status po členu 7) in čeprav je to število majhno, moramo na osnovi razsodb mednarodnega manjšinskega prava (pravo etničnih in jezikovnih manjšin) izhajati iz tega, da tukaj živi slovenska manjšina, ki jo moramo po členu 7 varovati. Število pripadnikov neke narodne skupnosti (etnične manjšine) namreč sploh ni odločilno, dokler živi le minimalno

število pripadnikov na nekem območju«. Dr. Veiter v nadaljevanju razprave komentira termina Vindišariji in vindišarsčina ter nadaljuje: »Brez nadaljnega je možno, da slovensko govoreči na Štajerskem same sebe označujejo za »Windische«, saj so od nekdanj izpostavljeni izredno močnemu družbenopolitičnemu pritisku s strani večinskega ljudstva, to pa ne spremeni dejstva, da pripadajo slovenskemu narodu, ravno tako kakor vedno redkejši Korošci s slovenskim maternim jezikom ali slovenskim pogovornim jezikom, ki se pri ljudskih in jezikovnih štetjih še deklarirajo za »Windische«. Del razmišljanj o štajerskih Slovencih v prispevku Ali je člen 7 avstrijske državne pogodbe za avstrijske Slovence izpolnjen? v septembrski številki revije Celovski Zvon dr. Veiter sklene: »Na Štajerskem so torej, da sploh ne omenjamo Gradca, kjer predvsem na univerzah študira precej Slovencev iz Koroške, ki pa seveda nimajo v Gradcu svoje prvotne domovine, še Slovenci, ki so tam doma in avtohtoni avstrijski državljani slovenske narodne pripadnosti v smislu člena 7 avstrijske državne pogodbe. Označiti jih kot takorekoč neekstentne, pomeni kršiti državno pogodbo«. Karkoli dodajati bi bilo najbrž odveč!

B. Ž.

Na osnovni šoli v Tišini so pred nedavnim ustanovili ritmično skupino, ki jo vodi Marija Meričnjak. Mlada skupina je nastopala že na raznih prireditvah, kjer je popestrila kulturni program. V krajevni skupnosti pa so gosti in vseh prireditvah.

frku

»Jugoslovanska vlada želi posebej poudariti, da republika Avstrija doslej niti z enim ukrepom ni začela izpolnjevati svojih obveznosti in državne pogodbe, kar zadeva slovensko manjšino na Štajerskem,« beremo v noti SFRJ republiki Avstriji 29. oktobra 1974.

Takih in podobnih not, uradnih ali poluradnih urgenc z različnih ravni je bilo v povojnem obdobju kar nekaj in kažejo na določeno, vsaj protokolarno zanimanje naše države za peščico rojakov v okrajih Deutschlandsberg, Lipnica (Leibnitz) in Radgona (Radkersburg).

ODKUP ŽETINSKEGA VRELCA IN GOVOR BOGOMIRJA VERDEVA

Nekaj mesecev pred tem je delovna organizacija Radenska v Žetincih (Sicheldorf) v Radgonskem kotu odkupila obrat z vrelcem — po mnenju strokovnjakov — izvrsne mineralne vode Sicheldorfer Heilquelle. Pravzaprav je bila do letošnjega 1. januarja z Emono in Aerom solastnik te polnilnice tik ob avstrijsko-jugoslovanski meji, ki je sicer več let poslovala v okviru dunajske mešane firme Globtrade. Brez izgub ni šlo. Namen Radenske je bil, da bi po tej poti imela boljši pregled nad dogajanjem na zahtevnem avstrijskem tržišču, kamor letno izvozi okrog pet milijonov steklenic mineralne vode.

Bil je to hkrati čes neposredno po splošnih volitvah, ko se je 8. avgusta 1974 na naslovnici strani Vestnika v članku z naslovom Naše sodelovanje s sosedi oglašil takratni predsednik radgonske občinske skupščine Bogomir Verdev. Njegovo, nedvomno še danes aktualno razmišljanje se nam zdi vredno skoraj v celoti povzeti.

»Občina Gornja Radgona in ustrezne ustanove v sosednji zvezni republiki Avstriji koristno sodelujejo že od 1952. leta, ko je bil postavljen prvi leseni most čez reko Muro med obema Radgonama. Sodelovanje se je uveljavilo na različnih področjih s končnim ciljem, da se ustvari čim pristnejše sožitje prebivalcev z obeh strani meje. V novih medsebojnih odnosih so nastopale različne oscilacije, povzročene predvsem z odprtimi problemi med SFRJ in zvezno republiko Avstrijo. Sodim, da nismo vedno prav razumeli od česa vse je odvisno sodelo-

vanje med sosednjima občinama. Na srečo nimamo odprtih posebnih problemov s sosednjo avstrijsko Štajersko. Tu ni ovir za vsestransko sodelovanje. Sodelujemo tam, kjer je mogoče, saj bomo tako čedalje bolj razumeli drug drugega in tako lažje reševali probleme, ki so in ki jih rojevata življenje in razvoj. Sodim, da bi morali v občini podprizbiti politiko sodelovanja s sosedi. Ta naj ne bi bila domena posameznikov, temveč raznih samoupravnih institucij, ki bi samoiniciativno razvijale raznovrstno sodelovanje v okviru dogovorjene politike. Izvršni svet občinske skupščine naj bi npr. prek posebne komisije reševal probleme dvostranskega režima na reki Muri, problem delovne sile ter dijakov in študentov, promet, maloobsejno gospodarsko sodelovanje, sejemске spoznanje in druge tekoče probleme, ki se pojavljajo. Ustrezen odbor občinske skupščine in samoupravnih interesnih skupnosti pa naj bi razvijal drugo raznovrstno sodelovanje na številnih področjih in prek delegacij skrbel, da se sodelovanje nenehno razvija ter da se dogovorjeno s sosedi odstranjujejo vzroki, ki od časa do časa motijo sodelovanje. Radenska je odkupila pretežni del delnic polnilnice mineralne vode v Sicheldorfu v okolici Radkersburga. Okrog tega so sedaj vse mogoče spekulacije. Mar ne bo koristno predvsem za sosednjo Radgono, če bo Radenska s svojimi kadrovske in tehnične baze pomagala razvijati za avstrijske razmere manj razvito sosednje območje. (Podčrtal B. Z.) Potrebno je več zaupanja in manj strahu za posledice, ki jih vidimo kot sence preteklosti. Med Italijo in Jugoslavijo je najbolj odprta meja v Evropi. Zakaj ne bi bilo tako še na našem območju. Končno smo vsi dolžni več storiti za zblizanje in razu-

mevanje ljudi na obeh straneh meje. Kako pa naj sicer razumemo združevanje Evrope. Nas povezuje podobna zgodovina in kultura, zato je potrebno le več dobre volje in sodelovanja bo širše in globlje. Prepričan sem, da si prebivalstvo na obeh straneh meje želi več sodelovanja in neskaljene pristne medsebojne odnose. To naj bo naš kazipot.«

UTRJEVANJE VEZI OB MEJI BREZ PROTOKOLARNEGA BALASTA

Ostanimo še malo pri žetinskem slatinskem obratu! Pred dvema letoma so se namreč v Radenski odločili, da »odgovornost za poslovanje in komercialne aktivnosti tega obrata v celoti prenesemo iz firme na Dunaju v naš zunanjetrgovinski oddelek, ki od začetka leta 1986 vodi vse dejavnosti pri plasmaju mineralne vode in brezalkoholnih pijač iz tega obrata v sosednji Avstriji.« Marca letos so tu začeli polniti brezalkoholno pijačo stil z okusi limone in oranže ter hkrati uvedli paleto novih pijač na osnovi navadne vode pod blagovno znamko club z okusom maracuje, oranže in citrone. Znatna sredstva so vložili v gospodarsko propagando in akcije pospeševanja prodaje skupaj z njihovimi kupci. Tako je v letošnjem šestmesečju zna-

šala prodaja 88 tisoč steklenic mineralne vode Sicheldorfer Heilquelle, kar je za 18 odstotkov več kot v enakem lanskem obdobju, od marca do junija pa so se prodali 32400 steklenic stila in 73 tisoč steklenic brezalkoholne pijače club.

Ce smo v enem prejšnjih nadaljevanj omenili vrhunec v sodelovanju in povezovanju med obmejnima območjema Štajerske na vseh mogočih področjih, smo v nizarju kronologije, razčlenjevanju in opredeljevanju do usode slovenstva na avstrijskem delu severne meje zdaj v tistem obdobju, ko beležimo ničkoliko vsakršnih srečanj, posvetovanj in sestankov — vendar tudi najpomembnejših gospodarskih, kulturnih in političnih predstavnikov iz Avstrije z našimi iz vseh štirih občin Pomurja. »Značilnost obmejnih povezovanj je, da so pristnejša in intimnejša kot na nacionalni ravni, kjer so nujno protokolarno obremenjena in se tudi rešitve problemov, ki terjajo večja materialna sredstva, včasih odlašajo. Gre že za samoumeven način življenja in skupnih prizadevanj za mir in ustvarjalno sožitje. Seveda, pa ne smemo ločevati krajevnih pobud od nacionalne politike. Te so rezultanta mnogostrežnega razvoja naše republike, ki je uglasila s samoupravno naravo naše družbe. Koncept je sprožil mnogo pobud in sprostil veliko človeške energije. Učinek

je torej obojestranski. Na kulturnem področju, ki mu povsem razumljivo pripada levji delež pri doseganju skupnega prostora, bo treba mnogostrežnost še naprej pametno razvijati. Ne morem si namreč predstavljati Ljubljane kot polmilijskega mesta s sivimi kulturnimi lisami po Sloveniji,« je te dni izjavil znani slovenski sociolog in politik.

V mislih imamo seveda pojem skupnega ali enotnega slovenskega kulturnega prostora, o čemer je zdaj tudi republika konferenca SZDL sprejela poseben dokument z nalogami vseh družbenih subjektov pri njegovem utrjevanju. Pri tem je najbrž bistveno, da »načelo skupnega slovenskega prostora za svojo osnovo jemlje duhovno in kulturno združenost in sožitje vseh delov in vseh priпадnikov svojega naroda, ne glede na to, kje žive in delajo, hkrati s tem pa naklonjeno odprtost do kultur, ki se z njimi srečuje in prepleta.«

Samoumevno se postavlja vprašanje: kakšen odgovor bi dobil delegat, ki bi na zasedanju vseh treh zborov skupščine SR Slovenije zastavil vprašanje, kaj je s slovensko manjšino v obmejnem delu avstrijske Štajerske v okrajih Radgona (Radkersburg), Lipnica (Leibnitz) in Deutschlandsberg? Skoraj gotovo bi bilo pojasnilo zelo skromno, morda v slogu zapisanega v poročilu o položaju slovenske narodnostne skupnosti v zamejstvu, ki ga je slovenska skupščina obravnavala 15. oktobra lani. Namreč: »Slovinci pa živijo tudi v južnem delu Zvezne dežele Štajerske (Radgonski kot, Arvež in Lučane)... Avstrijska državna pogodba (ADP) zagotavlja avstrijskim državljanom slovenske in hrvaške narodnostne skupnosti na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem uživanje istih pravic pod enakimi pogoji, kakor jih imajo vsi drugi avstrijski državljani, vključno pravice do svojih lastnih organizacij, zborovanj in tiska v svojem lastnem jeziku... V obdobju po podpisu državne pogodbe so nastale tudi razlike v tretiranju položaja Slovencev na Koroškem, Slovencev na Štajerskem in Hrvatov na Gradiščanskem. Za Slovence na štajerskem do sedaj niso bili

sprejeti nobeni zaščitni ukrepi, ki jih zahtevajo določbe Državne pogodbe.«

OB DESETLETNICI »ŠTEJTA OB POSEBNE VRSTE«

Če smo že začeli s povzetkom iz note SFRJ republiki Avstriji 29. oktobra 1974, dodajmo iz tega uradnega sporočila še dejstvo, »da so upravičene zahteve slovenske manjšine na Koroškem in Štajerskem in hrvaške manjšine na Gradiščanskem — zapisane v spomenicah obeh manjšin iz leta 1955 in v številnih drugih njihovih dokumentih in predlogih avstrijski vladi — ostale v veliki večini brez ustreznih rešitev, v številnih primerih pa celo brez odgovora.«

V izjemno napetem ozračju je avstrijski parlament 7. julija 1976 sprejel zakon o pravnem položaju narodnostnih skupin v Avstriji, ki »je v nasprotju z državnim pogodbo, ker uresničevanje njegovih določb omejuje v teritorialnem in vsebinskem oziru. Ta zakon negira dejstvo, da so pripadniki slovenske in hrvaške manjšine na Koroškem, Gradiščanskem in Štajerskem z mednarodno pogodbo že določeni subjekt z določenimi pravicami. Manjšini v zakonu nista niti omenjeni, predvideno pa je, da bodo šele s posebnimi statističnimi raziskovanji ugotovili, katere narodnostne skupine obstajajo v Avstriji in katere po svoji številčnosti zaslužijo — in na katerih delih ozemlja — da jim dovolijo uporabo lastnega jezika in druge pravice,« pojasnjuje v zborniku člankov in dokumentov Problem manjšin v jugoslovansko-avstrijskih odnosih iz leta 1977 Bogdan Osolnik. Takrat — 14. novembra 1976 — je bilo tudi »šteje posebne vrste.« (se nadaljuje)

Branko ŽUNEC

PREDSTAVLJAMO VAM OBČINSKO NAGRAJENKO

»Najvažnejše je zadovoljstvo nad opravljenim delom!«

»Najvažnejše je zadovoljstvo nad opravljenim delom!«

»Pomembno je, da človek dela z zadovoljstvom! Kdor hoče druge za stvar ogreti, mora sam zgoreti. Kdor nima rad svojega poklica, je najbolje, da se tega dela sploh ne oprime.« Teh nekaj misli iz pogovora z letošnjo dobitnico soboškega občinskega priznanja, ki je posebno priznanje za dolgoletno neutrudno delo, CILKO SUKIČ iz Murske Sobotice, predmetno učiteljico gospodinjstva, dovolj zgovorno priča o njeni posebni zagnanosti, ki jo je znala prenesti na svoje učence in šolski kolektiv. Čeprav je že tri leta v zasluženem pokoju (1. oktobra 1983 je prenehala z delovnim razmerjem v invalidskih delavnicah Solidarnost v Murski Soboti), ne pozna oddiha tudi sedaj, ko bi si ga lahko privoščila. Po 36 letih delovne dobe si je nabrala veliko koristnih izkušenj za življenje, zato je treba povsem verjeti njenim besedam: »Prav gotovo bi se znova odločila za učiteljski poklic, ki je terjal marsikaj mnogo več, predvsem pa to, da si ljudem znal pomagati v stiski.«

Murski Soboti nadaljevala šolanje v drugem, tretjem, četrtem in petem razredu gimnazije. Nato je v Mariboru že v treh letih končala štiritletno učiteljsko. Morala je biti posebej marljiva. »Sila kola lomi!« ob tem pristavi. In potem je prišel leta 1949 dekret o namestitvi na osnovni šoli v Rogoševcih, kjer je ostala tri leta. Naslednjih deset let pa je preživela med učenci osnovne šole v

dagoškem področju. »Poučevala sem učence petega razreda, ki je pomenil nekakšen prehod z razredne na predmetno stopnjo. V tem času sem izredno končala višjo gospodinjstvo šolo v Grobljah pri Ljubljani. Dve leti sem tudi poučevala praktični pouk iz kuharstva na gostinski šoli v Radencih. Ker je bila zaradi vojnje z avtobusom precejšnja izguba časa, sem se odločila vrniti nazaj v Mursko Sobotico. Zaposlila sem se na šoli s prilagojenim programom, kjer sem učila gospodinjstvo in praktična znanja. Po ustanovitvi invalidskih delavnic Solidarnost leta 1981 sem se z večino svojih učencev znašla v novih prostorih, kjer sem ostala do 1. oktobra 1983, ko sem odšla v pokoj.«

»VELIKO LEPIH DOŽIVLJAJEV IN TRPKOSTI«

Vse od leta 1964 je bila močno navezana na Srednjo kmetijsko šolo v Rakičanu, kjer je ves čas honorarno poučevala gospodinjstvo. Da ne govorimo o številnih večernih predavanjih, ki jih je imela v dolgih letih svojega službovanja. Veliko poslušalcev je rado prisluhnilo njenim nasvetom o sodobni prehrani in ročnih delih. »Če si učitelj tako dolgo kot jaz, je veliko lepih doživljajev in tudi precej trpkosti ob koncu vsakega šolskega leta, ko sem se morala posloviti od svojih učencev. Nanje sem se namreč vedno močno navezala. In tako je tudi sedaj, ko se znajdem med srednjo in starejšo generacijo slušateljev. Podobno je v krajevni skupnosti, kjer najdem zadovoljstvo med številnimi ljudmi!« je ob koncu pogovora poudarila letošnja občinska nagrajenka Cilka Sukič iz Murske Sobotice.

Milan JERŠE

CILKA SUKIČ — letošnja občinska nagrajenka.

Gornjih Slavečih. »Tu mi je bilo najprijetnejše službovati.« pripomni Cilka Sukič, ko se ji utrnejo solze ob pripovedovanju težavnih dogodivščin. Zdi se, da je morala v marsikateri neprijetni situaciji pokazati veliko humanizma in učencem utreti svetlejši pogled v prihodnost. »Bili so preprosti, a vendar naši ljudje, tam sem si ustvarila družino in rodila sta se oba moja otroka.«

In ko je bila 1. septembra 1964 odprta nova, tretja osnovna šola v Murski Soboti, je bila Cilka Sukič med tistimi redkimi učiteljicami, ki so orale ledino na pe-

še vedno rada zahajam tja, v najlepši predeči našega Goričkega, kjer živita brat in nečakinja. Ne mine teden, da se ne bi oglasila, saj smo vzpostavili čudovite vezi, kar velja tudi za druge brate in sestre. Skupaj z možem obdelujeva njivico in sadovnjak ter uživama v enkratni naravi, ki je še posebej čudovita v sončnih jesenskih dneh. Tako mi ni nikoli dolgčas, čeprav sem se sprva bala odhoda v pokoj. Ob domačem vrtu pa najdem še dovolj časa za razna ročna dela, ki me posebej veselijo. Poleg tega so me vključili v izobraževanje kmečkih žena in deklet na Srednji kmetijski šoli v Rakičanu, kjer pod vodstvom Živinorejsko-veterinarskega zavoda skrbim za dopolnilno usposabljanje v kuhanju. Tu so štiri skupine, ki štejejo od 25 do 40 žensk, ki se enkrat mesečno dobijo na rakičanski srednji šoli. Ena skupina pa je na Kapeli, kjer se prav tako prijetno počutim med kmečkimi ženskami,« je skoraj v en dah povedala Cilka Sukič.

»BILI SO PREPROSTI, A VEDNAR LE NAŠI LJUDJE!«

Po končani osemletki v Kruplivaniku (malce otožno pove, da te šole več ni) je leta 1941 končala prvi razred gimnazije v Murski Soboti. Med vojno je odšla zopet v domači kraj, po vojni pa je v

»VELIKO MI POMENI MORALNO ZADOŠČENJE«

Ko sem obiskal tovarišico Cilko Sukič na njenem domu v Cankarjevi ulici v Murski Soboti (mož je profesor na srednješolskem centru, sin živi v Ljubljani, hčerka pa v Mariboru), je bila malce presenečena nad občinskim priznanjem, ki ga očitno ni pričakovala. In ko mi je pokazala svoja dosežanja družbene priznanja, kot so red zaslug za narod s srebrnim znakom, priznanje OF in vrsta nagrad za pedagoško delo, mi je postalo kaj kmalu jasno, zakaj ji največ pomeni priznanje občinske izobraževalne skupnosti leta 1979 za izredne uspehe pri delu v vzgoji in izobraževanju. »Ni vse v priznanjih, ampak je pomembnejše, če si za svoje delo dobil moralno zadoščenje!« poudarja Cilka Sukič, ki je nadvse vesela vsakršnega obiska svojih nekdanjih učencev. In teh ni malo. Tedaj se v spominih vračajo v preteklost. Tako je bilo tudi ob mojem obisku, ko mi je prijazna sogovornica razkrila marsikatero skrivnost iz svojega bogatega življenja. »Rojena sem v Kruplivaniku pri Gradu. Izhajam iz velike kmečke družine, saj nas je bilo sedem otrok, od katerih živi še šest. Življenje je bilo skromno, toda poleg čudovitih staršev sem preživela srečno otroštvo. Zato

Skupne delegacije šele na začetku poti

Novost v delegatskem sistemu so skupne delegacije za samoupravne interesne skupnosti, kar je podrobneje opredeljeno v dopolnitvah volilnega zakona iz leta 1985, ki omogoča oblikovanje skupnih delegacij v več delovnih organizacijah. Do sprememb in dopolnitev je prišlo predvsem zato, ker se je v praksi pokazalo, da samoupravni značaj interesnih skupnosti terja nekoliko drugačen način oblikovanja delegacij, ki bodo bolj upoštevale interesno povezanost samoupravnih organizacij in skupnosti pri delovanju in odločanju svisov in večjo racionalizacijo. V tem smislu obstajajo posebne, splošne in skupne delegacije. Zakon določa dve vrsti skupnih delegacij. Eno lahko oblikuje dva ali več tozdov, ki nimajo več kot 60 zaposlenih, oziroma manjši tozdi ali delovne skupnosti, ki štejejo do 30 delavcev. Skupne delegacije pa lahko oblikujejo tudi v večjih delovnih organizacijah, če izpolnjujejo določene pogoje, kot so: morajo biti združene v delovni organizaciji, članice iste samoupravne interesne skupnosti, in da imajo v samoupravnem sporazumu to natančno opredeljeno.

Za oblikovanje skupnih delegacij se je v soboški občini doslej odločilo devet delovnih organizacij. To so: Mura, Mesna industrija ABC Pomurja, KG Rakičan, Agromerkur, Tovarna mlečnega prahu, Pomurski tisk, Veletrgovina Potrošnik, Sobotica in Panonija. Ze po obliki združevanja so te delegacije različno oblikovane v posameznih delovnih organizacijah. Tako so v Muri oblikovali skupne posebne delegacije za vsa področja samoupravnih interesnih skupnosti, to je za vzgojo in izobraževanje, zdravstvo, kulturo, raziskovalno dejavnost, telesno kulturo, otroško varstvo, socialno skrbstvo in zaposlovanje. Vse druge delovne organizacije pa imajo v glavnem dve obliki teh delegacij. Ene imajo skupne posebne delegacije, predvsem za vzgojo in izobraževanje, za zdravstvo in otroško varstvo, druge pa so se odločile za združene delegacije za kulturo, raziskovalno dejavnost in telesno kulturo ali pa za socialno skrbstvo in zaposlovanje skupaj.

Z oblikovanjem teh novih delegacij upravičeno pričakujejo v soboški občini večjo dejavnost na posameznih skupščinah samoupravnih interesnih skupnosti družbenih dejavnosti, zlasti za boljše udeležbo delegatov v preteklosti. Veliko pričakujejo predvsem v delovnih organizacijah, kjer so se odločili za oblikovanje skupnih delegacij, saj so se postopek deležiranja delegatov ter priprava in obravnava delegatskega gradiva precej poenostavili. S tem je omogočena večja racionalizacija dela in časa, ker med drugim odpadejo sklici konferenc delegacij. Velja pa poudariti, da so se skupne delegacije letos praktično sestale samo enkrat ali kvečjemu dvakrat, zato je težko govoriti o kakih večjih izkušnjah. Šele čez štiri leta, ko jim poteče mandat, bo možno celoviteje oceniti pomen in vlogo skupnih delegacij za samoupravne interesne skupnosti družbenih dejavnosti v delovnih organizacijah soboške občine.

Milan Jerše

Tranzitna cesta je nuja

Vse večji promet skozi Lendavo narekuje, da se pripravijo predlogi za gradnjo obvoznice izven mesta, saj bi le-ta lahko razbremenila promet v mestu. V Dolgi vasi gradijo nov mednarodni mejni prehod, ki bo povečal pretok turistov; narekuje pa, da se v bližini prihodnosti zgradi obvoznica. Partizanska ulica bo dobila novo vlogo interne mestne ceste, namenjene potrebam osebnega oziroma mestnega prometa. V lendavski občini so pred nedavnim začeli o tem problemu ponovno razpravljati. Dogovorili so se, da bodo to pomembno nalozbo vključili v srednjeročni načrt razvoja.

Jani D.

Bil si človek zmagovitega dela (A diadalmas munka embere voltál)

V naslovu zapisana misel madžarskega književnika (pesnika, dramatika in prevajalca) Snadorja Weoresa je bila moto spominke seje in prireditve, ki so pretekli četrtlet in petek potekale v Szombathelyu na Madžarskem v počastitev 100. obletnice rojstva dr. Avgusta Pavla. Znanstveni simpozij je ob navzočnosti Pav-

Pavlov spomin tako Madžari kot Slovenci, ker je pustil dediščino, ki je lahko tudi simbol — gradil je most, ki povezuje oba sosednja naroda in njuno kulturo v težkih časih, ko ni bilo lahko najti poti k bližnjemu sosedu. Prav njemu gre zahvala, da so sedaj drugačni časi in prihaja doba, o kateri je sanjal.

Znanstveni simpozij so poleg županijskega sveta organizirali inštitut za literarne vede madžarske akademije znanosti, zveza madžarskih pisateljev ter inštitut za slovensko literaturo in literarne vede Slovenske akademije znanosti in umetnosti, društvo slovenskih pisateljev, inštitut za madžarski jezik, književnost in hungarologijo iz Novega Sada. Predstavniki posameznih institucij so imeli tudi svoj delež pri predstavitvi dr. Avgusta Pavla in njegovega dela.

Jože Filo iz Maribora, ki je govoril o jezikoslovnem, prevajalskem in kulturnoposredniškem delu Avgusta Pavla, je v nagovoru pred interpretacijo prevoda svojega teksta poudaril: »Prispevek dr. Avgusta Pavla v kulturno zakladnico slovenskega, kot tudi madžarskega naroda, je toliko bolj dragoceno, ker zajema širše področje jezikoslovja, etnografije ter prevajalsko in posredniško kulturno dejavnost, ki je rasla iz prepričanja, da pomenijo književni in sploh kulturni stiki dveh sosednjih narodov hkrati v vzajemnim spoznavanjem in razumevanjem tudi nujno in potrebno duhovno bogatitev. V tej smeri se je izpolnjevalo Pavlovo kulturno poslanstvo in njegova prizadevanja, da bi duhovno bogatstvo enega naroda približal drugemu. S to željo je ustvarjal kot znanstvenik, jezikoslovec, etnolog, s to željo je izgovarjal kot umetniški ustvarjalec, pa kot prevajalec in kulturni posrednik.«

Brigita Bavčar

Gornja fotografija je naslovnica kataloga Avgust Pavel — etnolog in organizator muzeja, ki so ga v muzeju Szavaria na Madžarskem izdali ob otvoritvi razstave v počastitev 100. obletnice njegovega rojstva. Na ogled bo do 10. maja naslednjega leta, petkova otvoritev pa je sovpadala s številnimi dobro organiziranimi prireditvami v Szombathelyu. **Kultura — književnost — umetnost** pa je naslov priloge Narodnih novic, številka 10, ki so jo s Küharjevimi originalnimi Pavlove podobe prav tako posvetili rojaku s Cankove, ki mu (morda nekoliko pozno) namenjamo pozornost doma in onstran meje.

lovih najbližjih in predstavnikov družbenopolitičnega ter kulturnega življenja z obeh strani meje z uvodnim nagovorom odprl László Szabó, podpredsednik županijskega sveta Železne županije. V imenu Društva pisateljev Madžarske pa je Stojan Vujišić med drugim dejal, da častijo

ZLATKO GNEZDA: IZ CIKLA NOČI BREZ SPANCA I.

JUBILEJNA PANNONIA

Mednarodna likovna razstava PANNONIA doživlja letos majhen jubilej. Je namreč deseta po vrsti, odkar se je v Murski Soboti leta 1967 rodila ta kulturna manifestacija.

Tega leta je likovna prireditev pod imenom Panonska pokrajina — panonski človek zbrala in predstavila delovanje umetnikov treh sosednjih držav: Avstrije, Madžarske in Jugoslavije oziroma njihovih dežel: Gradišćanskega v Avstriji, županije Győr, Zala in Vas v zahodnem delu Madžarske ter severno-vzhodne Slovenije.

Organizacijski komite s stalnim sedežem v Murski Soboti (ki je bila tudi pobudnik in organizator te razstave) je takrat zapisal v uvodu kataloga bistvene poteze in ideje takšne mednarodne likovne prireditve:

— opozoriti na lepote in utrip življenja sosednjih območij, ki nosijo na sebi pečat značilnega panonskega sveta,

— predstaviti javnosti likovno ustvarjanje sodobnikov, ki so kakorkoli izpovedovali in umetniški kronisti arhitekta Franca No-

vaka v območju, vendar širše pojmovano sodelovanje in graditve kulturnih stikov prek odprtih meja.

V vsem tem času je prireditev doživela tudi organizacijske spremembe, ki so ugodno vplivale na njen nadaljnji razvoj. Do leta 1971 je bila Murska Sobotna vedno glavni organizator potem sta razstavo prevzeli mesti Železno (Eisenstadt) in Szombathely, 1973. leta pa je bila razstava že organizirana v Szavaria Muzeumu v Szombathelyu in leta 1975 v Pokrajinski galeriji v Železnem.

Istega leta je mednarodni organizacijski komite za Pannonio sklenil, da poleg že standardnega slikarstva in kiparstva vključi še prikaz umetniške ustvarjalnosti še umetniško fotografijo že grafično, tapiserijo in umetno obrt. S tem je prišlo do popolnejše celotnega likovnega dogajanja v sosednjih deželah.

Zadnje spremembe segajo v leto 1985. Od tega leta naprej razstava ni več bienniala temveč trienniala, se pravi, da je organizirana vsaka tri leta. Pannonia 86, ki jo je letos organizirala Pokrajinska galerija v Železnem, je torej prva trienniala, sledili pa ji bosta Pannonia 89 v Szombathelyu in Pannonia 92 v Murski Soboti.

Druga sprememba je povezana z nagradami. Najvišje priznanje za kakovost ostane še naprej nagrada Pannonie, ki je odslej povezana še s primerno denarno nagrado. Odpadle pa so prejšnje obvezne odkupne nagrade, ki so prepuščene posameznim organizatorjem v lastno odločitev.

Na Pannonii 86 sodeluje 18 izbranih likovnih umetnikov, iz vsake države po 6 predstavnikov. Vsak avtor pa je predstavljen s šestimi deli.

Kaj nam prinaša letošnja razstava novega, zanimivega, morda posebnega? Dosedanje razstave so pokazale, da predstavljajo najvišjo raven v madžarski sodobni likovni umetnosti predvsem keramika, tapiserija, mala plastika in deloma grafika z angažirano vsebino. Dežela glin je že od nekdaj znana širom po svetu po porcelanastih izdelkih »Zsolnay in kerendy«. Sodobni madžarski ustvarjalci — večina jih je končala visoko šolo za umetno obrt v Budimpešti — zelo uspešno in domiselno nadaljujejo že splošno delo. Kiparji Barna Bardocz, Sándor Kiss in Endre András Tornay izhajajo iz Transilvanije iz pokrajine, ki je s svojo značilno ljudsko umetnostjo predstavljala osnovno bazo pri nastajanju tako imenovanega »madžarskega nacionalnega stila«, predvsem v arhitekturi ob prelomu 19. stoletja, ki je secesionističnem slogu, povezanem z dekorativnimi kiparskimi elementi, dosegla svetovno veljavo. Na tej osnovi gradita Bardocz in Kiss svoj lastni likovni izraz, iščejo pri tem sintezo med značilnostjo materiala in funkcijo forme. Seveda pri tem upoštevata sodobne stilске usmeritve. Skulpture Tornaya pa izhajajo iz značilnosti del Henryja Moora.

Sodobno madžarsko slikarstvo s težavo in z rahlo zamudo sledi najodobnejšim svetovnim tokovom. Večinoma dosega stopnjo širokega diapazona figurativne. V ta sklop lahko uvrstimo tudi dela Görgya Mészáros in Gabrelle Sulyk.

Posebno mesto v sodobni madžarski likovni umetnosti zavzema slikar László Bartha, ki je eden prvih abstraktnih slikarjev na Madžarskem. Kljub njegovi častitljivi starosti nas vedno zno-

va preseneča in izvirnimi likovnimi rešitvami.

Sodeč po delih vseh dosedanjih avstrijskih udeležencih Pannonie lahko ugotovimo, da je kakovost njihovega dela iz razstave v razstavo izredno nihala. Pri tem ne smemo prezreti dejstva, da je Gradišćansko eno najbolj zaostalih območij v Avstriji in da je temu primeren tudi razvoj likovne umetnosti. V kakovostnem smislu sta prednjačila risba in grafika, ki sta vsebovali značilne elemente nekdanj bogato razvejene dunajske secesije. Med letošnjimi udeleženci moramo posebej omeniti slikarja Ferija Zotterja in Johannesana Wankeja, ki sodelujeta na naših razstavah skorajda od začetka. Oba sta odlična akvarelista in upodabljata v svojih delih domačo krajino. Pri tem je Zotter umirjenjši in gradi svoj izraz na konstruktivno urejeni kompoziciji, medtem ko je Wanke ekspresivnejši, s svobodnejšo, temperamentnejšo potezo s čopičem in izrazitejšim koloritom. Sodobnim tokovom v današnjem slikarstvu, ki težijo k izrazito subjektivni gradnji telesnosti slikovne površine, v kateri dominirajo barva, ritem, kontrast, napetost... sodijo dela Hansa Dupala in Josefa Laubnerja. Konstruktivne elemente pa uporabljata Fria Elfen in Herbert Schügerl.

Naše predstavnike sta tokrat izbrala Meta Gabršek-Prošenc in Franc Obal. V izboru so dobili prednost mlajši likovni umetniki. Seveda je bil pri izboru edini kriterij, ki je odločal, kakovost njihovega ustvarjanja.

Dejstvo je, da so jugoslovanski avtorji predstavljali s svojimi deli vedno najodobnejše težnje, s katerimi so se uveljavljali doma in v tujini. Pri tem bi rad samo opozoril na dela Lojzeta Logarja, Franca Mesariča, Zdenka Huzjana, Štefana Galiča, Štefana Hauka in še nekaterih, ki so največ prispevali h kakovostni rasti teh razstav in prak njih k prodoru sodobne umetnosti v sosednje države.

Slikarji Jože Denko, Sande Červek in Zlatko Gnezda predstavljajo na Pannonii 86 tiste svetovne tokove, ki se gibljejo v okviru tako imenovane transavantgarde in nove podobe, pri tem pa so uspešni v graditvi absolutno subjektivnega »ekspresivnega« likovnega izraza. Grafična dela Iva Bošnjakovića in Boruta Vilda odlikuje vztrajanje pri oblikovanju lastnega likovnega izraza. Pri tem je vredno opozoriti, da sodi arhitekt Ivo Bošnjaković med redke slovenske grafike, ki se sistematično ukvarjajo s problematiko vizualne zaznave prostora. Borut Vilda js s svojim sklepnim ciklusom Štokelj obogatil dosedanje likovne interpretacije tovrstne motivike in ji dal širšo dimenzijo tudi v grafiki. Umetniški fotograf Miško Kranjec pa se je predstavil občin problemom današnjega človeka in ga v fotografiji obdelal z ekonomsko-socialnega, družbenega, psihološkega in historičnega vidika.

Ob koncu bi želel izraziti željo nas vseh, ki delamo na likovno-galerijskem področju, da s to veliko mednarodno kulturno manifestacijo še naprej predstavljamo najboljše dosežke v likovni umetnosti in da s tem bogatimo slehernega ljubitelja in gledalca povsod, kjer bo s svojim humanim poslanstvom navzoča mednarodna likovna razstava PANNONIA.

Franc Obal

kulturni koledar

PETEK, 17. OKTOBRA

MURSKA SOBOTA — V Galeriji Kulturnega centra Miško Kranjec bo ob 18.30 otvoritev razstave PANNONIA 86. Otvoritveni govor bo imel Jože Vild, predsednik Občinskega komiteja Zveze komunistov Murska Sobotna in predsednik Mednarodnega organizacijskega komiteja za Pannonio.

Po otvoritvi razstave bo v počastitev praznika soboške občine v dvorani kina Park koncert AKADEMSKEGA PEVSKEGA ZBORA TONE TOMŠIČ iz Ljubljane. Prišel se bo ob 19.30.

GORNJA RADGONA — V dvorani Delavske univerze bo ob 18.00 LITERARNI VEČER, organiziran v počastitev 110-letnice rojstva dr. JANKA ŠLEBINGERJA, ki je bil rojen pri Sv. Ani — Zgornji Ščavnici. Na srečanju v počastitev meseca knjige bodo sodelovali: dr. Bruno Hartman, ravnatelj Univerzitetne knjižnice v Mariboru, ki bo govoril o življenjskem delu dopisnega člana Slovenske Akademije znanosti in umetnosti — Janka Šlebingerja, ki je bil kot bibliograf in literarni zgodovinar starosta slovenskih bibliotekarjev. Ob tej priložnosti bodo v prostorih Delavske knjižnice tudi odprli razstavo o njegovem delu, v Gornji Radgoni pa nosi šola s prilagojenim programom njegovo ime. Razstavo posreduje Univerzitetna knjižnica iz Maribora, v literarnem večeru pa bosta sodelovala tudi pisatelj in dramaturg TONE PARTLJIČ in pisatelj ter gledališki igralec TONE KUNTNER.

SREDA, 22. OKTOBRA

GORNJA RADGONA — V Kulturnem domu bo v okviru Borštnikovega srečanja ob 11.30 gostovalo Gledališče ljudske vstaje iz Maribora s PARTIZANSKIM MITINGOM.

razstave

MURSKA SOBOTA — V študijskem oddelku Pokrajinske in študijske knjižnice bo ob 17. do 21. oktobra odprta RAZSTAVA ODPISANIH KNJIG.

RADENCI — V Razstavnem salonu hotela Radin je v počastitev praznika občine Gornja Radgona na ogled razstava udeležencev likovne kolonije Elrad — Avtoradgona.

knjige

USPEŠNICE TEGA TEDNA v prodajalni DOBRA KNJIGA v Murski Soboti so: Viktorija Holt — JUDEŽEV POLJUB (Pomurska založba), Slavica Šinkovec — SODOBNO KLETARJENJE (Kmečki glas) in David Longman — NEGA SOBNIH RASTLIN (Mladinska knjiga).

ZBIR KULTURNIH PRIREDITEV V OKTOBRU

V počastitev občinskega praznika radgonske občine so v Gornji Radgoni v tem mesecu organizirali številne kulturne prireditve in tako demantirali izgovor, da časi niso naklonjeni kulturi, oziroma da se v okviru omejenih sredstev ne da prav ničesar ponuditi kulture željnim.

V začetku tega meseca so na kulturni dan vse učence sedmih razredov osnovnih šol v občini odpeljali v Maribor, kjer so si ogledali Umetnostno galerijo in Pokrajinski muzej ter spremljali opero Beg iz Seraja.

Trinajstega v mesecu so v prostorih Glasbene šole imeli Večer baročne in renesančne glasbe v izvedbi ansambla Pro musica Tibicinia iz Maribora. Iz Kulturnega koledarja je razbrati, da bodo imeli tudi literarni večer in odprtje razstave v počastitev rojstva dr. Janka Šlebingerja ter čutili odmeve Borštnikovega srečanja. Poleg partizanskega mitinga jim bo Teater u gostima iz Zagreba naslednji terek zvečer uprizoril tudi komedijo Ištavana Čurke: Deficit. bb

Založniško, grafično, embalažno podjetje
POMURSKI TISK Murska Sobotna n.s.o.l.
Lendavska 1
Telefon 22 210-Telex 35229

tozd Tiskarna,
tozd Kartonaža,
tozd Pomurska založba,
tozd Eureco,
Skupne službe

Pomurska založba vam priporoča

Evald Flisar

ČAROVNIKOV VAJENEC

Knjiga Čarovnikov vajenec je pevsatek odlomkov, ki so izhajali v 7 D. Oplevanje poti (tekstualno v Kačmir) je še izraziteje kot v Flisarjevih prejšnjih romanih potlanjeno v ozadje, pripovedni okvir je še bolj razrahljan in podrejen vsebini — zapisovanju emotivnih in razumskih pretresov, ki jih je doživljal ob svojem intenzivnem soočenju z življenjske modrostjo Vzhoda, zlasti še ob teonom stiku s tantrično vojo tibetanskega budizma.

Knjiga je prežeta s svojevratno ljubeznijo, s ljubeznijo, ki doleča in oamljiša razmerje med čarovnikom in vajencem, modrecem in izobražencem, očetom in sinom, med človekom, ki ju loči dva tisoč let zgodovine.

Karen Blixen

SPOMIN NA AFRIKO

Danska pisateljica Karen Blixen (1885—1962) je kot žena barona Blixna leta 1914 odšla v Kenijo upravljat kavno plantažo. V zakonu je doživela brodelom, a je še deset let vodila plantažo, dokler je niso okoliščine pripeljale tako daleč, da jo je bila prisiljena prodati. Vrnila se je na Dansko.

Knjiga pa ni povsem avtobiografska. Razdeljena je na pet delov; v prvem predstavi plantažo in svojega spremljevalca, v drugem pripoveduje o nesreči in pove veliko zanimivega o zdravstvu in sodstvu preprostitih plemen, o njihovih običajih. V tretjem delu spoznamo prebivalce farme in obiskovalce, četrti pa je že zbirka zapiskov iz priseljeniške beležnice o nekaj drobnih dogodkih, polna ljubezni, ironije in melanholije. Zadnji del je žalostno slovo od plantaže in pripoved o hudih časih, predvsem o smrti dveh prijateljev. Knjiga naredi na bralca močan vtis, ker je napisana, kot da bi se vse zgodilo čisto včeraj. Po njej so posneli zelo uspešen film, toda knjiga pove veliko veliko več.

OB OBČINSKEM PRAZNIKU ISKRENO ČESTITAMO!

Pomanjkanje vode že (pre)dolgo opominja!

Ze vrsto let se v soboški občini ubadajo s kroničnim pomanjkanjem pitne vode, poleg tega pa je vedno več onesnaževanja ne le rek in potokov, temveč tudi podtalnice oziroma črpališč pitne vode. S povečano porabo je začela raven podtalnice povsod upadati, kar zahteva gradnjo novih in vse bolj oddaljenih črpališč, podtalnica pa je ogrožena tudi zaradi urbanizacije in industrializacije, s čimer je povezana raba strupenih kemikalij in naftnih derivatov. Zato je razumljivo iskanje novih močnih izvirov, česar so se posebno zagnano lotili tudi v soboški občini.

Na mestni vodovod v Murski Soboti, katerega upravlja tozid Komuna Sobota, je priključeno pomursko središče skupaj s pretežnim delom industrije, naselje Rakičan z bolnišničnim kompleksom, naselje Moravske Toplice z zdraviliškim kompleksom, konec lanskega leta pa je zgrajen cevovod v naselje Pušča. Prav tako je priključena zadružna gradnja v Černelavcih. Vse to se napaja iz vodnjakov v Črnskih mejah, ki predstavljajo zaenkrat dolgoročno rešitev za širše soboško območje. Zdjaj premorejo deset velikih vodnjakov, katerih zmogljivost je 50 litrov vode na sekundo. Poleg tega so v soboški Fazaneriji še trije vodnjaki, ki imajo zmogljivost 30 litrov na sekundo. Že večkrat se je pokazalo, da v sušnih obdobjih ne zadoščajo, predvsem zaradi nihanja porabe. Sedaj so morali vključiti dodatno črpališče v Fazaneriji in s tem ublažiti pomanjkanje pitne vode. Povprečna letna poraba je namreč kar 60 litrov na sekundo. Samo v prvih šestih mesecih letos so porabili 862 tisoč 685 kubičnih metrov vode; od tega 250 tisoč kubičnih metrov gospodinjstva, drugo pa gospodarstvo. Pri tem porabi mešana industrija več vode kot celotno gospodarstvo. Zato že iščejo lastne vodne vire

KAJ PRAVIJO ZDRAVSTVENI DELAVCI?

Po raziskavah, ki so jih opravili v Zavodu za socialno medicino in higieno v Murski Soboti, se je minulo leto 67 odstotkov Pomurcev oskrbovalo s pitno vodo iz javnih objektov. Kakovost odvzetih vzorcev za bakteriološko in kemično analizo daje naslednjo podobo: bakteriološko neprimernih vzorcev iz mestnih vodovodov je bilo 3 odstotke, iz vaških vodovodov 42, iz hidroforjev 65, iz kopalnišč 31 in iz drugih vodnih virov 60 odstotkov. Kemično neprimerni vzorci pitne vode so bili v 6 odstotkih iz mestnih vodovodov, v 15 iz vaških vodovodov, v 33 iz hidroforjev, v 3 iz kopalnišč in v 40 odstotkih iz drugih vodnih virov.

Poglaviti problemi pri preskrbi z zdravno pitno vodo so predvsem zaradi varstva območij črpališč pitne vode, ureditve neu-

streznih objektov, nitritov in nitratov v pitni vodi ter sistematičnega vzorčenja zaradi neurejene lastništva objektov za preskrbo z vodo. Svojevrstni problem pa so odpadne snovi, saj je v Pomurju 17 različnih čistilnih naprav. Po analizi vzorcev so sicer zadovoljivo delovale, žal pa z njimi ni možno prečistiti vseh odpadnih voda.

KAKO DO ZDRAVE PITNE VODE — To vprašanje postaja ob velikem številu vodnjakov v soboški občini iz dneva v dan vse aktualnejše.

Nekaj naselij je priključenih na območni mestni vodovod. V bakteriološko neprimernih vzorcih vode so našli klise fekalnega izvora in precejšnje število kontaminantov, zaradi gnojenja polj u umetnimi gnojili in zastašujoče velikih živinorejskih farm, predvsem svinjskih, s pomanjkljivimi ali nikakršnimi čistilnimi napravami živalskih fizioloških odpadkov. Lanskega oktobra so odvzeli vzorce iz šestih vodovodov, v nobenem primeru pa koncentracija nitratov na srečo ni bila nad dovoljeno.

Po higieni so pitne vode na podobni ravni kot prejšnja leta. Neustreznih je bilo 37,3 odstotka vzeti vzorcev, pri čemer je najpogosteje presežen MPN, nato E coli fakalnega izvora, v dveh primerih pa so našli salmonelo. Kopalne vode (bazenske) so se v tem času nekoliko popravile, neustreznih pa je 28,48 odstotka vzorcev. V soboški občini je na

mestni vodovod priključenih okrog 14.500 prebivalcev, na 116 vaških vodovodov 19.000 in na 233 hidroforjev približno 21.000 prebivalcev. Sicer pa, kot poudarjajo v zdravstvenih krogih, preskrba z zdravno pitno vodo ni le stvar ene občine, ampak celotne regije; posebej zato, ker so vodni viri še vedno premalo raziskani.

Pri vaških vodovodih je največji problem v skupinskem lastništvu (skupinski vodovodi). Ob sanitarno-higienskih pregledih in kemični analizi voda, ki so tudi neprimerne, se s skupino občanov ne morejo dogovoriti o

rešitev. V srednjeročnem načrtu omenjenega sisa je predvidena gradnja omrežja od Moravskih Toplic do Bogojine. Drugi problem se pojavlja med Rogašovci in Cankovo, kjer vedno bolj primanjkuje ustreznih količin pitne vode. Načrtujejo gradnjo novega črpališča in širitev omrežja proti Rogašovcem, s čimer bi odpravili problem oporečne vode na Cankovi. Vse to pa je seveda odvisno od razširitve črpališča v Črnskih mejah, kjer je potrebno dodatno povečati vodne vire. V ta namen je bila opravljena obsežna študija o oskrbi Pomurja z vodo, ki sega že v leto 1978 in ki naj bi odgovorila na vprašanje, ali bo na tem območju dovolj vode, ob upoštevanju vseh tokov podtalnice. Na osnovi te študije je izbrana mikrolokacija novega črpališča ob Muri in Krogu, kjer je zgrajen raziskovalni vodnjak, prav zdaj pa so opravili tudi zadnja poizkusna črpanja.

Investitorja proizkusnega črpanja v Krogu sta občinska komunalna skupnost in Sobota, projektantska dela so v rokah soboškega Projektivnega biroja, izvajalec pa je Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij iz Ljubljane. Vodnjak ima premer štirih metrov, globina je okrog 15 metrov, od reke Mure je oddaljen 330 metrov, njegova zmogljivost pa je 65 litrov vode na sekundo. Pri tem so upoštevali tudi morebitne kasnejše vplive zaradi dviga gladine Mure ob gradnji hidroelektrarne Hrustje—Mota.

V ta namen so narejena mreža 20 opazovalnih vrtin, ki bodo dale ustrezne podatke o gibanju podtalnice pred gradnjo hidroelektrarne na reki Muri in po njej. Istočasno pa bodo te podatke uporabili pri nadaljnjih odločitvah in oceni gibanja podtalne vode na levem in desnem bregu Mure. Sicer pa so pri vodnjakih v Krogu zgradili tudi 26 horizontalnih vrtin, globokih od 12 do 15 metrov in dolgih štiri metre.

Trenutne analize vode iz preizkusnega črpališča v Krogu so zelo ugodne, saj se po kakovosti vode ne razlikujejo od črpališča v Črnskih mejah. Po teh delih bodo v naslednji etapi projektirali in zgradili nizkotlačni cevovod od Kroga do Črnskih mej v dolžini 5,5 kilometra. Zgradili bodo več negativnih infiltracijskih jarkov in infiltracijski jarek v Črnskih mejah. Vrednost raziskovalnih del znaša 45 milijonov dinarjev.

Omeniti velja, da raziskujejo tudi območje Rogašovec, kjer bo treba zagotoviti dovolj pitne vode, območje Bogojine in dolino potoka Velika Krka med Šalovci in Markovci, kjer se je posebej angažiral soboški Projektivni biro. Sicer pa koncept dolgoročne načrta Samoupravne komunalne interesne skupnosti občine Murska Sobota do leta 2000 predvideva, da bo celotna občina priključena na vodovodno omrežje. V srednjeročju 1986—1990 pa je načrtovana gradnja glavnega cevovoda od Črnskih mej do Cankove, medtem ko bi drugo pomembno nalogo v letu 1987 izvedli med Bogojino in Moravskimi Toplicami. Prizadevajo si, da bi v oskrbo z zdravno pitno vodo vključili čim več kakovostnih lokalnih vodovodov.

Že decembra letos naj bi po izdelavi potrebne lokacijske in tehnične dokumentacije začeli z gradnjo vodnjaka v Krogu, ker nameravajo prihodnje leto speljati cevovod do Črnskih mej. Ta dela bodo stala okrog 400 milijonov dinarjev. Na ta način bo omogočena skorajšnja povezava vodovodnega omrežja med Cankovo in Bogojino, kar bo stalo 690 milijonov dinarjev. V občinski komunalni interesni skupnosti zagotavljajo, da je denarja v te namene dovolj, računajo pa tudi na premostitvena posojila banke. Samo, da se bodo resnično začela obsežna dela pri zagotavljanju zadostnih količin zdrave pitne vode v soboški občini, saj je ta problem navzoč že precej časa! Vsako odlašanje ne vodi nikamor, saj je ravno od vode odvisen nadaljnji gospodarski in družbeni razvoj te največje pomurske občine.

Z VODO JE POTREBNO RAVNATI DOLGOROČNO!

Če je verjeti raziskavam Geološkega zavoda iz Ljubljane, potem bi morale biti na območju ob reki Muri zadostne količine podtalnice tudi za prihodnost,

čeprav se pojavlja nevarnost intenzivnega onesnaževanja. Seveda pa bo treba te raziskave, ki so bile doslej maloštevilne in nepopolne, nadaljevati. Družbeni načrt občine resda vsebuje osnovne usmeritve o oskrbi s pitno vodo, ker pa je od nje odvisno delo in življenje ljudi na določenem zemljepisnem območju, bo oskrbo z vodo potrebno načrtovati dolgoročno. Obstaja namreč mnenje, da je glede na različne količine podtalne vode primernejša lokalna (krajevna, občinska) kot centralna (pokrajinska) oskrba. Zaradi ohranitve kakovostne pitne vode pa je nujno potrebno zavarovati izvire vode z zaščitnimi pasovi in potrebnimi ukrepi. Pri tem bi morali sodelovati tudi strokovnjaki ljubljanskega Geološkega zavoda. Zaradi boljšega nadzora in ureditve objektov za oskrbo z vodo pa je treba imeti evidenco (register, kartoteko vodnih virov) v občinah v Pomurju. To terja tudi zagotovitev finančnih sredstev. Zaradi precejšnjega števila odpadnih voda, trdnih odpadkov in posebno strupenih odpadkov je nujno urediti za komunalne odpadne vode ustrezne čistilne naprave, za komunalne odpadke urejena odlagališča, za posebno strupene odpadke pa osrednje odlagališče, ki ne bi smelo vplivati na okolje.

Nič manjšega pomena ni redno vzdrževanje in lastništvo vodnih objektov in vodnih virov. Ta naj bi upravljale komunalne delovne organizacije (vodovodni objekti občinskega pomena) oziroma krejvne skupnosti (vodovodni objekti krajevnega pomena). Za večjo učinkovitost sanitarno-higienskih pregledov vzorcev vode pa bo v prihodnje potrebno še tesneje sodelovanje vseh dejavnikov, ki lahko zagotovijo kakovostnejšo oskrbo občanov z zdravno pitno vodo.

Milan JERŠE

DRUŽBENO USMERJENA STANOVANJSKA GRADNJA V OBČINI LENDAVA

So se »zaplanirali«?

Primer, kako veliko je lahko neskladje med željami in njihovo uresničitvijo, stanovanjska gradnja v lendavski občini.

V minulem srednjeročnem obdobju so najprej (planerji kajpada!) v razvojne dokumente zapisali, da bodo v obdobju 1981—85 zgradili 260 družbenih stanovanj. Potem, ko je začelo škripati (načrt se pač ni uresničeval), so »pristali« na 155 stanovanjih, zdaj, ko pa je plansko obdobje mimo, ugotovljajo, da so se ustili na celi fronti: zgradili so komaj 95 družbenih stanovanj, kar je le 61-odstotna izpolnitev (znižanega) načrta. K temu naj dodamo, da je med zgrajenimi družbenimi stanovanji 52 tako imenovanih solidarnostnih, kar pomeni, da so organizacije združenega dela v petih letih kupile za svoje kadrovske potrebe le 43 stanovanj. Razmerje (60 odstotkov sredstev za družbeno stanovanjsko gradnjo in 40 za zasebno) se je tako tudi v lendavski občini porušilo, seveda v korist zasebne gradnje.

Prav je, da s posojili pomagamo reševati stanovanjske probleme zaposlenih, saj so le-ta velikokrat »injekcija«, da se nekdo sptoh lahko loti take gradnje, seveda ob prihrankih in osebnem delu. Posojila tudi pomagajo, da si delavci, ki so si pred leti zgradili zasilna stanovanja, preuredijo stanovanjske prostore, prizidajo še kako sobo, naredijo toplotno izolacijo in tako naprej. Seveda pa je ob vsem tem treba pomisliti na tiste delavce, ki nimajo temeljev (takšnega ali drugečnega stanovanja), zato je treba zanje zgraditi družbena stanovanja. Probleme mladih družin delno sicer rešujemo s solidarnostnimi stanovanji, kaj pa stanovanja za strokovnjake? V lendavski

občino že tako in tako težko dobe take kadre, le kako neki jih bodo pridobili, če zanje ne bo stanovanj? V pravo smer se je torej nagnila razprava na seji izvršnega sveta in na sestanku občinskega sindikalnega sveta v Lendavi, ko so pozvali organizacije združenega dela, naj končno namenijo več denarja tudi nakupu stanovanj v blokih. Seveda pa ni treba posebej omenjati, da bi imeli ob večjem zanimanju za taka stanovanja gradbinci več dela in morda bi celo znižali ceno. Tudi nemožne je mogoče! se lahko tolažimo.

Medtem ko se je zasebna gradnja močno razmahnila, družbena pa močno caplja, moramo ugotoviti, da zasebniki grade predvsem na območjih, kjer vlada neki urbanistični red, manj pa na območjih, urejenih z zazidalnimi načrti, pač iz preprostega razloga, ker je teh (območij) malo. Če bi bilo drugače (kdo je kriv, da je tako, kot je, v tem zapisu ne nameravamo komentirati), potem bi prav gotovo že zadihala tudi stanovanjska druga. Zakaj jih imamo v skoraj vseh slovenskih občinah, samo v lendavski ne? Prednosti stanovanjskih združenj so velike (urejeno naselje, hkrati reševanje komunalnih in drugih problemov), to, česar ne gre zanemariti, pa je tudi pomembno: praviloma je taka gradnja cenejša. Ker na območju lendavske občine še ni določenega območja, kjer bi bilo dovolj prostora za gradnjo 30 stanovanj, (kar je menda »pogoje« za ustanovitev združenja), bi graditelji lahko »zajeli« z dveh, treh območij... Zelena luč za to je prižgana, potreben je le organizator...

S. Sobočan

SO Murska Sobota

OK SZDL

Murska Sobota

OK ZKS

Murska Sobota

OSS

Murska Sobota

OK ZSMS

Murska Sobota

OO ZZB NOV

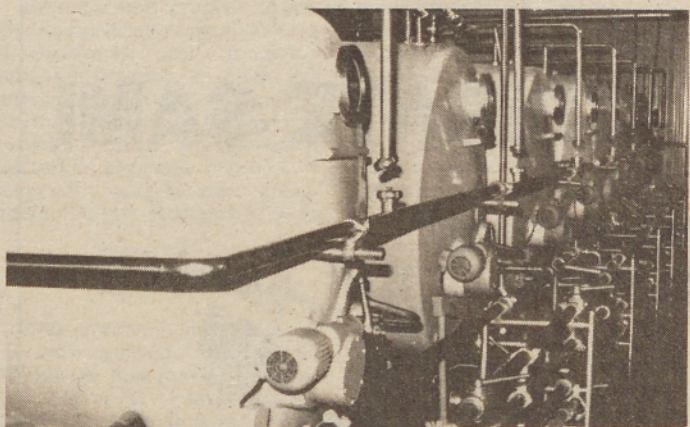
Murska Sobota

Čestitamo občanom
ob prazniku občine

IZ KAKOVOSTNE SUROVINE KAKOVOSTNI IZDELKI

Ko so v Tovarni mlečnega prahu v začetku prejšnjega srednjeročnega obdobja načrtovali zasnovano razvoja, so pri tem upoštevali predvsem surovinsko osnovo, ki jo je na tem območju možno zagotoviti. Če je tovarna v letu 1970 odkupila 10 milijonov litrov mleka, se je v letu 1975 odkup povečal že na 21 milijonov litrov, lani pa so od kmetov v soboški in lendavski občini prevzeli že 37 in pol milijona litrov mleka. In to predvsem od tistih, ki oddajajo kar 99,5 odstotka vsega prevzetega mleka v tovarni, saj je odkup iz družbenega sektorja zanemarljiv.

Medtem ko so na drugih območjih gradili velike družbene farme, ki se danes ubadajo s številnimi težavami, so v soboški Tovarni mlečnega prahu namenili posebno pozornost pridobivanju mleka pri kmetih. Kar 8.600 kmetij ima danes s tovarno sklenjene pogodbe o oddaji mleka, iz leta v leto pa se izboljšuje sestava tistih kmetij, ki oddajajo večje količine mleka. Kar 34 odstotkov vseh kmetij odda letno

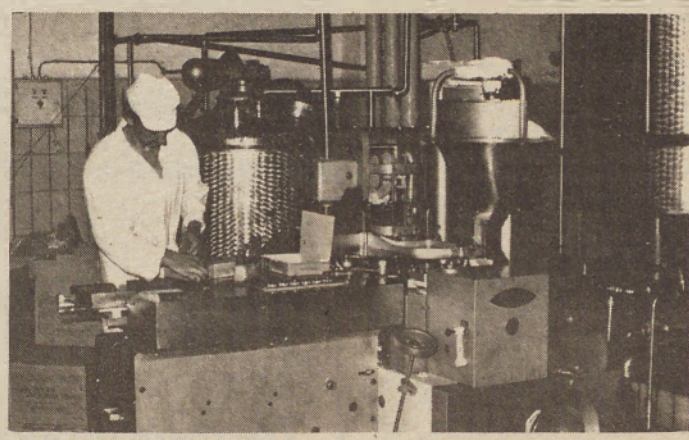
že več kot 10 tisoč litrov mleka, 74 pa se jih je povsem specializiralo v pridobivanje mleka in te oddajo letno več kot 20 tisoč litrov bele tekočine.

Če so še pred leti v nekaterih krajih mleko odkupovali le zjutraj, večerno mleko pa je ostajalo doma, so se v tovarni načrtno lotili urejanja zbiralnic in na ta račun se je tako močno povečal tudi odkup. Večina od 174 zbiralnic ima že hladilnike, letos so

kupili še tri nove in v začetku prihodnjega leta bodo tako z napravami za hlajenje izpopolnili vsa zbirna mesta. Ob skrbi za urejanje zbiralnic, ki so jih zgradili ob pomoči rejcev, pa niso pozabljali tudi na povečevanje mlečnosti. V zadnjih petih letih so namenili precej nepovratnih sredstev za nakup krmil rejcem, prav tako pa dajejo tudi sredstva za povečanje števila molznic pri rejcih, ki se obvežejo, da bodo oddajali tovarni pogodbeno dogovorjene količine mleka. Uspehi ne izostajajo in v tovarni se radi pohvalijo, da imajo tudi takšne rejce, ki oddajo letno okrog 100 tisoč litrov mleka.

Odkup mleka se tako iz leta v leto povečuje in tudi v prihodnje načrtujejo, da se bodo odkupljene količine letno povečevale za nekaj več kot 2 odstotka. Rezerva je še vedno v večji mlečnosti, pravijo v tovarni, vendar je prav tu v zadnjem času opaziti določeno stagnacijo. Zato bodo še naprej posebno pozornost namenili tistim rejcem, ki se bodo usmerili v pridobivanje mleka, ne bodo pa zanemarjali tudi manjših rejcev, od katerih še vedno dobijo okrog 60 odstotkov vsega prevzetega mleka.

Ob takšni surovinski osnovi pa morajo tudi v tovarni v korak s tehnološkim razvojem, saj je njihov cilj, da bi čim več odkupljene mleka predelali in ga tako boljše ovrednotili v končnih in vr-

hunskih izdelkih. Sedanja tehnološka oprema, ki dela že 30 let, je zastarela pa tudi negospodarna, zato so se v letu 1980 odločili za etapno posodabljanje in širitev predelovalnih zmogljivosti. Tako so v preteklem srednjeročnem obdobju uredili skladišče za 800 ton mleka v prahu in reprodukcijski material, prav tako pa tudi nekatere proizvodne objekte, kot so paketrnica, predelava jaje in pralnica za avtomobilске cisterne. Pomembna pridobitev je zlasti predelava jaje, saj letno izdelajo okrog 80 ton jajc v prahu, ki so v celoti namenjene za izvoz. Z dokončanjem prve etape so razširili tudi ponudbo svojih izdelkov, predvsem zdravilnih čajev, ki jih izdelujejo v sodelovanju z ljubljanskim Lekom.

V drugi etapi so uredili kotelnico, sočasno pa racionalizirali porabo energije. Z novo kotelnico so veliko prihranili, z izkoristkom odpadne energije pa bodo letno prihranili okrog 200 ton

tekočega goriva. Sočasno so razširili še podpostajo za pripravo ledne vode, prav zdaj pa končujejo dela pri oplinjenju. Ta jih bodo stala okrog 80 milijonov dinarjev, poleg zagotovitve stalnejšega vira energije pa bodo s prehodom na plin prispevali tudi k ohranitvi naravnega okolja.

Že v preteklem srednjeročnem obdobju so v Tovarni mlečnega prahu pripravili tretjo etapo, s katero so zdaj že začeli, z njo pa bodo posodobili tehnološko opremo za izdelavo dehidriranih izdelkov. Z zemeljskimi deli so

že začeli, nova proizvodna hala pa bo zgrajena in opremljena do avgusta prihodnje leto. Poleg zastarele tehnološke opreme so se za posodobitev odločili tudi zato, da bi lahko predelali vse količine prevzetega mleka in ga tako čim boljše ovrednotili. Mleko, ki ga prevzemajo na svojem območju, je namreč zelo kakovostno, zato je njihova obveza do rejcev, da ga predelajo v vrhunske izdelke. Z dokončanjem tretje etape bodo lahko razširili proizvodnjo in izbor otroške hrane za otroke od treh do šestih mesecev in nad šest mesecev, pripravljali pa bodo tudi hrano za športnike in ostarele. Odpravili bodo ozko grlo v konicah, ko tudi v treh izmenah niso mogli predelati vsega prevzetega mleka. Po programu razvoja mlekarstva v Sloveniji mora namreč soboška Tovarna mlečnega prahu prevzemati presežke mleka od drugih mlekarov ter jih predelati v dehidrirane izdelke.

Kakovostno surovino, ki jo dobijo na svojem območju, bodo po dokončanju tretje faze tako še bolj ovrednotili, to pa se bo gotovo pokazalo tudi pri rezultatih gospodarjenja.

Ludvik Kovač

UREJAJO ZEMLJIŠČA

V Moravskih Toplicah se že nekaj let pripravljajo na ureditev zemljišč oziroma melioracijo. Pred nedavnim so z delom tudi začeli. Urediti bodo 160 ha družbenih in zasebnih zemljišč. Nosilec del je KZ Panonka izvajalec del pa Vodno gospodarstvo iz M. Sobote. Položili bodo drevačne cevi, zgradili mostove, uredili poljske poti, ter očistili potok, ki teče skozi vas. Vrednost vseh del je okoli 70 milijonov dinarjev.

K. Ščavničar

IZKUŠNJE KMETOVALCEV

Tudi na kmetih je življenje dirka

Za tokratno rubriko, v kateri predstavljamo uspešne pomurske kmetovalce, smo pripravili zapis z obiska pri Jožetu Seršenju, veržejškem živinorejcu, poljedelcu in tudi športniku, saj se ukvarja še z rejo kasaških konj.

»Kmet nima ne sobote, ne nedelje, ne praznika,« je dejal Jože, ko smo se začeli pogovarjati o delu ljudi, ki so se odločili za kmetovanje, Jožeta pa zmotili med spravilom silažne koruze, »mi pa smo se odločili za govedorejo. Največ imamo krav molznic, na sejmu včasih prodamo kakšno brejo telico, trenutno pa je v hlevu tudi nekaj bikcev. Z oddajo mleka se ukvarjamo zato, ker se to danes še kar splača.

Odkupna cena mleka je namreč ugodna — mesečno pa ga namolzememo od 2.800 do 3.500 litrov.

Jože je rekel, da so se včasih pečali tudi s prašičerjo, zdaj pa so se omejili le na vzrejo plemenskih merjascev, ki jih prodajo, ko le-ti dosežejo 100 kg, in kaj je bolj donosno — govedoreja ali vzreja plemenskih merjascev? »To je težko reči,« je menil Jože, »vendar lahko rečem, da merjasec doseže težo za prodajo v petih ali šestih mesecih, zato se pri tem denar hitreje obrača, kar je v današnjih časih zelo pomembno.«

Ker imajo veliko živine, so Seršenovi skoraj prisiljeni, da so tudi poljedelci. Imajo namreč 10 hektarjev svoje in nekaj zemlje v najemu. »Naša letošnja posebnost« je, da imamo več sladkorne pese kot prej — okrog 1,4 ha. To je dokaj donosna poljščina, vendar pa je tudi kar zahtevna — to je po moje tudi vzrok, da se z njo ne ukvarja več pomurskih kmetov. Letos smo jo na primer okopavali kar dvakrat, saj je bilo vreme tako, da je trava močno vzklikala. Ko bomo spravili koruzo in sladkorno peso, bomo seveda spet zasejali pšenico (hektar in pol) in ječmen (50 arov). Pšenico oddajamo in jo po pogodbi zamenjujemo za koruzo.

Zemlje imajo Seršenovi veliko, prav tako pa potrebujejo delovno silo tudi za delo v hlevu. Kako vse to zmorejo? »Za kmetijstvo se je odločil tudi sin z ženo. Je kmetijski inženir in je bil nekoč v službi. Vendar je dela na kmetiji toliko, da ga midva (Jože in soproga — op. p.) sama ne zmoreva. Zato smo se dogovorili, da se bomo vsi štirje posvetili zemlji in živini.«

Ko smo slišali, da je sin pustil službo in šel med kmete, smo Jožeta prepričevalno povprašali, da se s kmetovanjem torej še vendarle da dobro preživeti. In Jožetov odgovor: »Menim tako: ni ravno rožnato, vendar če

delaš in dobro načrtuješ, še nekako gre. V Veržeju ni težav s propadajočimi kmetijami — prvi kmetje namreč s svojim dobrim delom lahko preživijo. Drugače pa je s tako imenovanimi vrtičkarji, ki hodijo obenem še v službo. Danes tako več ne moreš kmetovati, zato vrtičkarji radi dajejo zemljo v najem ali pa njeve kar prodajajo.«

V pogovoru pa smo tudi zvedeli, da se s sinom udeležujeta mnogih kasaških dirk po Jugoslaviji in da sta bila pred kratkim tretja na tekmovanju v Adi, ki sta se ga udeležila s 3-letno kobilo. »Ja, bil sem tretji,« je povzel Jože, »vendar bi lahko bilo še bolje. Vendar je prišlo na startu

do zapleta, zato sem zamudil in so vsi odpeljali pred mano. Prehitel pa sem vse razen dveh. No, pa nič hudega — to je dirka.«

Na koncu — mudilo se je namreč nam, pa tudi Seršenovim, saj je v teh dneh dela pri kmetih čez glavo — smo premevali prav zadnjo Jožetovo misel. Dirka je dirka, rezultati so včasih boljši, včasih slabši. Podobno je v življenju — tudi na kmetih v sodobnosti ni več nekdanje idile, počasnega in sproščenega življenjskega ritma. Zato »dobro dirkajo« taki, ki radi poprimajo in ob tem tudi mislijo, ki je menil Jože.

Bojan Peček
foto: L. Kovač

Integral DO Golfurist Tozd Naravno zdravilišče Lendava

na podlagi določil 10. čl. Pravilnika o delovnih razmerjih tozd Naravno zdravilišče Lendava ponovno

razpisuje:

zasedbo del in nalog VODJA POSLOVNE ENOTE PARK

Pogoji za zasedbo:

- končana hotelska, gostinska šola V. stop. strok. izobrazbe
- končana gostinska šola IV. stop. strok. izobrazbe
- pod a — 3 leta delovnih izkušenj pri vodenju gostinsko-turističnih enot
- pod b — 5 let delovnih izkušenj pri vodenju gostinsko-turističnih enot
- pasivno znanje nemškega in madžarskega jezika
- vozniški izpit

Kandidati naj svoje prijave vložijo skupaj s potrebnimi dokazili o izpolnjevanju objavljenih pogojev za zasedbo razpisanih oz. oglašanih nalog v roku 15 dni po objavi. Prijavi naj bo priložen kratek opis dosedanjega dela.

O izidu razpisa bomo kandidate obvestili v roku 30 dni po opravljeni izbiri.

Prijave pošljite na naslov: Integral, DO Golfurist, tozd Naravno zdravilišče Lendava, Partizanska 14, z oznako »delavskemu svetu«.

Različna mnenja o preorganizaciji Mesne industrije

Prejšnji četrtlet se sestali v Lendavi na skupni seji člani izvršnega sveta in občinskega sveta Zveze sindikatov. Obravnavali so predlog preorganizacije delovne organizacije Mesna industrija Murska Sobota, informacijo o izplačevanju osebnih dohodkov ter vzroke za nespodbudne poslovne rezultate v Gorenju Varstrov in Kmetijski zadrugi ter ukrepe za izboljšanje.

V prvi točki skupne seje, torej pri govoru o preorganizaciji delovne organizacije so trčili trije pogledi in stališča, in sicer: ekonomski pogledi v smislu pridobivanja višjega dohodka, mnenje članov sindikata, ki so postavili vprašanje o uspešnosti samoupravljanja delavcev v novi organizacijski obliki, in dolžniški pogled do tozda v Lendavi, ki se ni razvijal tako, kot je delovna organizacija pred leti obljubila, in seveda z vprašanji, kakšna bo njegova usoda, tudi pri dohodku, ko bo postal delovni obrat.

Člani sindikata so dali veliko pripomb in niso naklonjeni preorganizaciji delovne organizacije v enovito delovno organizacijo, torej brez tozdov. Že gradivo, ki je bilo pripravljeno za razpravo so označili kot propagandni letak, ki močno diši po tehnokratizmu, in menili, da nova centra-

lizacija delovne organizacije ne prepriča o boljšem delovanju. V slapu negativnih mnenj o preorganizaciji so se vendarle pojavile drugačne misli, in sicer: ekonomski interes mora biti v ospredju, zaupati moramo ljudem, ki želijo z novo organizacijo izboljšati poslovanje 1400-članskega kolektiva in kot bistvena sta dohodek in nadaljni razvoj, saj če je denar, je tudi samoupravljanje lažje.

In prav ta usmerjenost v dohodek je osnovni cilj preorganizacije, saj so tozdi med sabo vertikalno povezani in je težko določiti, kdo in koliko je zaslužil ob prodaji končnega izdelka. Ob tej utemeljitvi so nekateri podvomili, da bodo ob celotnem dohodku lahko ugotovili, kje je vrzel v verigi proizvodnje, da bi jo lahko odpravili. Po besedah predsednika izvršnega sveta je ta program

junaški korak, in če ne bo pravičen, je vprašanje obstoja te delovne organizacije. In kot je dejal direktor delovne organizacije, bodo le oni in nihče drug odgovorni za to, kar bo, seveda pa tudi delavci, ki se bodo z referendumom odločili za ali proti.

Izvršni svet tako izoblikovanega predloga ni podprl in od delovne organizacije zahteva, da ga dopolni s programom o usodi tozda v Lendavi in da se tudi v novi organizacijski obliki posebej prikazuje dohodek tega tozda oziroma obrata. Odločilno besedo bodo imeli seveda delavci, ki — po besedah direktorja — stvari najbolj poznajo, saj je ravno od njih prišla pobuda za ta korak.

V nadaljevanju seje so še obravnavali poslovne težave dveh delovnih organizacij ter razčlenili vzroke. Predvsem v Gorenju Varstrov se srečujejo s težavami, ki so posledica zmanjšanih virov in ki naj bi jih reševali ob pomoči izvršnega sveta, da ob boljšem delu »ne bi prišli na beraško palico«.

Maja Horvač

TOVARNA DUŠKA RUŠE n. sol. o.

TOZD PROIZVODNJA KREMENČEVEGA
PESKA n. sol. o. PUCONCI

TELEFONI: (069) 72-520, 72-521; TELEGRAM: SEPARACIJA PUCONCI

Občanom občine
Murska Sobota iskreno
čestitamo ob njihovem
prazniku in jim želimo veliko
delovnih uspehov!

20 jih študira slovenščino

Na Visoki učiteljski šoli v Szombathelyu — središču sosednje madžarske Železne županije — je z začetkom novega šolskega leta (8. sept.) spet začela redno delovati tudi katedra za slovenski jezik in književnost. Od okrog 2 tisoč slušateljev šole se jih 20 usposablja tudi za učitelje slovenščine. V 1. letnik se je tokrat vpisalo 5 študentov iz Porabja. Glede na potrebe porabskih osnovnih šol je to dovolj. Vsi najbrž niti ne bodo mogli do-

spoznavanje narave in družbe in glasbene vzgoje — ki so ju uvedli v lanskem šolskem letu. No, za narodnostni razvoj je vsekakor pomembno že to, da med mladimi je zanimanje za študij slovenščine, saj se tako vsako leto večja številka narodnostne inteligence. Poleg tega pa je cilj katedre tudi ta, da med slušatelji krepijo zavest pripadnosti k svojemu narodu, navezanost na narodnostno kulturo in jezik. To je ob otvoritvi novega šolskega leta poudaril tudi glavni direktor Visoke učiteljske šole Szombathely, dr. Laszlo Szalai.

Vodja slovenske katedre dr. Karel Gadanji pa nam je ob nedavnem obisku povedal, da v novem šolskem letu ni posebnih sprememb in da bo poleg izobraževanja katedra še naprej opravljala tudi nekatere širše naloge. Tako bo spet organizator proslav v počastitev 29. novembra — rojstva nove Jugoslavije ter slovenskega kulturnega praznika, privedila pa bo tudi 2. slovenski dan na šoli. Poleg tega bodo slušatelji slovenske katedre pod vodstvom lektorice oziroma mentorice dramskega krožka spet našudirali odsko delo. Lani so se tega lotili prvič in poželi velik uspeh. Še naprej bodo razvijali tudi sodelovanje s Pedagoško univerzo Maribor ter Srednjodvojezično šolo kovinarske, pedagoške in ekonomske usmeritve Lendava in lendavsko dvojezično Osnovno šolo Drago Lugarič. Prav zdaj je skupina porabskih študentov na enosemestrskem usposabljanju v Mariboru, skupina študentov madžarske katedre z mariborske pedagoške univerze pa v Szombathelyu. Tako si bodoči dvojezični učitelji poglobljajo znanje iz slovenščine

oziroma madžarščine v okolju, kjer se oba jezika uporabljata pri vsakdanjem delu in življenju.

Jože Graj

Prometna signalizacija slaba

Vse večji promet skozi Lendavo narekuje, da je prometna signalizacija brezhibna, še zlasti drži to v turistični sezoni, ko je promet zaradi bližnjega mednarodnega mejnega prehoda močno povečan. Prometna signali-

zacija v Lendavi pa je slaba. Svet za preventivo v cestnem prometu bo v kratkem opravil pregled prometnih znakov ter sprejel ustrezne ukrepe. Kronična bolezen Lendave je tudi pomanjkanje parkirnih prostorov. V glavni

Partizanski ulici je prepovedano parkiranje, ob njej pa ni možnosti za gradnjo novih prostorov. Morda bi bilo potrebno ponovno razmisliti, če ne bi na eni strani Partizanske ulice le dovolili parkiranja.

Jani D

Tudi KLARA ŠUBŠIČ (na posnetku z mamo pred domačo hišo) iz Nardje je obiskovala slovensko katedro, čeprav je njen materni jezik hrvaščina. Po štirih letih šolanja pa dokaj gladko govori oba jezika; celo bolje kot nekateri študenti iz Porabja. Marsikaj je namreč odvisno od volje, zavesti ...

biti službe — kot učitelji slovenščine. Drugo vprašanje pa je, koliko se usposobijo tudi za poučevanje dvojezičnih predmetov —

O vštevanju nadur v pokojninsko osnovo

S prvim julijem 1983 se je začel izvajati zvezni zakon o invalidskem in pokojninskem zavarovanju. V osnovi je predvidel tudi dve novosti, ki ju je zvezna skupščina zaradi denarnih možnosti družbe preložiła. To je sprotno medletno usklajevanje pokojnin z rastjo osebnih dohodkov, ki ga v Sloveniji že izvajamo, in valorizacijo osebnih dohodkov pri izračunu pokojninske osnove na zadnje leto dela. Kaj torej ti novosti pomenita?

Prva novost je, da se pokojnine usklajujejo sproti. V lanskem letu je bilo predvideno, da se pokojnine uskladijo za 60 odstotkov, v tem letu pa najmanj za 90

Konec julija je bilo v Pomurju 5454 starostnih upokojencev, invalidskih 2535 in družinskih 3153. Pokojnino iz starostnega zavarovanja kmetov pa prejema 7238 zavarovancev.

odstotkov. Če vzamemo sedaj letošnje uskladitve in slednjo, s prvim septembrom, ter predvidevanje, da bodo osebni dohodki v prvih devetih mesecih porasli za 81 odstotkov, bi to pomenilo, da so pokojnine valorizirane že za 2,6 odstotka več, kot to določa zakon.

Druga novost, to je 25. člen zveznega zakona, pa se bo začela izvajati z letom 1987. Določa, da se osebni dohodek preteklih let (deset ugodnih let), ki se upoštevajo v pokojninsko osnovo, valorizira na raven osebnih dohodkov v zadnjem letu dela zavarovanca. Sedaj se osebni dohodki valorizirajo na predzadnje leto in enoletni zastoj pomeni precej manjšo vrednost pokojninske osnove. Tako naj bi vsako leto od leta sedeminosemdeset naprej pokojnine valorizirali na raven osebnih dohodkov iz zadnjega leta dela za 25 odstotkov, tako vse do leta 1990, ko naj bi bile v celoti usklajene. In kaj to pomeni za upokojence? Pokojnine se bodo ob popolnem uresničevanju tega določila povečale za 19 odstotkov. Seveda pa se bo morala zaradi tega povišati prispevna stopnja za pokojninsko in invalidsko zavarovanje.

Mnogi si tudi različno tolmačijo 21. člen statuta skupnosti, ki določa način vštevanja nadurnega dela v pokojninsko osnovo. Vendar pa ne vse nadure, ki jih je delavec opravil, ampak tiste,

oziroma tisto delo, ki je s samoupravnimi akti določeno kot nujno potrebno nadurno delo. V bistvu se torej všteta osebni dohodek, dosežen za delo prek polnega delovnega časa, v pokojninsko osnovo. Tak osebni dohodek se je že do sedaj všteval v pokojninsko osnovo, vendar pa je na višjo pokojninsko osnovo vplival le, če je bilo to delo bolj vrednoteno kot v rednem delovnem času in so ga pri izračunu pokojninske osnove preračunali na osebni dohodek za polni delovni čas. Ta člen statuta pa tega izračuna ne upošteva več.

Zakonodaja tudi dopušča dokup pokojninske dobe. In kakšne pogoje mora izpolnjevati posameznik, da je upravičen do tega? Do tega so upravičeni predvsem kmetje, ki so le kmetovali, in niso bili zavarovani v starostnem zavarovanju. Enake pravice imajo obrtniki, ki so to dejavnost opravljali pred zakonom o obveznem zavarovanju obrtnikov. Vsak, ki želi dokupiti pokojninsko dobo, mora dokazati, da je opravljal kmetijsko ali obrtno dejavnost, za katero ni bil obvezno zavarovan. Majda Horvat

VARČUJMO Z ENERGIJO

TOPLOTO LAHKO IZBIRATE SAMI

Termostatski radiatorski ventili armal® Kaj zmorejo in kaj moramo o njih vedeti:

Termostatski radiatorski ventil je sestavljen iz ventila za priključitev na ogrevalni element v klasičnem dvocevem ogrevalnem sistemu in termostatske glave oziroma temperaturnega regulatorja. V termostatski glavi je za temperaturo občutljivo tipalo, napolnjeno s posebno tekočino, ki se pod vplivom temperature krči in širi ter tako odpira in zapira dovod energije v ogrevalni element. Temperaturo izbiramo z nastavitvijo ventila v položaju od 0 do 5, pri čemer pomeni številka 0 popolnoma zaprt ventil, številka 1 — 10° C, 2 — 15° C, 3 — 20° C, 4 — 25° C in 5 — 30° C. medtem ko zvezdica pomeni položaj ventila, ki ščiti sistem pred zamrzitvijo.

Prihranek energije

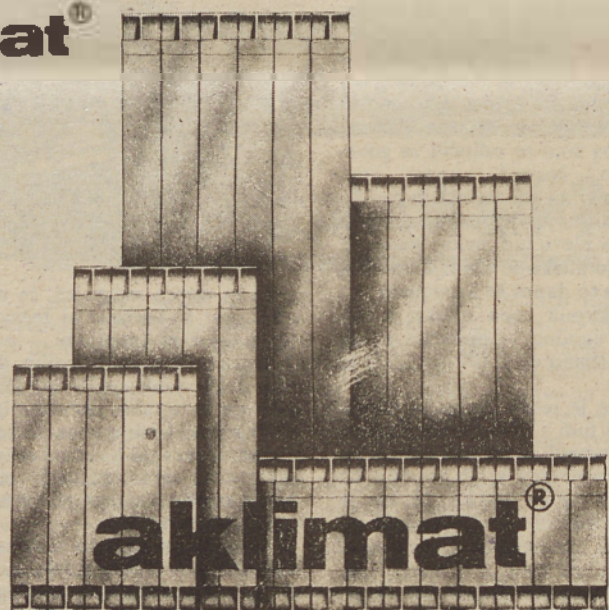
Pri uporabi navadnih radiatorskih ventilov prihaja zaradi nepopolne regulacije običajno do nepotrebnega pregrevanja prostorov. Z učinkom omejevanja porabe toplote lahko prihranimo tudi do 20 % toplotne energije, saj za vsako stopnjo nižje temperature prihranimo približno 5 % toplotne energije.

Ugodno počutje

Termostatski radiatorski ventil avtomatsko vzdržuje stalno temperaturo prostora. Tako odpade večno ročno odpiranje in zapiranje ventila, če nenadoma posije sonce ali postane zunaj hladneje. V vsakem prostoru lahko naravnoma želimo temperaturo. Investicija v termostatske ventile se vam povrne najkasneje v dveh letih.

Aluminijski radiatorji aklimat®

- radiatorji različnih višin K 200, K 350, K 500, K 650 in K 900
- velika ogrevalna površina
- dober izkoristek toplotne energije
- prihranek dragocenega stanovanjskega prostora
- dolga življenjska doba radiatorja
- majhna teža radiatorja
- kratek čas montaže
- enostavno sestavljanje členov
- prilagodljivost radiatorjev prostoru
- možnost priključitve na eno- in dvocevni sistem
- možnost izbire barv

NOVO!
RADIATORJI Z VGRAJENIM ELEKTRIČNIM GRELCEM ZA OGREVANJE V PREHODNEM OBDOBJU.

MARIBORSKA LIVARNA
62000 Maribor
Oreško nabrežje 9

armal® aklimat® armal® aklimat® armal®

40 let

SGP
DOMURJE

Reševanje kadrovskih zadev

Minula seja izvršnega sveta skupščine občine Gornja Radgona, ki je bila v četrtek, 9. oktobra, je v resnici minila v znamenju reševanja kadrovskih zadev. Druga značilnost pa je bila, da so v glavnem razpravljali in sprejemanje odlagali na prihodnje seje.

Tako so med drugim razpravljali o pravilniku organizacije in sistematizacije del in nalog upravnih organov, o sestavi komiteja za družbeno planiranje in družbenoekonomski razvoj ter o osnutku odloka o organizaciji občinskih upravnih organov. V razpravi o spremembah statuta občine Gornja Radgona je tekla

beseda tudi o profesionalnosti in neprofesionalnosti funkcije predsednika skupščine občine.

Zanimiv je tudi predlog, da zaradi prevelikih stroškov občinskih uradnih objav več ne bi objavljali v lokalnih Uradnih objavah, temveč le v Uradnem listu.

Še vedno ni bila rečena zadnja beseda o obrtnikih, njihovem obdavčenju in izdajanju dovoljenj za popoldansko obrt. V razpravi o osnutku odloka o urejanju vinotočev v radgonski občini so bile na zboru združenega dela podane nekatere pripombe, ki so upoštevane v novem predlogu odloka o urejanju vinotočev.

bp

Začetek demokratičnega dialoga

Zveze rezervnih vojaških starešin kot družbena organizacija posebnega pomena se je uveljavila, čeprav ji v praksi tega ne priznavamo. To se odraža zlasti v kadrih in vsebini dela, saj združuje najboljše kadre za potrebe splošnega ljudskega odpora in družbene samozasčite. Njen pomen pa je čutili tudi na drugih področjih, saj člani ZRVS delujejo tudi v drugih družbenih organizacijah in društvih, organih krajevne skupnosti, še posebej pa v KK SZDL. Skratka — vključujejo se v vsa področja družbenega življenja in veliko prispevajo h krepitvi obrambne in samozasčitne sposobnosti ljudi.

V soboški občini je od 1370 članov ZRVS 312 članov ZK, kar je 22 odstotkov, ki predstavljajo pomembno gonilno silo na terenu.

Prav Socialistična zveza pa jim omogoča, da začnejo demokratični dialog o vrsti vprašanj obrambnega in samozasčitnega pomena, predvsem pa podružbljanja sistema splošnega ljudskega odpora in družbene samozasčite. So pa tudi težave, ki nastanejo predvsem zaradi slabe povezanosti z organi SZDL. Ti

stiki so namreč marsikdaj enostranski in občasnji, največkrat pa prihaja do njih le ob posameznih obrambnih vajah. Poleg mentorskega dela in izobraževanja mladih članov za potrebe SLO in DS, ki morata dobiti ustrezno mesto v letnih programa-

mih KK SZDL, bo treba v prihodnje še okrepitev sodelovanje v komitejih za SLO, narodni in civilni zaščiti ter pohiteti z obrambnimi pripravami na vseh ravneh.

M. Jerše

Pogrešajo natančno evidenco ostarelih

Da problematika ostarelih oseb v soboški občini posebej izstopa v primerjavi z drugimi območji SR Slovenije, zlasti po številu in strukturi starostnikov, potrjujejo nekateri podatki. Po popisu iz leta 1981 je v soboški občini kar 13,7 odstotka starejših oseb od 65 let, leta 1971 pa je bilo le 12,2 odstotka. Ob dejstvu, da se demografska struktura prebivalstva menja v korist starejših ljudi, se namreč pojavljajo številni socialno-ekonomski problemi. Prav v družbeni skrbi za ostarele osebe pa so izpostavljeni izvajalci s področja socialnega skrbstva in zdravstva, kakor tudi vzgojnoizobraževalne organizacije in društva. Pokazalo se je, da kljub ogromnim premikom v skrbi za starostnike še vedno niso zaživila organizacija sosedске pomoči in nega na domu.

Kot je pokazala razprava na seji predsedstva OK SZDL v Murski Soboti, je osnovni problem, ker še zdaj nimajo natančno evidenco ostarelih oseb v občini. Tudi valorizacija denarnih pomoči ostarelim, čigar standard se je v zadnjem obdobju izboljše-

val, mora dobiti ustrežnejše mesto. Vse to pa kaj dosti ne bo zaleglo, če sami svojci, predvsem pa otroci, ne izpolnjujejo svojih osnovnih obveznosti. Navedli so tudi porazen odnos do starejših oseb v skupnosti pokojninsko-invalidskega zavarovanja, pa tudi

Večje vključevanje v CZ

V lendavski občini so dali v letošnjem letu poseben poudarek nadaljnjemu razvoju teritorialne obrambe, predvsem vzgoji in usposabljanju starešin, poveljstev in enot ter opremljanju. Posebno uspešno je bilo usposabljanje štabov in enot civilne zaščite ter vključevanje prebivalstva v civilno zaščito. V lendavski občini je v civilno zaščito vključenih 17 odstotkov prebivalstva, kar je zelo dobro. Posebno pozornost so namenili tudi gradnji zaklonišč. V prihodnje bodo na tem področju storili še več, zlasti pri gradnji družinskih zaklonišč. Niso pozabili tudi na usposabljanje prebivalstva za potrebne dejavnosti v vojni ali ob elementarnih nesrečah. Družbena samozasčita še vedno ni na zadovoljivi ravni, zlasti v delovnih organizacijah. Več pozornosti pa bo potrebno nameniti tudi varovanju družbene lastnine in kršenju samoupravnih pravic. Kljub vsemu v lendavski občini ugotavljajo, da so varnostne razmere v letošnjem letu dobre, ni bilo večjih slabosti, če pa so bile, so jih sproti odpravljali.

Jani D.

Poživiti delo svetov potrošnikov

Od 17. aprila, ko je bila občinska konferenca svetov potrošnikov v Murski Soboti, je minilo že precej časa, toda delovanje svetov potrošnikov na terenu še vedno ni zažvelo. Od skupno 42 krajevnih skupnosti v soboški občini so svete potrošnikov ustanovili le v 25, pa še tu so marsikje zapisani zgolj na papirju. Zato bo nujno poživiti delo svetov potrošnikov v soboški občini, saj se v vsakodnevem življenju pojavljajo veliki problemi pri preskrbi, zlasti s premogom, in dvigu cen, na katere pa ne morejo bistveno vplivati.

To je poudarek s prve seje predsedstva občinske konference

svetov potrošnikov v Murski Soboti, na kateri bo kot bistveno nalogo opredelili ustanovitev in poživitev svetov potrošnikov v vseh krajevnih skupnostih soboške občine. Ti bi namreč že lahko obravnavali aktualne probleme, ki se pojavljajo pri zagotavljanju ozimnice in kurjave.

Sklenjeno je bilo, da bodo člani predsedstva in svete potrošnikov na terenu sproti seznanjali z analizo preskrbe v občini, ki jo vsake tri mesece pripravlja občinski izvršni svet. Skupno s trgovskimi organizacijami pa naj bi oblikovali politiko preskrbe in odpiralni čas trgovin, da bi čimbolj ustrezali potrebam občanov.

V razpravi so se zavzeli za dežurstva oziroma pripravljenost obrtnikov, kot so vodovodarji, elektriki in avtomehaniki, ob koncu tedna. Opozorili pa so tudi na slabo založenost trgovin na poželju in togi odpiralni čas.

Milan Jerše

SEMINAR ZA GASILCE

Delavska univerza Lendava bo v mesecu požarne varnosti v sodelovanju z interesno skupnostjo za požarno varnost pripravila 58-urni seminar za delavce, ki so v delovnih organizacijah odgovorni za varstvo pred požarom. V lendavskih delovnih

organizacijah ni posebnih gasilskih enot, zato bo v naslednjih letih naloga skupnosti za požarno varnost, da takšne enote v delovnih organizacijah ustanovijo. Seminarja se bo tokrat udeležilo okoli 50 delavcev, na njem pa se bodo seznanili z vsemi ukrepi protipožarne varnosti in ravnanja s gasilnimi aparati. Jani D.

Postaja buri duhove

Vprašanje avtobusne postaje v Lendavi je skoraj na vsaki seji občinske skupščine in sejah družbeno političnih organizacij in krajevne skupnosti. Težave se pojavljajo pozimi, ker je postaja nezaščiten pred mrzlimi vetrovi in snegom. Potniki sicer imajo streho nad glavo, toda to v zimskem času ni dovolj. Neprijetno je čakati na avtobus, ko zapihajo mrzli vetrovi.

Zakaj postaja še ni dokončno zgrajena? Osnovni problem je, pravijo v Lendavi, v iskanju investitorjev za gradnjo poslovnih prostorov, ki so po osnovnem projektu predvideni. Razgovori z Agrotehniko, Obrtno zadrugo, Gorenjem in Integralom niso dali željenih rezultatov. Novi odbor za gradnjo avtobusne postaje bo v kratkem predlagal ustrezno rešitev, kar pa pomeni, da bo zgrajeno le postajališče.

Jani D.

Raziskave bodo nadaljevali

V rudniku premoga v Benici se bodo kmalu nadaljevala raziskovalna dela. Začetna dela so končana. Oba jaška sta odprta, prvi do zadnjega sloja, drugi do globine 20 m in dolžine 80 m. Sedaj izdelujejo projekte za nadaljevo raziskovanja rudnika. Pričakujejo, da bodo raziskave nadaljevali že v prihodnjem mesecu, rezultati pa bodo znani v prvi polovici prihodnjega leta.

Jani D.

alpina

alpina

V prodajalni obutve ALPINA v Murski Soboti so bogato založeni z modno in udobno obutvijo znane žirovske tovarne če vljev. Bogato izbiro lažjih jesenskih čevljev že dopolnjujejo z modeli za pozno jesen in zimo. Skratka, na zalogi imajo če vlje za vse starosti in za skoraj vse izbrane okuse.

Alpinski ženski lakasti nizki čevlji in gležnarji. Udobni za hojo in elegantni.

Obiščite prodajalno ALPINA v prvem nadstropju največjega nakupovalnega središča v Murski Soboti (nasproti hotela Zvezda). Prijazno prodajno osebje vas pričakuje.

**OBČANOM SOBOŠKE OBČINE
ČESTITAMO OB NJIHOVEM
PRAZNIKU!**

Ženski škornji Alpina z nizko ali visoko peto, kombinirani z lakom in naravnim usnjem.

Depo oblikovani moški gležnarji in nizki čevlji.

JASNE RAZVOJNE USMERITVE TRGOVINE

Veletrgovina Potrošnik iz Murske Sobotice, ki je pred kratkim proslavila pomemben jubilej — 35-letnico uspešnega delovanja, zaposluje danes 1100 delavcev v štirih temeljnih organizacijah. Računajo, da bodo letos ustvarili za 40 milijard dinarjev celotnega prihodka, kar pomeni gotovo precejšnjo spodbudo v razvojnih usmeritvah trgovine. Te bodo potekale v štirih glavnih smereh.

V prvi vrsti gre za oskrbo prebivalcev murskosoboške občine in dela drugih občin v Pomurju z blagom široke porabe, predvsem z živili in drugimi živlenskimi potrebščinami. Hkrati je veletrgovina Potrošnik nosilec oskrbe kmetijstva v okviru sozda ABC Pomurka, kot tudi širše s kmetijsko mehanizacijo, reprodukcijskim materialom in zaščitnimi sredstvi.

Sem sodi tudi oskrba industrije in velikih porabnikov z reprodukcijskim blagom ter ne nazadnje grostična dejavnost za celovitejšo oskrbo Pomurja s kmetijsko mehanizacijo in zaščitnimi sredstvi, s čimer veletrgovina Potrošnik že prepraša okvire pokrajine ob Muri.

Predvsem razvoj drobnoprodajne mreže

Glede osnovne oskrbe prebivalstva moramo pritrčiti tistim mnenjem, ki ugodno ocenjujejo to vlogo murskosoboškega Potrošnika. Ta je namreč uspel dokaj zadovoljivo urediti ustrezno ponudbo raznega blaga z jugoslovanskega trga. Zato niso, kar je nedvomno spodbudno, nikoli občutili kakega večjega pomanjkanja blaga. To je treba med drugim pripisati nenehnim prizadevanjem za razvijanje drobnoprodajne mreže v Murski Soboti in na podeželju. K temu so pripomogle tudi nove naložbe v trgovske lokale. Tako so letos že odprli dve prodajalni, in sicer v Salovcih ter za občinski praznik Market v Krogu. Na ta način so uresničili srednjeročni razvojni program trgovske mreže v murskosoboški občini. Istočasno pa gradijo Market na Melincih, ki

postajajo vse pomembnejše potrošniško središče. Tudi nenehnemu sodelovanju s potrošniki, tako prek neposredne prodaje v trgovini kot prek potrošniških svetov, namenljajo zadnje čase vse večjo pozornost. S tem želijo dvigniti kakovostno raven ponudbe, ki je povezana tudi z nenehnim naraščanjem tujih kupcev iz sosednjih držav. Pri oskrbi kmetijstva se je vele-

trgovina Potrošnik v zadnjem času razvila v pomembnega slovenskega in jugoslovanskega grostiča, pod čigar okriljem so združene članice kmetijske proizvodnje v sozd ABC Pomurka, kamor sodi ta velika trgovska organizacija. Hkrati ugotavljajo, da je na tem področju še precej možnosti, kar bodo skušali v prihodnje kar se da izkoristiti. Pri tem imajo polno podporo sozda ABC Po-

murka, ki daje veletrgovini Potrošnik pomembno mesto v svoji poslovni politiki.

Kar se tiče reprodukcijskega materiala za industrijo, pa je treba reči, da je tu položaj nekoliko težji, ker so omejene finančne možnosti in cena kapitala ne dovoljuje držanja zaloga v trgovini za potrebe proizvodnje, kot je bila to praksa v preteklosti. Kljub temu pa se vse uspešneje loteva-

jo tudi te naloge v spremenjenih razmerah. To se kaže v nekaterih višjih oblikah sodelovanja z industrijo, ki jo oskrbujejo s potrebnim reprodukcijskim materialom (ne v celoti). Tovrstno dejavnost so razpredli v vseh štirih pomurskih občinah, kar je odvisno od razvitosti industrije na posameznih področjih. Tudi to dokazuje, da je murskosoboški Potrošnik prestopil meje občin-

skega grostiča in postal močan regijski grostič.

Svojo prihodnost vidijo v nadaljnjem povezovanju in širitvi ponudbe s slovenskega in jugoslovanskega trga. Prepričanost v uspešnost take razvojne usmeritve veletrgovine Potrošnik iz Murske Sobotice temelji na sprejetih srednjeročnih razvojnih programih, ki so ga potrdili trgovski delavci. In ti od svojih znanih ciljev gotovo ne bodo odstopali!

Milan JERŠE

Škrilčeva 35 let zvesta Potrošniku

OD MLADIH NOG TRGOVSKA DRUŽINA

Pisati o človeku, ki ga dobro pozna veliko ljudi, ni nič kaj lahka naloga. Predvsem pa ne zato, ker venomer obstaja bojazen, da kaj izpusti iz njegovega pestrega in zanimivega življenja, polnega raznih doživljanj. Za 56-letnega Franca Škrilca iz Murske Sobotice, poslovodjo Salona mode veletrgovine Potrošnik, bi namreč lahko dal roko v ogenj, da je v skopih besedah nemogoče opisati sleherno pantoflino. Teh je bilo zares ogromno, toda prijazen nasmešek na obrazu sogovornika, ki zna oživiti marsikatero zastrto podobo življenja trgovca iz preteklosti, je kmalu pregnal vsakršne dvome.

Večkrat ga srečam na kolesu, s katerim se najraje vozi v službo in domov na Lendavsko cesto v Murski Soboti, kjer si je ustvaril prijeten, domač kotiček, za kar ima nedvomno veliko zaslug tudi njegova žena Helena, ki je prav tako od začetkov — to je pred 35 leti — zvesta trgovski organizaciji Potrošnik. Danes je tik pred odhodom v zasluženi pokoj, čeprav bi ji na prvi pogled težko prisodil toliko let trgovskega poklica. Z marljivostjo in sposobnostjo se je kaj kmalu od trgovske vaje v špecerijski prodajalni v Murski Soboti in pomočnice v tekstilni trgovini prebila do delovnega mesta knjigovodkinje. Njena zdajšnja zaposlitev je v finančno-stroškovnem knjigovodstvu veletrgovine Potrošnik. In če smo že govorili o kolesu, moramo razkriti skrivnost, ki nam jo je zaupal Franc Škrilec: še vedno ima bicikel iz leta 1949, ki ga je dobil za nakaznico. Ta mu pomeni zares veliko, saj ga ni hotel zaupati filmski ekipi ljubljanske televizije, ki je tu snemala nadaljevanko Stiriči so mi povedali.

Odločen pa je bil Franc Škrilec, že od mladih nog, ko se je povsem zapisal trgovskemu poklicu. »Od sedmega leta, ko sem šele začel hoditi v osnovno šolo, sem že na nek način povezan s trgovino. Moj stric Benčec je imel tam, kjer stoji danes restavracija Jelša, knjigarno. Vzel me je k sebi in jaz sem mu pomagal pospravljati ter tudi prodajati. To je bilo še v stari Jugoslaviji, med okupacijo leta 1943, ko so odpeljali Zide, pa je bilo treba opraviti inventuro. Tako sem se znašel tudi v Hannoveri, kjer sem skupaj s stricem pridno prešteval svinčnike, peresa in drugo tovrstno blago. Kot 13-letnemu fantičku se mi je to zdelo imenitno. Ob sobotah popoldne in nedeljah dopoldne pa sem skupaj z najboljšim kolegom Ivanom Korošcem, ki je zdaj menda družbeni pravobramilec samoupravljanja v Mariboru, prodajal časopise v stari kavarni.«

Tako mu je trgovski posel dobesedno zlezel pod kožo. Leta 1945 je umrl stric, oče pa mu zaradi pomanjkanja denarja ni mogel omo-

gočiti nadaljnje šolanje, za katero je imel veselje. Kljub temu je Franc Škrilec leta 1946 opravil malo matura, kar pomeni, da je dobil spričevalo za štiri razrede gimnazije. Ni mu preostalo drugega, kot da je šel za vajenca v tedanjo nabavno-prodajno zadrugo v Murski Soboti. »Uspešno opravljena mala matura je omogočila skrajšanje vajenskega staža za eno leto. Že leta 1948 pa sem naredil še pomočniški izpit iz tekstilne stroke. Še istega leta so me kot kandidata sprejeli v tedanjo Komunistično partijo. Ker trgovskega kadra tedaj ni bilo na pretek,

sem že 31. januarja 1949 moral prevzeti trgovino z manufakturo na Titovi ulici v Murski Soboti; ravno tu, kjer stoji sedaj šoping. Lahko si mislite, kakšno veliko odgovornost sem moral prevzeti kot ne še 19-letni mladenič!« pripoveduje živo, kot da je bilo to včeraj.

Dobro se spominja, da se je nabavno-prodajna zadruga kasneje preimenovala v potrošniško zadrugo, kar je bil zametek za ustanovitev trgovske organizacije Potrošnik leta 1951. »Že dva meseca po vrnitvi iz vojske sem postal poslovodja galanterije, kjer je zdaj Dom tehni-

ke. Tudi na takrat najsodobnejšo trgovino Vesna, kjer sem bil sedem let poslovodja, imam lepe spomine. Samostojne trgovine so se kmalu združile in nastal je Prekmurski magazin. Nato so mi zaupali vodenje tekstilne trgovine Samoizbira, od leta 1976 pa sem poslovodja v Salonu Mode.«

Še in še bi lahko pisali o trgovski družini Škrilec iz Murske Sobotice; morda o tem, kako je moral poslovodja Franc nekaj dežurati tudi pozno v noč, da je lahko popisal vse blago, ki je bilo v najhujših časih informbirojevskih let v prosti prodaji in so ljudje že ponoči čakali v vrstah z nakaznicami ali kmetijskimi boni. Pa morda, zakaj je moral celo na dan mrtvih s kolesom v oddaljene Prosenjakovce delat inventuro in se je pozno ponoči vrnil v Mursko Sobotico? »Svoječas, ko smo začeli s poslovoškimi posli, smo bili mladi fantje zelo zagnani in se vneto zavzemali za čim večji promet v svoji trgovini. Takrat sem imel najlepšo in najsodobnejšo izbiro tekstilnega blaga v severni Sloveniji, saj so sem zahajali kupovat celo iz Čakovca, Varaždina in drugih delov Slovenije. Nikoli ni bilo težko, saj sem kot mlad fant imel veliko želja, pri opravljanju trgovskega poklica, za katerega sem se izučil v rani mladosti, pa sem vedno našel zadovoljstvo.« Bežen nasmech to najbolj dokazuje.

Milan Jerše

FRANC IN HELENA ŠKRILEC — od začetkov pri veletrgovini Potrošnik v Murski Soboti

DNEVI MURE

V BLAGOVNICI

od 16. do 25. oktobra 1986

Velika ponudba iz programa izdelkov MURE JESEN ZIMA

MODNE REVIJE

BODO 17. IN 24. OKTOBRA OB 17³⁰ na oddelku MBM V BLAGOVNICI

strokovni nasveti Murinih oblikovalcev vsak dan razen sobote med 16³⁰ in 18³⁰ na oddelku MBM

Ob istem času

bodo na osebno željo strank manekenke in manekeni prikazovali modele Posebno ugoden nakup nekaterih izdelkov ZA KUPCE MURINIH IZDELKOV POSEBNO PRESENEČENJE

Vabita Vas

TOZD IZBIRA VELETRGOVINA

in MURNA MURSKA SOBOTA

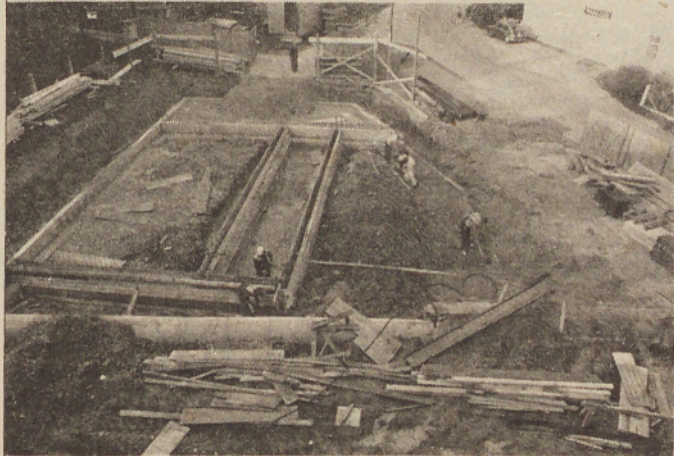

Potrošnik MURSKA SOBOTA

Nov prizidek — boljše možnosti za delo

Jesen je čas, ko je na vasi največ dela. Spraviti je potrebno poljščine, začenja se trgati in tu je še tisoče manjših opravil. V Cezanjevcih pa je jesen, predvsem letošnja, začetek nečesa, na kar so dolgo čakali. Pri osnovni šoli Janko Ribič so delavci gradbenega podjetja Gradis začeli graditi prizidek k osnovni šoli.

Cprav bi to nalogo morali opraviti že v prejšnjem referendumskem obdobju, pa jim zaradi najrazličnejših zapletov to ni uspelo, gradnjo pa so preložili v novo referendumsko obdobje, ki se je začelo letos januarja. Kaj pravzaprav pomeni ta prizidek za šolo in kraj? O tem smo najprej povprašali ravnateljico šole Lizo Rauter:

Takole so že vidni obrisi prizidka k osnovni šoli Janko Ribič iz Cezanjevca.

»Končno so res začeli z gradnjo prizidka k naši osnovni šoli.

Čprav je vrednost naložbe sedaj 160 milijonov dinarjev, pa bo ta številka na koncu verjetno precej višja, saj se vse draži. Kljub tej naložbi bo naša prostorska stiska le delno rešena, saj bomo z dvoizmenskim poukom morali nadaljevati tudi pozneje. V tem prizidku bo velik večnamenski prostor, nova kuhinja in prostor za tehnični pouk. Tako bomo te tri prostore v starem delu lahko spremenili v učilnice oziroma primernejše prostore. V sedanjih telovadnicah bo naravoslovni pouk in tudi predšolski oddelček, ki je sedaj v gasilskem domu, bomo preselili v šolo. Sicer pa bodo večnamenski prostor uporabljali tudi krajanje. Predvsem TVD Partizan, ki je bil doslej brez svojih lastnih prostorov in že nakupuje določeno opremo, pa tudi Cezanjevski kulturniki bodo imeli možnost boljšega kulturnega dela.

Sicer je res, da so bili pred gradnjo zapleteni zaradi izvajalcev del, a o tem ne bi govorila.

In če ravnateljica ni spregovorila bomo zapisali razlago skupščinske občinske izobraževalne skupnosti, ki meni, da je gradbeni odbor pri OŠ Cezanjevci uspel v izredno kratkem času pridobiti gradbeno dovoljenje. Čprav so idejni projekt za prizidek obravnavali že februarja 1986, je ljutomersko PGP predalo izdelano tehnično dokumentacijo šele 18. julija, rok pa naj bi bil 12. maj.

Skupščina OIS podpira odločitev gradbenega odbora o izbiri izvajalca del. Gradbeni odbor je razpisal dela po izdanem gradbenem dovoljenju in avgusta prvič razpravljali o ponudbah. Na tej seji so sprejeli dva sklepa: da bo izvajalec gradbenih del Gradis Maribor, ker je po mnenju odbora najugodnejši ponudnik in zaradi prehodnih težav s PGP iz Ljutomera pri izdelavi tehnične dokumentacije. Drugi sklep je bil, da Gradis in gradbeni odbor poiščeta izvajalca instalacijskih in obrtniških del v prizidku.

Pogodbo so podpisali 28. avgusta, že 8. septembra pa je Gradis začel z delom, vrednost pogodbe pa je 85,2 milijona dinarjev. Na OIS in gradbenem odboru

menijo, da bi bila druga podjetja, če bi moralo biti izvajalec del pri OŠ Cezanjevci PGP, v enakopravnem položaju in s tem bi bila kršena pravila zakona o enotnem tržišču. Če bi bil domač ozd toliko zainteresiran za pridobitev del, bi moral kot izvajalec pred oddajo del pokazati večje zanimanje.

Tako pravi skupščina občinske izobraževalne skupnosti. Pa na kratko pogledimo, kaj vse se še dogaja v Cezanjevcih? Po besedah Franca Lipovca, predsednika skupščine KS, ne veliko:

»V letošnjem letu smo sicer asfaltirali 400 metrov ceste v Branoslavcih in 1500 metrov v Cezanjevcih, vrednost del je bila okoli 14 milijonov dinarjev, kaj več pa v krajevni skupnosti nismo naredili. Sicer pa smo precej časa namenili pripravam na gradnjo vodovoda v naselju Zgornji Kamenščak, ki bo povezan s tistim v Vidanovcih in Stari Cesti, tako da bo ta del zaokrožena celota. Skratka, nekateri dosežki so vidni, drugi še bodo.«

Če k temu prištejemo še šolo, potem bo v kratkem v Cezanjevcih res kaj videti. Predvsem pa — teh uspehov bodo deležni vsi krajanje.

Dušan Loparnik

Če nekemu daš prst, hoče še roko

Za Bratonce bi lahko rekli, da ubirajo dvojni korak v razvoju. Nekdaj ga je omogočila bližnja železniška proga, po kateri so odhajali v ljubljanske tovarne vaški fantje, danes pa bližnje pomursko središče ter rodovitna zemlja.

Prav sedaj, v času jesenskih del in spravila poljščin, posebno še v popoldanskem času, so si verjetno pomurske vasi podobne, vsaj po svoji navidezni praznini. Tudi tistega jesenskega popoldneva, ko smo se namenili v Bratonce, da bi ujeli utrip vasi, so bile ulice skoraj prazne. Zatišje pa je dalo vedeti: ljudje so na poljih, in najbrž nimajo časa za pomenek. Prav vsi pa tudi ne. Naključno smo stopili na dvorišče, misleč da je kmečko, saj je bilo na gumnu precej vreč s krompirjem. S kmetovanjem se ukvarjamo ob delu, obdelamo to zemljo, kolikor je pač imamo, nam je pojasnil Janez Marič, ki je sicer zaposlen v gramoznici v Krogu, to je dodatni vir zaslužka, pa tudi obremenitev, posebno še sedaj, ko krompir težko prodamo, je še dejal.

Pravih kmetij je v vasi malo. Večina krajanov je zaposlenih in še obdeluje zemljo. So pa tudi za skupno delo, s katerim bogatijo svoj kraj. Zgradili so vaški vodovod, ulično razsvetljavo, telefon, s samoprispevkom pa so zbrali denar za novo asfaltno prevleko po nekaterih ulicah. In nadaljnji načrti in cilji? Tako vprašanje ponavadi postavljamo predsedniku krajevne skupnosti, vendar pa tudi tokrat Janez ni ostal brez besed. »Podrobnosti sicer ne vem, vendar pa želimo v bližnji prihodnosti urediti pokopališče in postaviti mrliško vežico.«

Naključno smo prišli tudi na domačijo predsednika mladih. Starejši sin našega sogovornika Stanko je tudi mladinski vodja, zato smo ga kar povabili, da predstavi delo mladinske organizacije in mladih v vasi. »Mladi so aktivni, bolj kot prejšnja leta. Poskušam, da bi jih čim bolj povabil k sodelovanju. Drugače pa z raznimi prireditvami oboležujemo praznike. Tudi sedaj, ob pripravah na praznovanje tedna starejših občanov, se dogovarjamo za prireditev. To naj bi bil dramski nastop.« Uspešnost in živost mladinske organizacije kaže tudi udeležba mladih na skupnih govorih ali kar sestankih. »Pridejo, včasih tudi do trideset, se pa zgodi, da manj. To so predvsem mlajši, ki so bolj zagnani za delo.« V vasi je približno sedemdeset mladincev.

Namenili smo še tudi k Andreju Cigutu, po domače Drašu, saj, kot pravijo, ima kaj za povedati. Našli smo ga na domu, vendar je dejal: »Kmet je suženj svojega dela.« S tem je želel opravičiti naglico pri svojem delu in nepripranost za daljši pogovor. Z ženo sta namreč pripravljala proso za prodajo, ki naj bi ga odkupili naslednji dan. Andrej pa, da bi ga vseeno spravil v promet, ga je peljal na odkupno mesto že isto popoldne. V opravičilo je še dejal: »Sodelovanja še nikoli nisem

Janez Škafar, predsednik sveta krajevne skupnosti.

odklonil, vendar, žal, sedaj moram.« In kaj bi mu ne oprostili.

Prav predsednik vasi je največkrat z delom in spodbudo ter kritično mislijo gonilna sila v vasi. Tudi za Janeza Škafarja, ki peto leto predsednikuje v vasi, lahko to rečemo. Obiskali smo ga in pogovor začeli kar z načrti.

»Najprej moramo dokončati asfaltno prevleko, urediti pokopališče in zgraditi mrliško vežico ter urediti športnorekreativski center, kajti mladi in naši vasi so delavni. Tako bi v tem centru postavili tudi sobo, kjer bi se mladi lahko zbirali in tako bi bilo njihovo delo še boljše. Na svoj račun bi prišli tudi nogometaši, ki so pri športnih rezultatih dokaj uspešni. Lansko leto smo imeli v vasi tudi organizirano rokoborbo za pionirje in mladince, saj imamo iz naše vasi dva državna ozioroma balkanska prvaka, to sta

Ta fotografija ni nastala med našim obiskom, ampak ob uri, ko se skoraj polovica Bratončanov odpravi na delovna mesta.

Vrbanciča, ki sta vodila rokoborsko sekcijo. V vasi pa imamo zelo aktivno tudi gasilsko društvo.

In kakšna je vključenost krajevne skupnosti v širše družbeno življenje, koliko se tudi v občinskih merilih sliši njihov glas?

»Naši delegati se udeležujejo raznoraznih sej in postavljajo tudi delegatska vprašanja, ki pa dostikrat gredo v prazno. Lansko leto, ko se je sestavljal srednjeročni načrt, smo dali predlog, da se zgradi kolesarska steza do Beltinca, ki je bila v načrtu že pred osmimi leti, vendar so jo v sedanjem izpustili. Vemo pa, da je tu izredno veliko nesreč, saj celo

pravijo, da je to cesta smrti. Naleteli pa smo na gluha ušesa.«

Pa še na eden problem nas je opozoril predsednik vasi. »Predstavniki nekaterih krajevnih skupnosti, katerih telefonske zmogljivosti so premajhne, smo želeli dogovor s pošto, da bi se razširila telefonska centrala v Beltincih. Toda teško je priti skupaj s pošto, saj nas na ta račun, da bi nekateri naši krajanje dobili telefon, hočejo izigrati. Hočejo, da v Beltincih zgradimo novo pošto, da jo opremimo, ko bi vse to napravili, bi nam oni dali centralo. Jaz mislim, da to od pošte ni pozitivno; če nekemu daš prst, hoče še roko.«

Majda Horvat

lesnina

LESNINA Ljubljana, proizvodno in trgovsko podjetje z lesom, lesnimi izdelki, pohištvo in gradbenim materialom, n. sol. o., Ljubljana, Parmova 53

Komisija za delovna razmerja TOZD NOTRANJA TRGOVINA PRODAJNA MREŽA Ljubljana, n. sub. o., Ljubljana, Parmova 53

objavlja

za PE LESNINA v MURSKI SOBOTI, Bakovska cesta 1 prosta dela in naloge

ARHITEKTA-SVETOVALCA

Pogoji:
— visoka izobrazba (VII. stopnja), smer arhitektura, oblikovanje
— 2 leti delovnih izkušenj
Delovno razmerje se sklene za nedoločen čas s polnim delovnim časom in 3-mesečnim poskusnim delom.
Kandidati naj pošljejo svoje ponudbe z opisom dosedanjega dela in dokazili o izpolnjevanju pogojev na naslov: Lesnina Ljubljana, kadrovsko-spolni sektor, Ljubljana, Parmova 53, v 8 dneh po objavi.
O izbiri bomo kandidate obvestili v 30 dneh po končanem zbiranju prijav.

INTEGRAL

TP »VIATOR« Ljubljana n. sol. o. TOZD PROMET IN DELAVNICE LENDAVA, n. sub. o. 69220 Lendava, Industrijska 1

Integral TP Viator Ljubljana TOZD PROMET IN DELAVNICE LENDAVA
OBVEŠČA CENJENE LASTNIKE MOTORNH VOZIL, DA OPRAVLJAMO TEHNIČNE PREGLEDE MOTORNH VOZIL VSAK TOREK IN ČETRTEK OD 08 DO 14. URE ZA TRAKTORJE VSAK DAN OD 06 DO 14. URE.
OPRAVLJAMO DELAVNIŠKE USLUGE ZA POPRAVILO MOTORNH VOZIL IN KMETIJSKE MEHANIZACIJE

Zdravilišče Radenska, n. sol. o, Radenci **objavlja** po sklepu komisije za delovna razmerja tozda Tovarna polnilne opreme prosta dela in naloge

REFERENT KOOPERACIJE I

Pogoji: višja ali srednješolska izobrazba Strojne smeri in 3 leta delovnih izkušenj.
Poskusno delo traja 3 mesece.
Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh na naslov: Zdravilišče Radenska, Radenci, kadrovsko-socialna služba.
Kandidati bodo o rezultatih izbire obveščeni v 45 dneh po poteku prijavnega roka.

HITRO IN POCENI DO LASTNEGA DOMA Z GRADBENIM PODJETJEM GRADITELJ, BELTINCI

Ob prazniku soboške občine iskreno čestitamo!

Čestitamo ob prazniku občine Murska Sobota!

Srečno vožnjo!

Gasilska društva pozor!

Gasilsko društvo Brezje pri Mariboru, Dupleška c. 35, prodaja orodno gasilsko vozilo, IMV, kombi 1600 SUPER B, letnik 1972, v brezhibnem stanju, registriran do 30. 12. 1986, prevoznih 1700 km. Vozilo je primerno za prevoz 8-članske posadke z opremo (brizgalna, cevi in drugo drobno orodje). Cena za vozilo znaša 700.000,00 din. Ogled je možen v gasilskem domu Brezje, Dupleška c. 35, ali po telefonu 511-993 od 18. ure naprej.

CERTUS MARIBOR, avtobusni promet
AVTOBUSNI PROMET

Prevoz potnikov v medna rednem, medmestnem in primestnem prometu, izle ti po domovini in tujini, letni oddih, prodaja avtobusnih vozovnic, posredovanje po tih lletov in vizumov, informacije.

69000 MURSKA SOBOTA
Bakovska 29
telefon: (069) 21-884

Prometna operativa: (069) 21-459

INFORMATIVNE PISARNE:

Murska Sobota — avtobusna postaja tel.: 21-515
Gornja Radgona — avtobusna postaja tel.: 74-098
Lendava — avtobusna postaja tel.: 75-002

S cvetnim prahom v preteklost

Cvetni prah, neskončno majhne plodilne celice cvetočih rastlin, nikakor ne zasluži, da bi ga podcenjevali v drugih znanstvenih vejah, botaniki tako že vedo, kako pomemben je. Toda zanimiv je tudi za strokovnjake, ki se sicer zanimajo za povsem druge zadeve. Cvetni prah ali pelod ima namreč to odlično lastnost, da je vsepovsod in da je trajen. Lupinica posameznega pelodnega zrnca je praktično neuničljiva. Nič nenavadnega torej, če so našli pelodna zrna v premogovih plasteh, starih več kot 100 milijonov let, torej še iz časov, ko so po svetu lomastili velikanski dinozavri.

Paleoklimatologi po cvetnem prahu v fosilih odkrivajo razprostranjenost vegetacije pred davnimi milijoni let in ugotavljajo nekdanje vremenske razmere. Geologom fosilni cvetni prah pomaga pri navzkrižnem datiranju kamenin, ko iščejo nafto ali druge surovine pod zemljo.

Cvetni prah zaide kamorkoli in tudi na najrazličnejših premazih in loščilih se nabira. Tako je mogoče z analizo cvetnega prahu na premazih starin ugotoviti, kje je starina bila. Zamisel je izkoristil Frederick Wiseman, strokovnjak za raziškavo materiala za arheološke in etnološke namene, in izdelal uporaben način analize cvetnega prahu na starem pohištju.

»Zanimalo me je, ali je mogoče kose starega pohištva in podobnih starin uporabiti kot arheološko najdišče,« pravi strokovnjak. Za starine sicer lahko povemo po slogu in materialu, od kod so, ni pa bilo mogoče povedati, kje vse so jih uporabljali in kje vse so bile. Cvetni prah pa nam pove tudi to.

Za Wisemanovo analizo denimo starega naslanjača strokovnjak najprej vzame drobec vrhnjega premaza in ga raztopi v določenih kislinah in topilih, ki pomagajo pri izločanju mikroskopsko majhnih zrn cvetnega prahu. Ta izločena zrnca potem pregleda pod mikroskopom in natančno določi pogostost posameznih vrst cvetnega prahu. Vzorec potem primerja z znanimi podatki o vegetaciji v posameznih predelih sveta in tu je ključ za odkrivanje skrivnosti potovanja posameznih starin po svetu.

ČRNO PRODAJANJE KITAJSKIH STARIN

Kopanje držav v razvoju in nerazvitih držav ne poteka samo v gospodarstvu, marveč tudi v kulturi. Hkrati ko razviti nerazviti jemljejo kulturno identiteto z vdorom svoje kulture v njihov prostor, jim tudi povsem neposredno krajejo dragocene predmete njihove kulturne dediščine. Trgovina z umetninami in starinami cvete, pri tem pa se tovrstno bogastvo zvečuje steka od revnih k bogatim.

Pred kratkim je hongkongška policija na svojem običajnem kontrolnem pregledu nekoliko podrobneje pregledala neki čoln. Presenečeni so bili nad pravim malim muzejem, ki so ga našli v čolnu. Že takoj je bilo videti, da gre za dragocene starine, kasnejši pregled poznavalcev pa je potrdil, da gre za zares edinstven plen.

Tihotapci so poskušali s Kitajskega odpeljati 5.000 let staro keramiko, posode in male figure, vredne okrog 12 milijonov dolarjev. Toda to je le delec vsega umetnostnega bogastva, ki skozi številne pore pronica iz starodavne Kitajske.

V zadnjih nekaj letih se je začela dobičkonosna trgovina s starinami. Kmetje iz revnih kitajskih provinc, kot sta Gansu in Shaanxi, so se v želji po denarju lotili izkopavanja in ropanj grobov ter arheoloških najdišč. Po-

nekod pa se ropanj kulturnih zakladov lotevajo organizirane tolpe, v katerih se znajdejo tudi lokalni funkcionarji, nič manj pa ne sodelujejo pri teh ropanjih tudi uradniki, ki nadzorujejo promet med provincami. Ob ustreznem »mazivu« nekoliko zapro oči.

Kitajska je v svoji novejši zgodovini doživela že velika ropanja svojega kulturnega bogastva. Pred revolucijo je ropanje potekalo pod krinko trgovine, potem pa se je kljub zakonu, ki prepoveduje izvažanje predmetov, starejših od 150 let, nadaljevalo. Ker je povpraševanje po kitajskih umetniških predmetih v vsem svetu zelo veliko, nikoli ne zmanjka spretnežev, ki organizirajo nezakonito trgovino z umetninami. Poznavalci trdijo, da vsakodnevno prehajajo celi tovornjaki, natovorjeni s starinami

do vkrcevališč, od koder po vodnih poteh dragotine nadaljujejo pot v velika mednarodna središča za preprodajanje starin s Kitajske v Hongkong in Macao.

Zaradi močno pospešene črne trgovine s starinami so začasno cene za stare kitajske umetnine močno padle. Tako stane vaza iz dinastije Han samo še 304.000 din, pred leti pa je stala dvajsetkrat več. Kljub temu se dobiček preprodajalcev hitro debeli. Slišati je celo, da se uradna Kitajska ne bojuje prav preveč zavzeto proti črni prodaji umetnin, saj navsezadnje isto počno tudi po uradnih poteh. Kitajska v svojih prenovitvenih gibanjih potrebuje denar, pri tem pa ji pomeni precejšen vir dohodka prodaja starin na tuje. Tako poteka ropanje kitajske kulturne dediščine dejansko na dveh ravneh, zakoniti in nezakoniti, s tem da je nezakonita mnogo bolj brezobzirna in škodljiva.

V newyorški pizzeriji Mariella so spekli pico, ki je tehtala 113,6 kilograma, v premeru pa je merila 4,3 metra.

pa se vendarle zgodi

Gospa Erika Pizze, ustanoviteljica in predsednica britanskega združenja za zaščito poročenih žensk pred nasilnimi možmi, je na nekem feminističnem simpoziju podala rezultate svojih raziskav, ki so pokazale, da so statistično najbolj tepene žene, ki so poročene s policaji.

Eden od predpisov ameriške televizije je, da se mora telefonska številka v prikazovani drami ali filmu obvezno začeti s številkami 555. Zakaj? Zato, ker take začetne številke v Ameriki ni. Pa kaj potem? Nič. Tako so samo prepričali, da ne bi številke, uporabljene na tv, poklical kakšen norec in gnjavil nedolžne ljudi.

Stanovalci v najvišjih nadstropjih Olympic Towra, stanovanjskega nebotičnika, ki ga je v New Yorku dal zgraditi Aristoteles Onasis, imajo menda med protipožarno in drugo reševalno opremo tudi padala.

Tudi sladko najbrž izgubi svoj čar, kadar ga je preveč. O tem sta se na lastne ustnice prepričala 30-letni Eddie Levin in 26-letna Delphine Chra. Poljubljala sta se 17 dni, 10 ur in 30 minut. Dosegla sta nov svetovni rekord v poljubljanju. Ce se bosta na tem svetu še kdaj poljubila, pa skoraj ne bi verjeli.

Nekemu živinorejcu na Švedskem je presedlo, da ga tu in tam lovci na losa prikrajšajo za katero od njegovih krav, zato je vzel belo barvo in čopič in na vsako svojo kravo napisal z velikimi črkami KO, kar pomeni po švedsko krava. Ker so Švedi dokaj pismeni ljudje, bo ukrep najbrž zalegel.

Lemuri še živijo

Za lemure (Lemuroidea), makije, polopice z Madagaskarja, ki imajo rdečkasto dlako in rjavkast in zlatorumen obraz, so dolgo mislili, da so izumrli, vendar so jih pred kratkim našli v gorah Madagaskarja. Novico so objavili primatologi z univerze Duke v New Yorku. Te polopice so nočne živali in živijo na drevju. Nekatere vrste med njimi so majhne kot miške, druge zrastejo do enega metra. Direktor programa za primatologijo pri svetovnem skladu za varovanje divjih živali in rastlin (WWF) Russel Mittermeier je dejal, da je to najpomembnejše primatološko odkritje v tem desetletju.

Wade Burek iz filadelfijskega Ringling Bros. and Barnum and Bailey Circus trdi, da je tigre lažje dresirati kot domače mačke. Zastopniki zavarovalnic so drugačnega mnenja, saj vztrajno zavračajo Burekovo zahtevo po življenjskem zavarovanju. Na sliki »dirigent« Burek in »zbor tigrov«.

Ljudi še mučijo

»Mučenje ni osamljen pojav, marveč je zelo razširjeno,« ugotavlja Mark Grantham iz Amnesty Internationala. Studija mu daje prav, saj je v nji ugotovljeno, da so v osemdesetih letih dovoljevali mučenje v 98 državah. Posebno pogosto se poslužujejo mučenja režimi v Južni Ameriki, Afriki in Aziji. Nikakor pa ni ta grozovita praksa rezervirana samo za nerazvite države. Amnesty International ugotavlja, da mučenje uporabljajo tudi v razvitih državah, kot sta, denimo, Italija, kjer je bilo več pritožb zaradi brutalnosti varuhov miru in reda.

Posebno razširjeno in utečeno je mučenje državljanov v nekaterih latinskoameriških državah.

Človekova ljubezen do živali

Človekova sposobnost obdelovanja zemlje in reje živali sodi med temelje človeške civilizacije. Domače oziroma udomačene živali spremljajo človeka že od pradavnin. Med njimi pa niso samo tiste, od katerih ima neposredno korist, marveč tudi take, ki so mu ponudile zabavo, užitek in ga kratkočasile. Dandanes je »nekoristnih« živali vse več, saj ljubiteljev malih živali ne manjka, prav tako pa je izredno pestra pahljača pernatih, luskinastih in štirinožnih ljubljencev. V razvitem svetu je pojav še toliko izrazitejši. Tako poznavalci trdijo, da je v New

Yorku že več domačih živalic, kot je prebivalcev, da ljubitelji malih živali potrošijo gore denarja za svoje ljubljence, pri tem ne skrbijo za hrano in zatočišče, marveč tudi za veterinarja, frizerja, krojača, ki zdravi, frizira in šiva obleke za ljubljence. Prenekateremu prebivalcu našega planeta se godi neprimerno slabše.

Zakaj imajo ljudje doma male živali? Zaradi otrok? Da jim lajšajo samoto? Je v tej navezanosti kaj skritega?

Odgovorov je seveda veliko in različnih. V novejšem času ponujajo raziskovalci vse bolj zaplete-

ne razlage med ljudmi in njihovimi živalskimi ljubljenci in odkrivajo zanimive in presenetljive učinke, ki jih imajo živali na sodobnega človeka. Raziskovalci danes že zatrjujejo, da družbenje človeka z domačim ljubljencem, naj bo to štirinožec, plazilec, riba ali žuželka, pozitivno deluje na človeka. Med dobrodejnimi učinki naj bi bilo zalivanje krvnega pritiska, izboljšanje stanja srčnih bolnikov, duševno motenim pa naj bi pomagale pri vračanju v normalno življenje.

Jane Warner je razočarana in jezna na komisijo, ki ni razumela njene goreče želje, da bi postala gledališka igralka. »Ko sem spregovorila kot Shakespearova Julija, so popadali po tleh in se zvijali od smeha,« je Jane povedala radovednim časnikarjem.

»Pomen domačih ljubljencev je porasel, odkar je civilizirana družba vse bolj urbanizirana in odmaknjena od narave. Male živali so za večino ljudi najvažnejša, če ne celo edina preostala zveza z živo naravo,« je dejal Nobelov nagradenec Konrad Lorenz na strokovnem srečanju v Bostonu, posvečenemu raziskovanju odnosov med ljudmi in živalmi.

drugje smo prebrali

Za dva kilograma meda je potrebnih okoli pet milijonov čebelnjih letov.

Polarni led je debel tudi do tri kilometre.

V neki švicarski tovarni so začeli izdelovati umetna gnezda za vrabce.

17.—19. OKTOBER

Zima z

KASTNER & ÖHLER

REKREACIJSKI CENTER SCHWARZL

(ob avtocesti na desni strani pred Gradcem!)

ŠPORT MODA NAGRADNE IGRE TURIZEM SHOW

GOSTJE:

Rok Petrovič, Mateja Svet, Andreas Felder, Peter Müller, Hans Enn...

Zimskošportna modna revija

petek, 17. oktober, ob 19.00
sobota, 18. oktober, ob 15.00 in 19.00

ABC POMURKA

MESNA INDUSTRIJA n. sol. o.
Murska Sobota

Vam ponuja svoje delikatesne specialitete:

PAŠTETA V OVITKU
JETRNI NAMAZ V ČREVU
PIKANTNA MESNA SOLATA

Oglasite se lahko v vseh prodajalnah ABC Pomurka, Mesna industrija in v trgovinah s prehrabnimi izdelki po Pomurju.

RECEPT ZA VAS POLNJENI JAJČEVCI

Jajčevci postajajo tudi pri nas vse bolj priljubljena jed. Jajčevce operite, prerežite po dolžini, izdoblite sredico, posolite in pustite, da malo postoje. Nato jih osušite s papirnato brisačo, pokapajte z limoninim sokom, da ne potemni, položite jih v vrelo olje, zalijte s vinom in deset minut dušite. Dušene jajčevce naložite v nepregorno posodo. Na preostalem olju prepražite drobno narezano čebulo, mleto meso, strt česen, na koncu pa dodajte drobno sesekljane sredice jajčevcev, vegeto, poper, sol in zalijte z vinom. Dušite, dokler se meso ne zmečča. Na koncu zmešajte zeleni peteršilj in dva rumenjaka. S tem nadevom napolnite jajčevce, posujte vse skupaj z naribanim sirom in 20 minut pecite pri 200 stopinjah.

Za to jed potrebujete: 2 velika ali 4 manjše jajčevce, sok polovice limone, 4 žlice olivnega olja 2 dl belega vina, 400 g mletega mesa, 2 čebuli, 3 stroke česna, vegeto, poper, sol, peteršilj, 2 rumenjaka in 100 g sira. Nasvet: Če so jajčevci že prezreli, odstranite del pečk, ki so zelo grenke.

ZA BOLJŠO POSTAVO

Ceprav niso debele, ima največ žena probleme s preveč sala na trebuhu. Najlažje je to »nadlogo« odpraviti, če dajete na trebuh obloge iz kuhanega kisa, razredčenega s vodo. Obloge morajo biti tople. Jejite kalorično hrano, polno vitaminov, toda v manjših količinah. Tedensko enkrat se kopajte v vroči vodi, kolikor zdrži telo. V vodo dajte 300 g soda bikarbona. Kopajte se pol ure. Po kopanju vas čaka gimnastika. Osebam, ki imajo srčne motnje, se ta kopel ne priporoča.

Suho cvetje za ikebano

Čas je, ko se zbirajo prve biljke, ki bodo v zimskem času, kot ikebana, krasile vaše stanovanje. Kot prvo si morate zapomniti: divje rastline nabirajte samo tam, kjer jih je veliko. Vedno poržite steblo rastline, nikoli jih ne trgajte. Orrežite višje in jih denite s cvetovi navzdol v plastično vrečo, ki jo zavežete z gumico. Rastline lahko zavijete tudi v časopis, toda pri tem morate pokriti cvetove. Osušene cvetove in stebelca lahko uporabite za izdelavo ikebana. Ikebane ne postavljajte preblizu radiatorjev in odprtega ognjišča. Po možnosti jih ne dajajte v bližino močne svetilke.

Kdo ne sme piti kave?

Kave ne bi smeli piti tisti, ki imajo rano na želodcu ali dvanajsterniku, težave z zgago in druge težave s prebavo. Kot kaže, kava pospešuje izločanje želodčne kisline. Ljudje z zvišanim krvnim tlakom ali bolnim srcem bi morali ubogati zdrav razum in piti kavo brez kofeina ali kako drugo osvežilno pijačo.

Previdnost je potrebna tudi pri slabokrvnih ljudeh in pri tistih, ki jih mučijo kofein sobije. Pri takih ljudeh kofein spodbuja močnejše reakcije, kot pri drugih. Kava vpliva tudi na prehrano. Obstajajo določeni dokazi, da kava moti absorpcijo železa in vitamina B₁. Sicer pregovor pravi, ena skodelica kave ne škodi, če pa jih pijete več, je za zdravje preveč.

Začimbe in dodatki v prehrani

Poleg hranljivih sestavin, ki so potrebne za življenje in za zadovoljevanje energetskih potreb organizma, sprejemajo s hrano tudi mnoge snovi, katerih naloga je, da dražijo vonj in okus in tako pospešujejo tek ter pomagajo pri prebavi.

V starih zapisih o jedeh najdemo podatke o uporabi začimb, trav in dišav, ki so jih naši predniki dodajali jedem, da bi bile okusnejše. Začimbe so pridobivali iz aromatičnih trav v bližnji okolici ali pa so jih kupovali v oddaljenih krajih sveta. Po uporabi začimb lahko določimo tudi značilnosti kuhinje v posameznih deželah ali celo delih sveta. Vsak narod ima eno ali več kombinacij začimb, zaradi katerih je njegova kuhinja tipična. Ena takih tipičnih začimb je vegeta. Zanj lahko rečemo, da je postala tipičen dodatek jedem jugoslovanske kuhinje. Ta čudovita kombinacija dobrega okusa in arome ima lastnost, da poudari značilni okus jedi ali jo okusno dopolni, jed pa obogati s pomembnimi sestavinami. Ker je dodatek slan, jed manj solimo oziroma količine soli zmanjšamo. Vegeto navadno dodajamo pri koncu kuhanja, vendar moramo jed vedno prekuhati, saj se mora suha mleto povrtnina napeti, da sta okus in vonj jedi boljša. Vegeto lahko kombiniramo skoraj z vsemi jedmi: juhama, prikuhami, mesnimi jedmi, kuhanimi solatami, predjedmi itn.

NIČ NAS NE SME PRESENETITI

Usposabljanje enot TO za posebne namene

Te dni je bilo izvedeno 6-dnevno osnovno usposabljanje enot teritorialne obrambe za posebne namene, ki ga je pripravil Pokrajinski štab TO Murska Sobota, udeležili pa so se ga pripadniki iz vseh štirih pomurskih občin. Namen usposabljanja, ki so ga začeli na mobilizacijskih zbirališčih enot, nadaljevali pa v centru za obrambno usposabljanje v Vidoncih na Goričkem in okolici, je bil preveriti, obnoviti in dopolniti pripravljenost in izurjenost enot, izboljšati ognjeno usposobljenost enot in izurjenost v ravnanju z osebno oborožitvijo v različnih taktičnih in vremenskih okoliščinah. Poleg tega so na usposabljanju posebno skrb namenili urjenju taktičnih postopkov in vaj ter psihofizični izurjenosti enot od oddelka do voda. Namen idejnopolitične dejavnosti pa je bil oblikovati enote v trdne in hrabre vojaške kole-

ktivne, z angažiranjem vseh subjektivnih sil v enotah pa utrditi moralno in politično moč ter disciplino. To so mobilne enote, ki so pripravljene delovati v zelo kratkem času in kjer koli na območju občine. Zato so na usposabljanje poklicali tudi 25 vozil s šoferji. Med usposabljanjem so izvedli tudi pripravljajno streljanje z osebno oborožitvijo v Mačkovičih in posamično bojno streljanje na avtomatskem strelišču v Radvanju pri Mariboru. Vodja usposabljanja, starešina PŠ TO Edi Mihalič, nam je povedal, da je zelo zadovoljen s prizadevanostjo, disciplino in zavzetostjo udeležencev usposabljanja. Sicer pa smo za oceno enotedenskega usposabljanja enot teritorialne obrambe za posebne namene za celotno Pomurje zaprosili tudi starešine iz vseh pomurskih občin. Vlado Bratkovič, starešina iz lendavske občine meni, da je

meni pa, da bi morali v prihodnje na usposabljanju še večjo skrb nameniti ognjeni usposobljenosti. V enoti so zaživel kot čvrsti vojaški kolektiv, tuji delo družbenopolitičnih organizacij je bilo na zavidljivi ravni. Pristržno je bilo tudi tovariško srečanje, kjer so se med seboj še bolj spoznali. Milan Bolkovič, starešina iz ljutomerske občine, je prav tako kot drugi sogovorniki ocenil usposabljanje kot zelo dobro, ker so bile vse teme zanimive in poučne. Z veliko nestrpnostjo so čakali sklepni del vaje v naravi, kjer so igrali branitelja. Navdve zadovoljen je tudi z moralnim stanjem v enoti in z družabnim večerom, ki je samo utrdil prijateljstvo. Zato izreka zahvalo starešinam pokrajinskega štaba TO za uspešno izvedbo pouka in pa prebivalstvu Goriškega za gostoljubnost.

Feri Maučec

SESTAVIL MARKO NAPAST	ZDRAVILNA RASTLINA	FILMSKA UPODOBITEV ČESA	NAJVIŠJA GORA V TURČIJI	TISOČ KILOGRAMOV	REKA V SEVERNI NEMČIJI	PREKLA, FIZOLOVKA	ŽE UMRLI ITALIJANSKI FILMSKI KOMIK
GLEDALIŠČE							
VRSTA LEČJA							
KRAJ V SAVINJSKI DOLINI							
POSODA ZA PEPEL UMRLEGA URNA					LJUDSKA TEHNIKA	MAJCA	
FILMSKA IGRALKA BEGOVIC					KITAJSKI VODITELJ	NEWSKI FLOZOF	
DROBNA NIT						PERZJSKI POLOSEL	RAZKOŠNA KOCJA
AVTOMOBILSKA OZNAKA TUZLE			MALAJSKA BOZJAST				
RAVNA POKRAJINA			AVTOR TRAVIATE				
KIS, JESH						STO KVADRATNIH METROV	VRBA
BUKOV PLOD						PESNIK GRUDEN	TEŽAK IT. KAMION
KRUH IZ AJDOVE MOKE							
	JUŽNOAM. LJUDSTVO PRED KOLUMBOM						

REŠITVE PREJŠNJE KRIZANKE — Vodoravno: Gestapo, avtomat, ironija, nož, Dev, spev, KA, bacil, O, sekt, Rina, Re, osi, Sar, utopija, grbavec, Haag, Co.

NEVARNOSTI V STANOVANJU

V bolnišnicah je čedalje več otrok, ki so se poškodovali v stanovanju. Poglejmo, kakšne so nevarnosti, ki prežijo na otroka v stanovanju, in kako se jih lahko izognemo.

V otroški sobi električne vtičnice skrivite za pohištvom, namesto stoječih luči z dolgo žico uporabljajte raje stropne ali stenske luči. Kadar je otrok sam, ne puščajte v sobi grelca. Na okno

namestite ograjo. Nobenih zelenih rastlin: otroci jedo zemljo in žvečijo listje.

V kuhinji na vročo električno ploščo takoj postavite lonec z mrzlo vodo. Ne puščajte vžgalic na dosegu otrokovih rok. Nože pospravite, gospodinjskih aparatov ne puščajte vključenih. Čistilna sredstva: eden najpogostejših vzrokov za zunanje in notranje poškodbe. Amoniak, pomivalna sredstva, tekočina za odmašitev odtoka, tekočina za steklo in belilo pospravite čim višje. V dnevnici sobi naj zavese visijo tako, da jih otrok ne doseže. Sivalnega pribora ne pustite ležati na omari, če niste v bližini. V kopalnici pospravite čistilna sredstva in zdravila. Nikoli ne pustite otroka samega v kopeli. Sušilec za lase, brivnik ter električno zobno četko pospravite.

Zdravje

RADIO MURSKA SOBOTA

vsako sredo v oddaji 21-232, lestvica tega tedna:

1. Papa, don't preach — Madonna
2. Jasmina — Agropop
3. Dancing in the ceiling — Lionel Richie
4. Spirit in the sky — Doctor & The Medics
5. Sledgehammer — Peter Gabriel

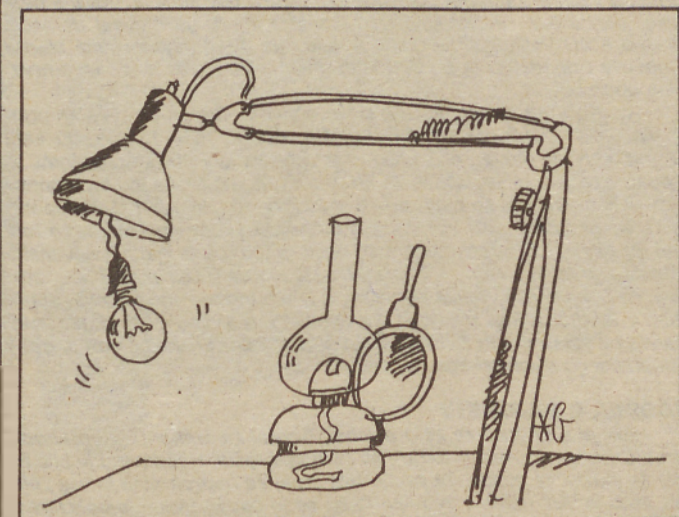
Predlagamo:

- Ne joči — Miha Balažič
- Stuck with you — Huey Lewis & The News
- Sve je otišlo u Honduras — Đorđe Balažević
- Press — Paul McCartney

Lestvica nastaja s sodelovanjem HI-FI videostudija na Kidričevi 21, (telefon 25-577), 69000 Murska Sobota.

Glasovnice — dopisnice — pošljite na naslov: Radio Murska Sobota, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota, s pripisom: za 5 naj.

NAŠA RISBA — VAŠ PRIPIS

Duhovite pripise k novi risbi pošljite do četrta, 16. oktobra na naslov: Vestnik, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota. Objavljene pripise honoriramo.

— Tistim, ki nam prodajajo temo, že od nekdanje sije sonce. (Martin Mertük)
— Tovariši iz Elektrogosudarstva, nam se je že stegnilo!« (P. Srečkovič)
— Enim sije sonce, drugi pa še vedno tavajo v temi.« (M. M.)
Podpise pod današnjo risbo pošljite do četrta, 23. oktobra na naslov VESTNIK, Titova 29/1, 69000 Murska Sobota. Objavljene podpise honoriramo.

Pionirski dan

Čprav smo še sredi praznovanja, se vam javlja dežurna ekipa pionirjev OS Marija Rožman v Stogovcih.

Današnje praznovanje smo začeli s kulturnim programom, kateremu je sledila letna konferenca našega pionirskega odreda. Vse delo je potekalo po zastavljenem programu. Vzdušje je popestrilo burno ploskanje, ko je naš odred prejel KIPEC PIONIRJA za uspešno opravljanje naloge 14. JPI — Rastemo pod Titovo zastavo.

Danes na šoli nismo sami. Z nami so vsi delavci šole, z nami so številni družbenopolitični delavci kraja. Z zanimanjem so prisluhnili našim poročilom in obljubili pomoč ter sodelovanje pri naših zastavljenih ciljih v tem šolskem letu. Na praznovanje smo povabili tudi predstavnike DO LINA in KK — obrat Črnci, s katerimi že vrsto let sodelujemo. Z željo, da s tem nadaljujemo, je DO LINA prav na današnji slovesnosti podelila pionirjem kslifon.

Praznovanje se nadaljuje — s športnimi tekmovanji na igrišču, z gledanjem risank v učilnici in sprehodi po gozdu.

Veseli smo, da so delavci šole znali prisluhniti našim željam in program poteka tako, kot smo si ga sami želeli. To je naše samoupravno dogovarjanje.

Andreja, Marjetka in Violeta
OS Stogovci

29. september, praznik pionirjev, smo na naši podružnični šoli tudi letos hoteli čim bolj pestro preživeti. Že v ranih jutranjih urah smo se s kombijem odpeljali na osnovno šolo Drago Lugarič v Lendavo, kjer smo lendavskim pionirjem zaplesali nekaj prekmurskih plesov. Po vrnitvi na našo šolo v Gaberje smo skupaj z ostalimi razredi pripravili učilnico za pionirsko konferenco. Program je bil zanimiv. Popestrili smo ga s krajšim kulturnim nastopom. Izvedli smo tudi volitve za novo pionirsko vodstvo.

Dan smo zaključili delovno. Nižji razredi so poskrbeli, da bo naše okolje še bolj čisto. Pionirji tretjega razreda so na gabskem pokopališču očistili grob padlega partizana Nikolaja Sečka. Ostali pa smo urejali šolsko dvorišče. Po končani delovni akciji smo bili zadovoljni z uspehom, saj nas je ves čas spremljalo geslo: »Pionirji veselo na delo!«

Milanka Krampač, 4. raz.
Podružnična OS Gabertje

JESEN

Jesen je lep letni čas. Sedaj je na poljih, v sadovnjakih in vinogradih veliko dela. Pospravljamo pridelke s polj, obiramo sadje in grozdje. Kmetje pripravljajo njive za nove pridelke v prihodnjem letu. Gospodinjje vlagajo sadje, ga sušijo, kuhajo marmelado in sokove. Mi, otroci, se obizujemo, ko pomislimo, koliko dobrot nas čaka v zimskem času. Zato tudi mi radi pomagamo pri delu.

Marko Leskover, 4. a.
OS Videm ob Ščavnici

Trgatev

V petek smo imeli trgatev. Zbralo se nas je veliko ljudi. Obirali smo grozdje in ga nosili v velike kadi. Grozdje smo nato odpeljali na prešo. Tam smo ga »stretali«. Pritekkel je sladki mošt. Stočili smo ga v velike sode in ga odpeljali v klet. Tam bo mošt zavrel v vino.

Tako je minil najlepši dan jeseni.
Melita Zamuda, 3. b
OS Videm ob Ščavnici

Lepo je živeti v miru

Na televiziji sem še velikokrat gledala oddaje o vojnah v različnih krajih sveta, o lačnih v Afriki in drugod. Tudi po radiu in časopisih veliko poročajo o tem. Marsičesa ne razumem, a to kar razumem mi vzbuja strah.

Hudo je gledati otroke in odrasle, kako trpijo zaradi lakote. Otroci imajo velike glave, napihnjene trebuse, drobne roke in noge. Onemoglo ležijo po tleh, iz oči jim gleda grozno trpljenje. Kjer so vojne, otroci in starši bežijo pred krogli in bombami. Vsepovsod ležijo mrtvi, hudo ranjeni stokajo v bolnišnicah ali pod šotori. Sovražniki jih zatirajo, svobode ne poznajo in doma nimajo.

Ob takšnih prizorih pomislim, kako zelo sem srečna. Živim v svobodni domovini in imam topel dom. Starši ljubeče skrbijo zame. Vedno imam dovolj hrane, oblek in igračk. Rada hodim v šolo in se pridno učim. Poleti se grem velikokrat kopat v kopalnice, pozimi rada smučam. Največkrat se te sreče niti ne zavedam.

V preteklosti je bila vojna tudi pri nas. Partizani so trpeli in se borili za svobodo. Sedaj že mnogo let živimo v miru. Trudili se bomo, da ga bomo ohranili.

Sabina Rogan, 6 a
OS Rogašovci

MURA

Vali se reka naša
tihu skozi gozdove
in rahlo boža
obrezne mahove.
Brodarji pogumni
z njo borijo se,
mlinarji beli
veselijo se je.

A kaj, ko elektrike ni,
zaradi tega naj Mura trpi!
Ne delajie to, ne,
o, ljudje, ne,
te lepote zapravite ne!

Robi Titan, 8. d
OS Dane Šumenjak, M. Sobota

NE BOM KADIL

V mesecu septembru poteka teden boja proti kajenju. Po svetu veliko ljudi kadi. Nikotin škoduje človeškemu telesu. Uničuje pljuča, želodec in grlo. Dosti ljudi zbolijo za rakom zaradi kajenja. Tudi mladina že sega po cigaretah.

Zdravniki ugutavljajo, da tisti, ki kadijo, prej zbolijo za rakom kot tisti, ki ne kadijo.

Mladina kadi, ker misli, da je potem večja, močnejša, odraslejša. Jaz nikoli ne bom kadil. Ne bom uničeval svojega mladega telesa. Poleg vsega pa bi uničeval denar staršev, ki ga težko prislužijo.

Želim, da bi ljudje čim manj kadili. S kajenjem ogrožajo tudi druge, ki ne kadijo.

Robi Žohar, 7. raz.
OS Prekmurske brigade, M. Sobota

IRASICA
tovarna pletenin ljubljana

Tozd BELTINKA, Otroške pletenine,
BELTINCI n. sol. o.

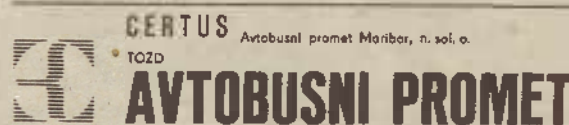

MESNA INDUSTRIJA n. sol. o.
Murska Sobota

obvešča potrošnike,

ABC POMURKA, mesna industrija
da bo mesnica na Lendavski cesti v Murski Soboti od 10. 10. 1986 zaprta zaradi obnove. Zaradi povečanja obsega dela bosta mesnici na tržnici in v Cankarjevem naselju odprti od delovnih ur od 7.00 do 18.00, ob sobotah pa od 7.00 do 13.00 ure. Potrošnikom bodo s tem omogočeni nakupi tudi v popoldanskem času.

— SE PRIPOROČAMO

CERTUS, tozd Avtobusni promet Murska Sobota Odbor za delovna razmerja

razpisuje prosta dela in naloge

1. 1 avtomehanika za nedoločen čas
Pogoji:
— 5 let dela v stroki;
— zaželeno praksa pri obnovah motorjev TAM,
— vozniško dovoljenje kateg. B,
— poskusno delo 2 meseca.

2. 1 avtokleparja I za nedoločen čas

Pogoji:
— 5 let prakse,
— atest za varjenje,
— poskusno delo 2 meseca.
Prijava z dokazili pošljite v tajništvo tozda, Bakovska 29, Murska Sobota.

DELAVCI RAŠICE IZ BELTINEC ČESTITAJO OBČANOM OB PRAZNIKU SOBOŠKE OBČINE!

Miroslav Slana-Miros VIDEMSKA DRUŽNOST OD GUBCA DO VUKA

13

DELOVANJE VIDEMSKIH FANTOV IN DEKLET MED OBEMA VOJNAMA

V VODNIKU PO PARTIZANSKIH POTEH, ki je posvečen 40-letnici KPS in ga je izdala založba Borec, je zapisano, da so leta 1925 v Vidmu ob Ščavnici na pobudo Jakoba Nemca ustanovili DKFID (Društvo kmečkih fantov in deklet), da je to društvo vodil Lojze Zdravec, za razvoj društva pa so storili največ Bratko, Ivan in Vladimir Kreft. To je skop podatek, ki ga je pač imel na voljo pisec tega vodnika. Seveda ni šlo samo za eno hišo, kot smo spoznali že v preteklih poglavjih. Še več je osebnosti, ki bi zaslužile, da jih ta vodnik omeni vsaj bežno, toda so ljudje, ki niso prispevali za dobrobit družbe zato, da bi prišli v priročnike in vodnike, temveč zaradi pripadnosti. Med obema vojnama mladi levčarji gotovo niso imeli ugodnih razmer za delovanje. V Vidmu so se kazali tudi nenehni obmejni vplivi. Tudi sorojak dr. Anton Korošec je vtisnil domačinom pečat. Zato je še tem bolj omembe vreden delež videmskih kmečkih fantov in deklet, saj so se udejstvovali organizirano. Delo je steklo najaktivneje med počitnicami, in to ob delu, saj je bilo treba pomagati doma na kmetijah. Le malo domačinov je našlo delo kje v tovarnah.

Ko je po orjunaških dogodkih v Trbovljah leta 1924 postal nasprotnik nacionalistov njihov bivši simpatizer, Ivan Kreft, se je to deloma poznalo tudi v Vidmu, saj je jel utrjevati že rahlo navezane stike s komunistično usmerjenimi dijaki in študenti, ki so prav tako po svoje vplivali na delo DKFID.

Ustanovitve DKFID je bila prelomnica v prizadevanjih, ki jih je sprejela tudi prva povojna generacija, saj je ta prav tako pomagala pri kulturnem delu, izpopolnjevanju, izobraževanju, pa tudi pri vključevanju v na novoustanovljeni KLUB PRLEŠKIH ŠTUDENTOV. Ta klub je organiziral v Vidmu dve delovni akciji. Skupaj s filmsko skupino ELEKTRA pa je koj po vojni organiziral smemalno akcijo, ki se lahko pohvali z dokumentarnim filmom BREGOVI MURE, s posnetkom proslav obletnice Besede v Bučkovcih in s filmskimi zapisi z otvoritve nekaterih objektov ZAVODA ZA ELEKTROFIKACIJO PODEŽELJA, KI JE BIL PRVI TOVRSTNI ZAVOD PO DRUGI VOJNI in Jugoslaviji.

Po vojni so v ljubljanskem klubu poslancev predvajali tudi širokometražni film o videmskem domačinu dr. Karlu Grossmanu. Ustna izročila domačinov razkrivajo, da so nekaj let po osvoboditvi kulturno-prosvetne in tudi politične organizacije zaradi nerazumevanja krajevnih in občinskih oblasti zamrle, zato Videm ob Ščavnici v tem pogledu ni več, kar je bil v času ustanovitve DKFID. No, tu in tam se še prižgo iskre;

leta 1976 na primer so odkrili spomenik Ivanu Cankarju in Silviri Tomasi. Šola za oblikovanje iz Ljubljane si je omislila v DOMU MATIJE GUBCA jubilejno razstavo, posvečeno 40. obletnici državljanske vojne v Španiji. Univerzitetna knjižnica v Mariboru je organizirala v Vidmu razstavo nekaterih Vukovih del in faksimilov rokopisov. Partizanska knjiga je bila sodelovala z razstavo svojih knjig.

Slovenski pisatelji so pripravili skupaj z mariborskimi gledališčniki literarni nastop v spomin na Ivana Vuka. To so bolj ali manj kronološko že zabeleženi dogodki. Toda gibanje iz časov ustanovitve DKFID v VODNIKU PO PARTIZANSKIH POTEH ni bilo dovolj poudarjeno. Omeniti bi bilo treba vsaj v nekaj stavkih velik delež Joška Sattlerja, kmeta iz Ivanjec. Sattler je bil dejanski predsednik videmskega DKFID, bil pa je tudi predsednik odbora za gradnjo doma.

VUK NA KOCKI

Zadnja leta se je vračal v Rogaško Slatino, a tudi v zdravilišču ni miroval. Za revijo Književnost, ki so jo bili izdajali komunisti, je napisal literarno reportažo o Rogaški Slatini. Urednik Književnosti je bil tedaj že dr. Bratko Kreft. Leta 1934 je izšla tudi Vukova reportaža o rogaški steklarni v koledarju Cankarjeve družbe. Napisal jo je v udarnem slogu in je zbudila pozornost med slovenskimi delavci, saj je poglabljala zavest skupnosti med našim delavskim razredom.

V Rogaški je organiziral več koncertov. Delavskemu kulturnemu društvu iz Rogaške je že 13. januarja 1933 organiziral pevski nastop na prosvetnem večeru v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani, in sicer v počastitev 15. obletnice smrti pisatelja Ivana Cankarja. 14. januarja 1933 je bil rogaški pevski zbor nastopil na ljubljanskem Radiu.

V tistem času, leta 1934, je dr. Šilc zapisal o Vukovi knjigi Zlato tele in druge zgodbe, da odstira pisatelj v malih zgodbicah in prizorih vsakdanjega življenja zagrinjalo v bedo človeštva, ki jo je povzročil kruti in brezsrčni malič sodobne družbe: kapitalizem. Ljudstvo na poti iz dežele sužnosti v deželo Svobode je pozabilo višje zapovedi in začelo častiti zlato tele, kakor nekoč Izraelci v puščavi, je zapisal dr. Šilc, zato je danes vse napredaj za denar: vera, zakoni umetnost, pa tudi svetovni nazor, o čemer piše Vuk v Zlatem teletu. Vir zla vidi pisatelj v zasebni lastnini, »ki je od drugih pridelana, za sebe prisvojena; tako se ustvari neubežna usoda, ki ni več v oblasti človekove volje, kajti interes svojine se pod imenom dobiček izpreminja v tatvino in krađe delavcu mladost, družbi njeno človeško čutenje. ... v praksi življenja je le še brezsrčnost, topost in sebičnost, ko se uče ljudje iz knjig, da so podobni Bogu.« Tako je ubran prvi del zgodb — priznati je treba, nekoliko resignirano, razočarano, boleče. Toda v drugi polovici preidejo zgodbe v sličice iz življenja, besa, siromaštva v alegorijo o prihodnosti, ko bo zavladala misel svobode, ko se bosta pri ljudeh udomačili enakost in pravica. Ta misel tudi še danes, leta 1985, ostaja v veliki meri samo hrepenenje.

Dr. Šilc je zapisal, da se Vuk v teh zgodbah preveč zavija v skrivnost, saj je v Angliji kapital že deloma socializiran, »veliki in mali« go-spodarji in podložniki bodo pa še vedno živi, četudi zavladal Misel, kot nas uči že ruski poskus.

Šilc očita Vuku, da je v zgodbah pokazal samo elito proletariata in »vredno človeštvo«, starše in otroke, ki se žrtvujejo, prezr pa je elito srednjih slojev, ki ni manj človeška, dasiravno je manj vidna, kajti v vseh slojih ima »sodrga zlatega teleta« veliko večino...

V Zlatem teletu je Vuk povzdignil zlasti človeške vrednote, sočutje do bede, oživil je socialistično miselnost, kar je bilo za leto 1934 veliko, pa dasiravno je zavoljo teh elementov, ki jih je bil močno vtakal v Zlato tele, to tkivo literarno nekoliko atrofiralo. Po Šilcu je napravil Vuk napako, ko je gradil svoje občutje na misli in ni dopustil, da bi zrastle iz besedne umetnosti, to je iz neposredno oblikovanega življenja. Vidneje

se je to potrdilo v alegorijah in basnih, katerih bistvo je interpretacija misli. Moč Vukove literarne izpovedi nekoliko šibijo tudi mistična personifikacije abstraktnih pojmov, ki jih je bil Vuk zapisal z velikimi začenicami, da bi jih tako dvignil v sfero tehtnega in skrivnostnega: Misel, Beda, gora Razmišljanja, strahota Nepozabnega, postaneš Človek... Tako je ostala literarno izpovedna misel premalo izčiščena, a ideji socialistične misli je posvetil domala preveč pozornosti. Zato je treba Vuka brati najprej kot proletarskega revolucionarja, ki je kanil na razumljiv način razodeti ljudstvu velike ideje.

Drugačna je Vukova knjiga V ZNAMENJU HALLEYEVE REPATI-CE, ki jo je opremil slikar Ravnikar in je nekakšen torzo zasnovanega, a nikoli dokončanega romana. Še v zdajšnjem času se spominjajo nekateri stari ljudje — tako tudi Beno Jugovar iz Rogaške Slatine — da je Vuk razdelil to svojo knjigo prav vsem delavcem steklarnе v Rogaški.

1935 — IN VENDAR SE VRTI, ČAS PA POVEZUJE

Kako se čas prepleta in povezuje dogodke, razkriva razstava velikega sovravnika fašizma, Kurta Magritza, leta 1967 v Vidmu ob Ščavnici. Razstavil je vojne motive iz obdobja 1935—1939. Magritzove risbe iz NEMŠKE KMEČKE VOJNE iz izredno izpovednostjo avtentično ponazarjajo vojne grozote; njegova dela so verodostojno dokument, so blizu tako mlademu rodu kot starejšim ljudem. Med razstavljenimi deli v Vidmu je izstopala slika iz leta 1935 z naslovom: In vendar se vrti. Te Galilejeve besede je leto poprej izrekel tudi Georgij Dimitrov na procesu v Leipzig. Magritz je posvetil svoja velika platna tisti veliki nemški kmečki vojni, ki ji je Engels leta 1936 posvetil knjigo. Z njo pa je bil vzbudil pozornost tudi med napredno mislečimi fanti in dekleti v Vidmu ob Ščavnici, ki so tisti čas že temeljito obujali tradicije kmečkih uporov. Knjiga je imela vpliv tudi na DKFID, ne nazadnje pa celo na krščansko socialistično stranko, v katero se je bila vključila tudi videmska mladina.

Tedanje obujanja spominov na kmečke upore je v Vidmu in po vsej Sloveniji oživljalo Gubčevo idejo o veliki slovensko-hrvaški vojni leta 1573. Zato je razumljivo, da je okoli leta 1935 med videmsko mladino naraščala želja, da si zgradijo DOM MATIJE GUBCA. Gubec je tako postajal vzornik zatiranih delavcev in kmetov, navdihnil je številne pesnike, dramatik, revolucionarje. Ni naključje, da je napisal domačin Bratko Kreft Veliko puntarijo in je bila leta 1942 ustanovljena slavna Gubčeva brigada, ki je po 370 letih maščevala poraz slovensko-hrvaških upornikov.

Kdor ob teh dogodkih išče slovensko narodnostno zavest in oporo v preteklosti, jo lahko najde v kmečkih uporih 15. in 16. stoletja, kajti kdor govori, da naš narod nima svoje zgodovine v daljni preteklosti, je slep in lažje, kot je zapisal že dr. Bratko Kreft, saj je res, da se s ponosom sklicujemo, da so tista naša zgodovina kmečki upori. V teh uporih je veliko več herojstva kot v vsem srednjeveškem viteštvu. Tako tudi obstoj Vidma ob Ščavnici na svoj način priča, da je nekoč slovensko kmečko ljudstvo v najhujših časih, ko sta morila Turak in graščak, vzdržalo na svoji zemlji. Velika puntarija je lahko Videmčanom v čast in ponos. V tej dramati je oživljeno in ohranjeno bistvo vsega, kar je bilo izpričanega v zgodovini in življenju časa. V dramati živi enaka bit, kot je bila v ljudeh vsega puntarskega dogajanja.

ZGODBA O BAJONETU

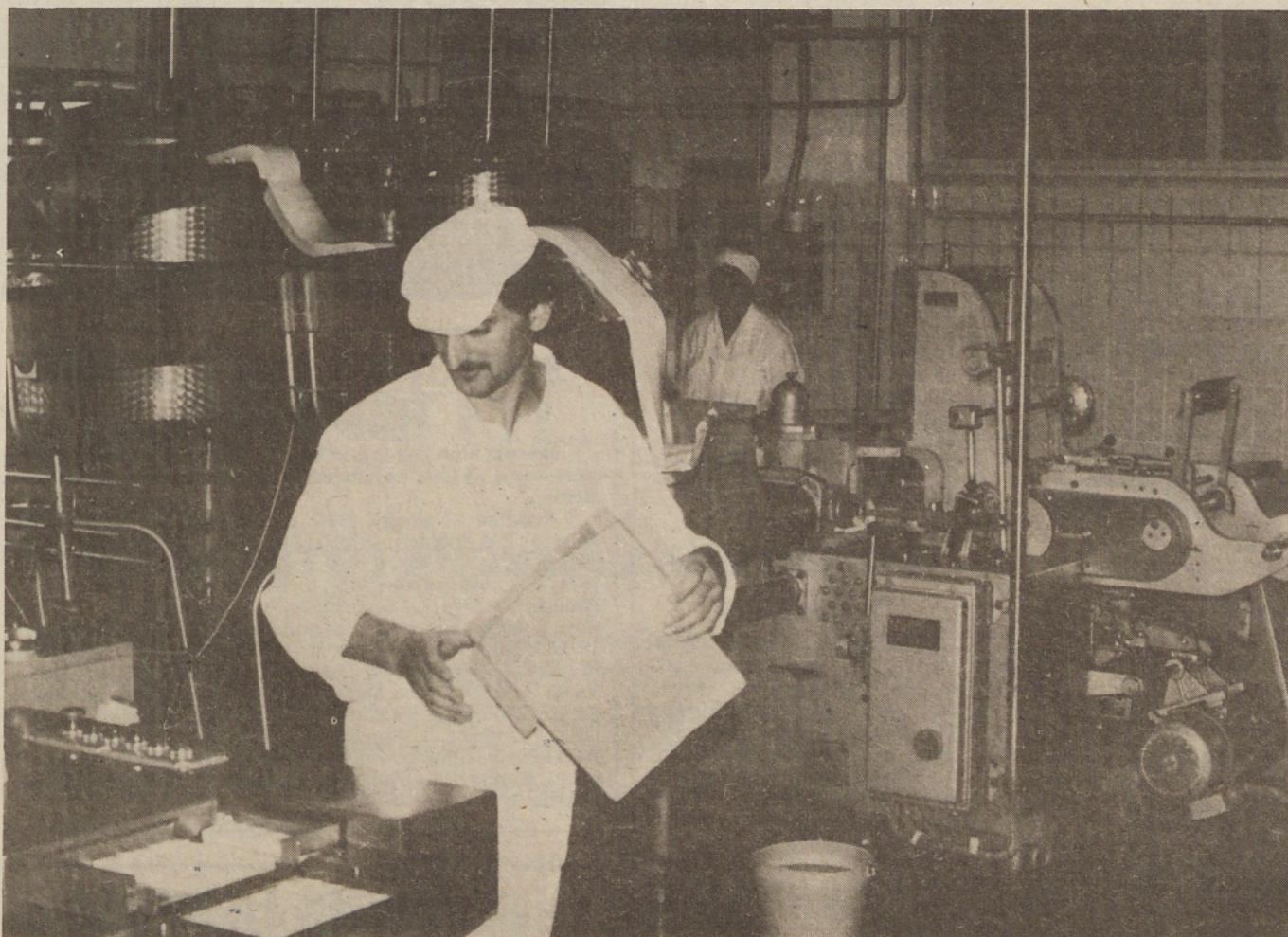
Vuk je s hčerko že zelo ostabel, hlastal za zrakom na sprehodih proti Črnučam in Rašici, kar pa ga ni moglo rešiti. Hčerka mu je bila tedaj že služila za palico. Ta pot je bila tedaj še neprometna in vsa zelena, zato je Vuk užival v zelenju. In ko se je naužil zraka, je bolezen za hipček popustila, da je pripovedoval o času ruskega ujetništva.

(Dalje prihodnjič)

PRIPOROČAMO SE S SVOJIMI IZDELKI:

- mleko v prahu
- posneto mleko v prahu
- maslo
- fermentirani izdelki
- evaporirano mleko
- kondenzirano mleko
- instant domači čaj
- instant kava

TMP je največji izdelovalec masla v Jugoslaviji, proizvodnja teče brez prestanka

**TOVARNA
MLEČNEGA
PRAHU ČESTITA
OB PRAZNIKU
SOBOŠKE OBČINE!**

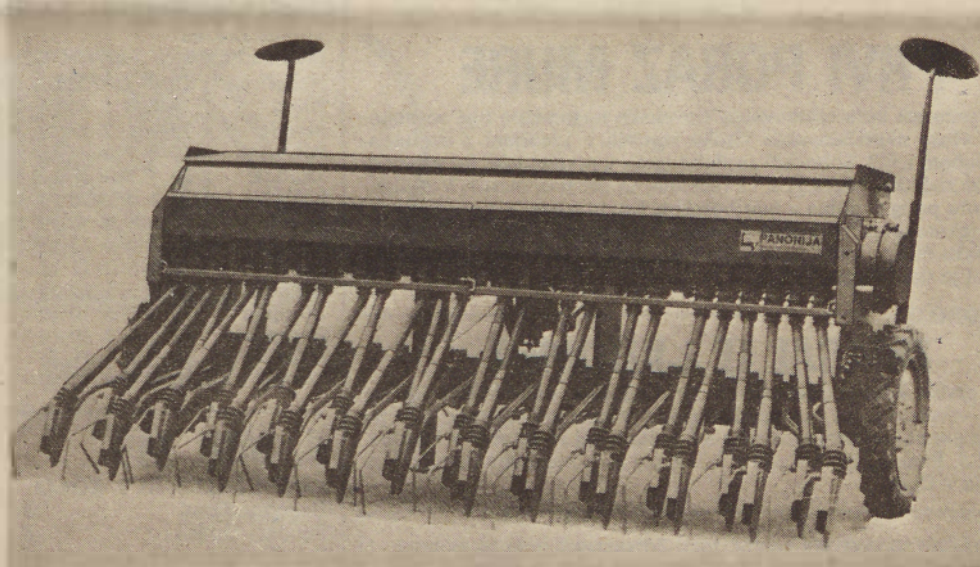

PANONIJA

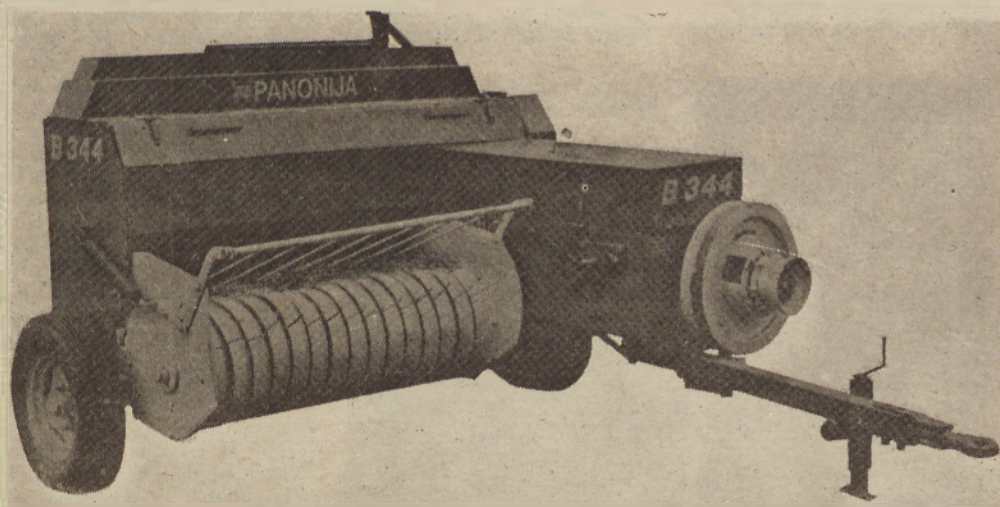
Murska Sobota, Bjedičeva 1-3

PROIZVAJAMO:

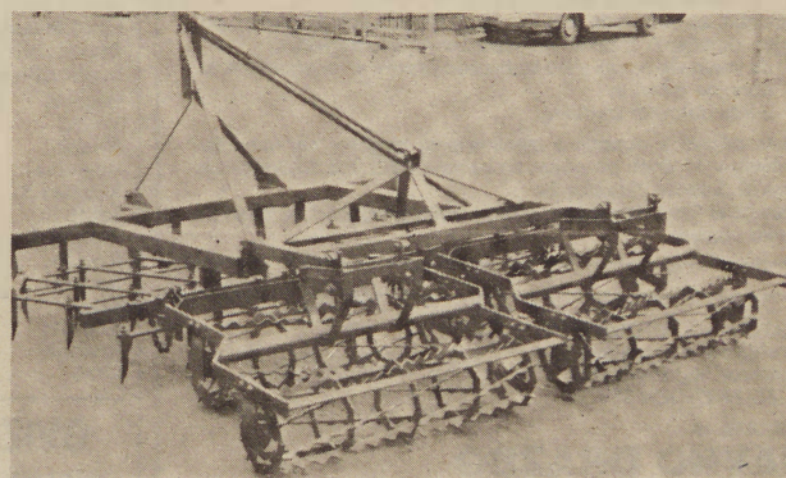
Brzoparilnike, kotle za žganjekuho, motorne rotacijske kosilnice, traktorske nakladalce, vinogradniške škropilnice: — ročne nahrbtne, motorne nahrbtne — sadilnike za koruzo — zgrabljalnike — obračalnike — enosne prikolice — traktorske, avtomobilske — pnevmatske sadilnike — pobiralne stiskalnice — predsetvenike — drobilce — napajalnike za svinje in govedo — transporterje — podrivče — rotacijske brane — rotacijske droblilce — medvrstne rotacijske kultivatorje — žitne sejalnice napeljujemo in popravljamo gradbene inštalacije — izdelujemo odlitke barvnih kovin (tlačni in kokilni liv), izdelujemo odkovke barvnih kovin

Žitna sejalnica

Pobiralna stiskalnica B 344

Predsetvenik racional

**Čestitamo ob prazniku
soboške občine!**

IMP PANONIJA, industrija kmetijske mehanizacije in montaže, MURSKA SOBOTA

Tozd kmetijska mehanizacija, n. sol. o.,
TOZD BLISK, n. sol. o.
Murska Sobota, n. sol. o.,
69000 MURSKA SOBOTA,
Bjedičeva 1-3

Zmagi Kroga in Beltinke

V petem kolu tekmovanja slovenske ženske rokometne lige je Polana gostovala v Mariboru in izgubila tekmo z Branikom s 14:19. Gole za Polano so dosegle: Gamzetova 6, Horvatova 3, Vugrinčeva in Hozjanova po 2 ter Laslova enega. V naslednjem kolu igra Polana doma s Kranjem. V tekmovanju druge republiške moške rokometne lige je Krog v pomurskem derbiju premagal Radgono s 36:22. Najboljši strelci: Varga I in Varga II po 9 pri Krogu ter Želodec in Cajnk po 7 pri Radgoni. Črenšovci so izgubili z Branikom v Mariboru z 31:16. Bakovci pa so na Ptujju z Dravo igrali neodločeno 27:27. Najboljši strelci v ekipi Bakovci je bil Merčnik z 9 goli. V zaostali tekmi je Branik premagal Radgono s 35:22. V tekmovanju druge republiške ženske rokometne lige je Radgona v zaostali tekmi premagala Radeče z 22:16. Petkova in Maukova sta dali po 8 golov. Beltinka je v Beltinčih premagala Brežice z 19:17. Najboljši strelci: Tkalcova 6 in Kociprova 5 golov.

HOKEJ NA TRAVI

SLOVENSKI DERBI SOBOČANOM

V tretjem kolu tekmovanja medrepubliške lige v hokeju na travi je ABC Pomurka v Murski Soboti v slovenskem derbiju premagala ljubljansko Svobodo s 3:2. Gole za ABC Pomurka sta dosegla Časar 2 in Črnko. Sodila sta Vučak in Petkovič iz Murske Sobotice. To je tretja zaporedna zmaga Sobočanov, ki vodijo na lestvici. V naslednjem kolu igra ABC Pomurka s Trešnjevko v Zagrebu.

KOŠARKA

V PRVEM KOLU BREZ TOČK

V prvem kolu tekmovanja v republiški ženski košarkarski ligi je ekipa Pomurja iz Murske Sobotice gostovala v Celju in izgubila tekmo z Metko z 48:60. Koše za Pomurje so dosegle: Govorčinova 15, Korenova 12, Kolarjeva 7, Karđoševa 6, Borčeva in Kovačičeva po 4. V naslednjem kolu soboške košarkarice zopet gostujejo v Slovenskih Kojnicah.

V prvem kolu druge republiške moške košarkarske lige je Slovenj Gradec v Radgoni premagal domačo ekipo s 76:67. Košarkarji Ptujja pa so premagali Pomurje iz Murske Sobotice s 103:87. Najboljši strelci pri Pomurju: Klemar 25, Juteršnik in Gomboc po 19 košev.

STRELSTVO

NORŠINCI PAVEDLI

Začelo se je tekmovanje v pomurski ter občinski A, B in pionirski strelski ligi Murska Sobota. Pomurska liga: 1. Noršinci 1480, 2. Tišina 1446 in 3. Panonija 1419 krogov. Posamezno 1. Bukovec 375, 2. Špindler 371 in 3. Horvat 369 krogov (vsi Noršinci). Občinska A liga: 1. SCT 1452, 2. Tromejnik 1390 in 3. Krka Šalovci 1375 krogov. Občinska B liga: 1. Tišina II. 1388, 2. Noršinci II. 1306 in 3. Noršinci III. 1282 krogov. Posamezno: 1. Cvetka Rengeo 368, 2. Štefanec 364 in 3. Škedelj 363 (vsi SCT). Pionirska liga: 1. Noršinci 590, 2. ABC Pomurka 571 in 3. Krka Šalovci 541 krogov. Posamezno: 1. Balazic 173, 2. Kovačič 165 in 3. Horvat 164 krogov (vsi Noršinci).

NOGOMET

PRVI PORAZ MURE

V sedmem kolu tekmovanja slovenske nogometne lige so nogometaši Mure nepričakovano visoko izgubili v Ljubljani z istoimenskim klubom z 0:3. Sobočani so slabo igrali v prvem delu, ko so prejele vse tri zadetke. Mura je z 11 točkami na četrtem mestu. V naslednjem kolu pa igra doma z mariborskim Kovinarjem.

V tekmovanju območne slovenske nogometne lige — vzhod je Lendavska Nafta doma premagala Fužinarja z Raven na Koroškem z 1:0. Gol je dal Nagy.

ODBOJKA

ZMAGAL LE LJUTOMER

V prvem kolu tekmovanja druge republiške odbojarske lige za moške — vzhod je od pomurskih ligašev zmagal le Ljutomer, ki je na Ravnah premagal Strojnsko reko s 3:1. Radenci so izgubili v Braslovcah z 2:3, Pomurje pa v Celju z 1:3. Z 0:3 pa so izgubile odbojkarice Pomurja v Celju.

Pomurski zdravstveni center, tozdravstveni dom M. Sobota razpisuje dela in naloge s posebnimi pooblastitvi in odgovornostmi

pomočnika direktorja za splošne zadeve

za mandatno dobo 4 let.

Kandidati za razpisana dela in naloge morajo poleg splošnih pogojev, določenih z zakonom, izpolnjevati še naslednje:

— da imajo visoko ali višjo izobrazbo pravne ali ekonomske oz. upravne smeri in

— 3 leta delovnih izkušenj.

Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo v 15 dneh po objavi na naslov: PZC, Tozdravstveni dom M. Sobota, Grajska 24.

Prijavljene kandidate bomo o izidu izbire obvestili v 30 dneh po izteku objave.

SLOVIN — LJUTOMERČAN

kmetijstvo in predelava, r. o.

Ljutomer, Kidričeva ul. 2

TOZD PREVOZNIŠTVO

OBJAVLJA JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih osnovnih sredstev

1. Osební avto MERCEDES 210 D, leto izdelave 1988, registriran do 17. 11. 1988. Izključna cena 800.000 din.
2. Tovorni avto TAM 5500, leto izdelave 1972, v voznom stanju, izključna cena 500.000 din.
3. Prikolica TEHNOŠTROJ AP 5—20, leto izdelave 1967, izključna cena 180.000 din.

Javna dražba bo 25. oktobra 1986 ob 9. uri na sedežu tozda Prevozníštvo, Babinska c. 4, Ljutomer.

Pred začetkom na dan javne dražbe med 8. in 9. uro morajo interesi plačati 10-odstotno varščino od izključne cene.

Ogled prevoznih sredstev je možen uro pred začetkom javne dražbe.

Za izdražena prevozna sredstva je potrebno plačati razliko v ceni najpozneje v 8 dneh in jih tudi dvigniti, sicer varščina zapade. Za izdražena prevozna sredstva se obračuna prometni davek, ki ga plača kupec.

KEGLJANJE

Kardinar drugi v državi

V Prijedoru je bilo državno prvenstvo invalidov v kegljanju. Tekmovanja se je udeležil tudi Janko Kardinar iz Murske Sobotice in dosegel lep uspeh, bil je namreč drugi.

PNL

REZULTATI — 7. KOLO

Beltinka:Veržej	3:2
Črenšovci:Polana	2:1
Tišina:Turmíše	6:0
Odranci:Bakovci	0:0
Rakičan:Dobrovnik	2:3
Hotiza:Renkovič	1:2
Tišina	7 7 0 0 22:7 13
Beltinka	7 6 1 0 23:8 14
Dobrovnik	7 5 1 1 16:10 11
Veržej	7 3 3 1 15:10 9
Črenšovci	7 3 2 2 17:16 8
Odranci	7 2 2 3 14:16 6
Polana	7 2 1 4 6:10 5
Bakovci	7 2 1 4 10:16 6
Hotiza	7 1 2 4 12:14 4
Renkovič	7 2 0 5 10:16 4
Rakičan	7 1 1 5 13:20 3
Turmíše	7 1 0 6 13:28 2

I. MNL MS

REZULTATI — 7. KOLO

Ljutomer:Radgona	1:1
Filovci:Lipa	1:2
Dokležovje:Tešanovci	5:2
Tromejnik:Cankova	2:0
Ižakovci:Apače	1:2
Čarda:Gančani	5:0
Dokležovje	7 7 0 0 35:12 14
Lipa	7 4 1 2 19:11 9
Tromejnik	7 4 1 2 12:10 9
Ljutomer	7 3 2 2 13:10 8
Tešanovci	7 3 2 2 12:13 8
Filovci	7 3 1 3 12:15 7
Čarda	7 3 0 4 14:13 6
Ižakovci	6 2 1 3 14:12 5
Cankova	7 1 3 3 13:16 5
Radgona	7 2 1 4 11:17 5
Apače	7 2 0 5 9:23 4
Gančani	6 1 0 5 6:18 2

ONL Lendava

REZULTATI — 10. KOLO

Mladost:Olimpija	6:1
Panonija:Lakoš	1:1
Nedelica:Graničar	0:0
Žitkovci:Kapca	1:5
Kobilje:Nafta	1:2
Mostje:Zvezda	9:0
Bistrica:Petišovci	2:2
Nedelica	10 7 3 0 22:6 17
Nafta	10 6 3 1 36:21 15
Mostje	10 7 1 2 27:12 15
Petišovci	10 6 1 3 23:10 13
Mladost	10 5 3 2 28:17 13
Bistrica	10 4 4 2 20:14 12
Kapca	10 5 1 4 30:20 11
Kobilje	10 4 2 4 23:15 10
Lakoš	10 2 5 3 17:14 9
Graničar	10 3 2 5 22:25 8
Olimpija	10 2 2 6 10:19 6
Panonija	10 2 1 7 10:19 5
Žitkovci	10 2 1 7 18:35 5
Zvezda	10 0 1 9 7:50 1

II. MNL MS

REZULTATI 7. IN 8. KOLO

Bogojina:Grad	3:1
Puconci:Hodoš	6:2
Selo:Vrelec	4:8
Šalovci:Romah	4:0
Rogašovci:Prosenjak	5:1
Vrelec:Šalovci	3:2
Hodoš:Selo	4:3
Grad:Puconci	0:5
Bratonci:Križevci	2:4
Serdica:Bogojina	1:2
Puconci	8 7 0 1 29:8 14
Vrelec	8 5 1 2 26:16 11
Hodoš	6 5 0 1 26:14 10
Bogojina	7 4 1 2 16:14 9
Rogašovci	6 4 0 2 19:10 8
Šalovci	7 4 0 3 15:11 8
Prosenjak	7 3 2 2 17:16 8
Romah	7 3 1 3 16:19 7
Serdica	6 1 2 3 9:11 4
Selo	7 1 1 5 16:26 3
Križevci	7 1 1 5 13:24 3
Bratonci	7 1 1 5 13:29 3
Grad	7 1 0 6 9:26 2

OVIZ in Mura

Sklenjeno je bilo tekmovanje delavske športnih iger soboške občine v odbojki v moški in ženski konkurenci. Zaradi neradne udeležbe na tekmovanjih so bile izključene ekipe: Skupščina občine, PTT, Sobota v moški ter Pomurje, KZ Panonka, PZC in OVIZ v ženski konkurenci. V moški konkurenci je zmagala ekipa OVIZ-a pred Pomurskim tiskom, PM, PZC, Muro, Panonijo, Pomurjem, Mesno industrijo in Potrošnikom. V ženski konkurenci pa je prvo mesto osvojila Mura pred Ljubljansko banko, Potrošnikom, Pomurskim tiskom, Mesno industrijo, Domom oskrbovanem, SO in Panonijo.

ŠAH

ZMAGA SOBOČANOV NA MADŽARSKEM

V okviru obmejnega sodelovanja so šahisti Radenske Pomurja iz Murske Sobotice gostovali na Madžarskem in se v prijateljskem dvoboju (dvokrožno) pomerili z ekipo Šarvarja. Zmagali so Sobočani z 10,5:7,5 točke. Po dve zmagi so dosegli: D. Hari, Gaber in Kovačič, po eno Nerat, S. Kovač.

Visoka zmaga Radenske Pomurja

V nadaljevanju prvenstva v drugi republiški šahovski ligi — vzhod je Radenska Pomurje v Trbovljah premagala Rudarja s 4:2. Zmage za Radensko Pomurje so dosegli: Cigan, I. Kos, D. Hari in Cavužičeva. V tretjem kolu je Radenska Pomurje visoko premagala Impol iz Slovenske Bistrice s 5:1. Zmage so dosegli: Cigan, Kovač, Gaber, Kuhar in Cavužičeva. Šahisti Lendave pa so izgubili v Krškem z 2:4. Zmago za Lendavo je dosegel Strbad.

Sobočani prvi v Radgoni

V počastitev praznika radgonske občine je bilo šahovsko tekmovanje pionirjev in članov. Med pionirji, kjer je sodelovalo šest ekip, je zmagala ekipa Stogovec pred Radgono in Radenci. V članski konkurenci pa je med štirimi ekipami zmagala Radenska Pomurje pred Radensko TPO in Radgono.

V Radgoni je bil tudi hitropotezni turnir, na katerem je sodelovalo 12 šahistov. Zmagal je Nerat z 9,5 točke pred bratoma Hari po 8,5 točke.

Božič prvi na Sladkem vrhu

V počastitev krajevnega praznika je bilo na Sladkem vrhu tekmovanje športnih ribičev, na katerem so sodelovali tekmovalci s Hrvaške, iz Slovenije in Avstrije. V ekipni konkurenci planov je Ljutomer zasedel tretje mesto. Med posamezniki pa je zmagal Janko Božič, Mirko Boržič je bil tretji, Magdič pa šesti. V tekmovanju pionirjev je Bužeti zasedel drugo mesto.

FERI MAUČEC

40 LET POMURSKE KOŠARKE

SOBOČANKE IN RADENČANI PRVIČ V SLOVENSKI LIGI

Pomurska košarka je doživljala poseben razcvet v letu 1970. Načrtno in strokovno delo v šolskih športnih društvih, ki se je nadaljevalo v društvi Partizan, zlasti v Murski Soboti in Radencih, je pomurski košarki prinašalo vedno večjo kakovost. V tem času sta bila tudi v Murski Soboti in Radencih ustanovljena košarkarska kluba, ki sta bila nosilca razvoja ženske (Sobota) in moške (Radenska) košarke v Pomurju. Tega leta se je tudi ekipa Sobotice prvič uvrstila v slovensko žensko košarkarsko ligo. Začetek sodelovanja med najboljšimi slovenskimi ekipami je bil za mlade košarkarice Sobotice — ki so kljub osvojitvi naslova republiškega prvaka v konkurenci mladink imele premalo izkušenj — težak, saj so uspeli šele v desetem kolu tekmovanja prvič zmagati proti Litiji z 39:31. Potem je šlo nekoliko bolje in na koncu so z 8 točkami zasedle deveto mesto. Za ekipo Sobotice so igrali: Bjedova, Šormazova, sestra Rogan, Poropatova, Kuharjeva, Kuzmičeva, Števančeva, Valenčičeva, Broderjeva in Lanščakova. Moški ekipi Radenske in Sobotice pa sta tekmovali v dru-

V Ljubljani najhitrejša Dorica MS

V Ljubljani je bila velika kasaška prireditev z dvobojem Bavarska—Slovenija, jugoslovanskim maratonom in nastopom najhitrejših konjev. Tokrat so zmagali tekmovalci iz ZR Nemčije in se oddolžili za poraz na domačem terenu. V jugoslovanskem kasaškem maratonu je na 4000 m dolgi progi, Fit zmagal (Hrvat, Ljubljana) z novim rekordom za jugoslovanske maratone (1:23,9). V dirki najhitrejših konjev je na 1600 m zmagala Dorica MS (Marko Slavič, starejši).

ATLETIKA

Pergarjeva prva na Madžarskem

V okviru mednarodnega obmejnega sodelovanja med Železno županijo z Madžarske in občino Murska Sobota so se atletičarji iz Murske Sobotice udeležili tradicionalnega teka Sesta 86 v Szombathelyu in dosegli lep uspeh še posebno Manuela Pergar, ki je v konkurenci mladink na 5 km s časom 17:47 zasedla prvo mesto, Marija Števanec pa je bila tretja. Med člani je Geza Grabar tekel na 20 km in s časom 1:11,33 zasedel osemnajsto mesto. MS

SODELOVALO OKROG ŠTIRISTO TEKMOVALCEV

Atletski klub Pomurje iz Murske Sobotice je pripravil občinsko tekmovanje v krosu, na katerem je sodelovalo okrog 400 atletov in atletinj.

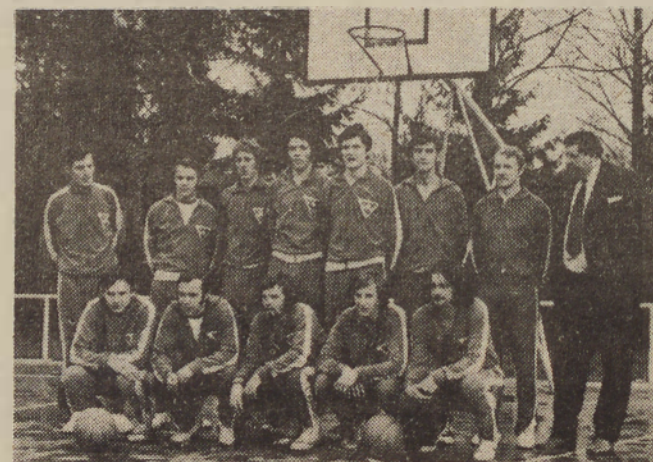
Rezultati — pionirji 1974: 1. Vinkovič, 2. Tratnjek, 3. Gruškovnjak (vsi Beltinci); 1973: 1. Zver (Bel.), 2. Žiško (GP), 3. Vnuk (Bel.); 1972: 1. Cener (Tiš.), 2. Molnar (Fok.), 3. Husar (Rog.) 1971: 1. Gruškovnjak (SKŠ), 2. Kološa (GP), 3. Smodiš (SKS); Pionirke — 1974: 1. Luteršmidt (Puc), 2. Pal (Bel.), 3. Gomboc (Rog.); 1973: Županek (Rog.), 2. Karo (Puc), 3. Šifnar (Puc.); 1972: 1. Sukič (Grad), 2. Horvat (Grad), 3. Pal (Bel.); 1971: 1. Kous (SDEŠ), 2. Gjerjiek, 3. Pučko (obe SCTPU); ml. mladinci — 1. Virag, 2. Škerlak (oba SKŠ), 3. Tkalec (SDEŠ); ml. mladinke: 1. Pergar, 2. Filip, 3. Jerebic (vse SCTPU); st. mladinci: 1. Vučkic (ZŠ), 2. Gomboc, 3. Rantaša (oba SCTPU); st. mladinke: 1. Banfi (SCTPU), 2. Števanec (SDEŠ), 3. Sluga (SCTPU); člani: 1. Grabar, 2. Kodila, (oba Pomurje), 3. Donša (ZŠ); članice: 1. Šadl, 2. Mlakar, 3. Grđjak (vse ZŠ).

NAMIZNI TENIS

POMURCI USPEŠNI

Na prvem republiškem selekcijskem turnirju za pionirje in pionirke, ki je bil v Mariboru, je sodeloval ves slovenski mladi naraščaj, med njimi je bilo tudi devet predstavnikov iz Pomurja. Z njihovo igro in uvrstitvami smo lahko zadovoljni, saj jih je precej prvič nastopilo na republiškem selekcijskem turnirju.

V prvi skupini pionirjev je Ori z rezultatom 7:2 zasedel dobro tretje mesto, s prvim in drugim Škafarjem oziroma Ignjatovičem pa je izgubil z 1:2. Radgončan Rihtarič je s 4:5 zasedel zanj zelo dobro četrto mesto. V drugi skupini je presenetil Županek, ki je s 7:2 zasedel drugo mesto, dobro uvrstitev na peto mesto z rezultatom 5:4 pa je dosegel Tratnjek iz Beltincev. V tretji skupini je prijetno presenetil Horvat (Beltinci), ki je s 6:3 zasedel drugo mesto, čeprav je prvič igral na republiškem selekcijskem turnirju. Fišer (Sobota) je s 5:4 zasedel peto, Tkalec (Beltinci) s 5:4 šesto in Lenarčič (Beltinci) s 4:5 sedmo mesto. Edina pomurska pionirka na tem turnirju, Jasna Breznik, je v drugi skupini z rezultatom 5:4 zasedla šesto mesto, žal pa na turnirju iz nerazumljivih razlogov spet ni nastopila Koroščeva iz Beltincev, kar pri tej igralki postaja že pravilo.

Košarkarji Radenske iz Radenec, ki so leta 1971 prvič tekmovali v slovenski ligi.

(nadaljevanje)

ASTRA, TEHNIČNA TRGOVINA, MURSKA SOBOTA, Staneta Rozmana 13 vam nudi:

podne in zidne obloge — lake — barve
— sredstva za impregnacije — avtomobilске lake in pribor — čistilna sredstva
— hišno in ulično kanalizacijo — skaj
— plastično galanterijo — avtomobilске gume — klinaste jermene — gumijaste cevi in drugo tehnično gumo — sredstva za zaščito pri delu

Čestitamo ob prazniku soboške občine!

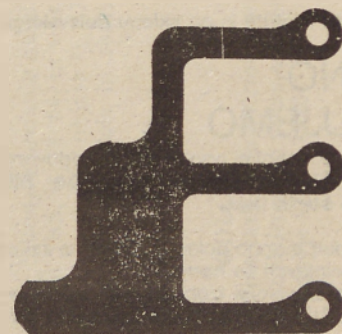
TEKSTIL

Ljubljana

Tozd PLETILSTVO PROSENJAKOVCI

- Tekstil Prosenjakovci izdeluje športno trikotažo. Predelujejo tehnične tkanine za filtre pri suhi in mokri zaščiti. Pomemben proizvod so tudi tehnični filci za avtomobilsko, konfekcijsko in pohištveno industrijo. Proizvodnja teče v Prosenjakovcih in v delovni enoti v Križevcih v Prekmurju.

Ob prazniku občine Murska Sobota čestitamo vsem delovnim ljudem in občanom!

ELEKTROTEHNA

Obiščite naše prodajalne, kjer vam ponujamo:

TEHNIČNE PRIPOMOČKE ZA VAŠ DOM

Vsem delovnim ljudem soboške in radgonske občine iskrene čestitke ob njihovem prazniku!

ELEKTROTEHNA

TOVARNA OBLAČIL IN PERILA MURSKA SOBOTA

TOZD Perilo
TOZD Oblačila
TOZD Ženska oblačila
TOZD Ženski plašči
TOZD Oblačila Ljutomer
TOZD Moda-konfekcija

ISKRENO ČESTITAMO OB PRAZNIKU SOBOŠKE IN RADGONSKE OBČINE!

DO SOBOTA, n. sol. o.
MURSKA SOBOTA
Kopališka 2

Na podlagi določil Statuta in po sklepu delavskega sveta

PONOVO RAZPISUJEMO

dela in naloge s posebnimi pooblastili in odgovornostmi
**VODJA FINANČNO-RAČUNOVODSKEGA SEKTORJA V
DSSS za dobo štirih let.**

Prijavljeni kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje:

- srednja, višja ali visoka izobrazba ekonomske — finančne smeri in pet, štiri oziroma tri leta delovnih izkušenj pri podobnih delih,
 - imeti morajo organizacijske sposobnosti.
- Prijave z dokazili o izpolnjevanju razpisnih pogojev naj kandidati pošljejo v zaprti ovojnici v osmih dneh po objavi razpisa na naslov: DO SOBOTA, Kopališka 2, Murska Sobota, z oznako »za razpisno komisijo«.
- Kandidate bomo o izidu razpisa obvestili v osmih dneh po izbiri.

gorenjevarstroj

Industrija in montaža n. sol. o. Lendava
Industrijska cesta

Telefon: h. c. (069) 75 271

Telex: 35-238 YU Varle

Telegram: Varstroj Lendava

Žel. postaja Lendava

DO Gorenje—Varstroj, tozđ Tovarna varilne opreme, Lendava

Industrijska c., razpisuje javno dražbo za prodajo naslednje opreme:

1. Varmig 160 D 01 — stara izvedba po izklicni ceni	174.000 din
2. Varmig 300 — Iskra po izklicni ceni	258.000 din
3. Varmig 120 D 11 po izklicni ceni	116.000 din
4. Transformator 60 KVA in komandna omarica — Eiektroda Zagreb po izklicni ceni	250.000 din
5. Varus 300 A — stara izvedba rumena barva po izklicni ceni	308.000 din
6. Varus 300 A — stara izvedba rumena barva po izklicni ceni	226.000 din
7. Vorex 160/180 Al ohišje primar Cu letnik 1975 po izklicni ceni	22.000 din
8. Vorex 160/180 navitje P+S Al letnik 1979 po izklicni ceni	19.000 din
9. Vorex 135/145 navitje P+S Al letnik 1980	16.000 din
10. Ročni točkalnik VST — 3	44.000 din
11. Varilni aparat — vzorec — Messer G. elektra 170 A	25.000 din
12. Varilni aparat — vzorec — Elektro 35-105 A	14.000 din
13. Varilni aparat — vzorec AL-KO SB — 100 A	17.000 din
14. Varilni aparat — vzorec AL-KO SB 125 A	20.000 din
15. Varilni aparat — vzorec AL-KO SMU 170 A	27.000 din
16. Varilni aparat — vzorec Einchell kompakt 160 A	27.000 din
17. Varmig 400 DO 3 — 1 kos	460.000 din

Dražba bo v petek, 24. 10. 1986, ob 12.00 uri v DO Gorenje Varstroj, Industrijska Cesta, Lendava.

Ogled je možen tega dne od 10. do 12. ure. Prometni davek plača kupec.

Vsak udeležene dražbe mora položiti 10-odstotno varščino od izklicne cene.

ARCROMURKA

»AGROMERKUR«
perutinarstvo in transport n. o. sol. o.
Murska Sobota

S svojimi
tozdi:

- **Proizvodnja perutninskega mesa Murska Sobota**
- **Tovarna močnih krmil Lendava**
- **TOK Perutninar Murska Sobota in**
- **Transport Murska Sobota**

Priporočamo se s kakovostnim perutninskim mesom.

Izdelujemo kakovostna krmila.

Vsem občanom in delovnim ljudem čestitamo ob občinskem prazniku občine Murska Sobota!

sozd
imos

sgp pomurje p.o.
murska sobota

40 let

Splošno gradbeno podjetje Pomurje, p. o., M. Sobota, Štefana Kovača 10

objavlja po sklepu delavskega sveta

JAVNO DRAŽBO

za prodajo naslednjih rabljenih osnovnih sredstev:

1. Tovorno vozilo FAP 1820 mešalnik betona, l. 1979
Izklicna cena 2.000.000 din
2. Tovorno vozilo FAP 1820 BK, l. 1978
Izklicna cena 1.200.000 din
3. Tovorno vozilo FAP 13 SK HIAB, l. 1972
Izklicna cena 1.000.000 din
4. Tovorno vozilo FAP 13 SK, l. 1972
Izklicna cena 700.000 din
5. Tovorno vozilo TAM 6500, l. 1976
Izklicna cena 900.000 din
6. Tovorno vozilo TAM 5000, l. 1969
Izklicna cena 500.000 din
7. Kombi IMV 2200 D, l. 1979
Izklicna cena 600.000 din
8. Osebno vozilo R 4, l. 1978
Izklicna cena 150.000 din
9. Osebno vozilo R 4, l. 1979
Izklicna cena 150.000 din
10. Osebno vozilo R 4, l. 1980
Izklicna cena 150.000 din
11. Kompresor KDV 180, l. 1966
Izklicna cena 300.000 din

V izklicno ceno osnovnega sredstva ni vračunan prometni davek, le-tega je dolžan poravnati kupec.

Javna dražba bo v nedeljo, 19. 10. 1986, ob 9. uri v Strojno-kovinskih obratih na Bakovski cesti.

Osnovna sredstva si zainteresirani lahko ogledajo na dan dražbe med 7.00 in 9.00.

Zainteresirani morajo uro pred začetkom dražbe vplačati 10-odstotno varščino od izklicne cene.

V Soboti odprli komisijsko trgovino

V Kidričevi ulici v Murski Soboti je odprta komisijska trgovina, katere lastnik je Koloman Farič, ki že 33 let opravlja trgovski poklic. V komisijski trgovini, ki stoji nasproti avtobusne postaje, je zaenkrat možno dobiti razne tehnične predmete, konfekcijske in tekstilne izdelke, rezervne dele za avtomobile in druge stroje, bele tehnike in športno opremo. Ker gre za rabljene predmete, jih prodajajo po polovični ceni glede na nove izdelke. Že prvi dan je bilo precejšnje zanimanje ljudi za tovrstno blago, po katerem je spričo nenehnih podražitev vedno večje povpraševanje, kar pomeni, da je dostopno tudi tistim z nižjimi osebnimi dohodki. M. Jerše

Zemeljski plazovi tudi v soboški občini

Tudi v soboški občini se že nekaj časa srečujejo s problemom zemeljskih plazov, zlasti na Goričkem. Plazovi so najbolj izraziti v katastrskih občinah Krašči, Bodonci, Ropoča, Kovačevci, Prosečka vas in Vidonci — ki zajema v glavnem kmetijske površine, kot so sadovnjaki, travniki in njivske površine — kakor tudi v sadovnjakih in travnikih ob levem bregu Ledave oziroma Ledavskega jezera. Poleg tega zemeljski in gospodarske zgradbe v Prosečki vasi in Kovačevcih.

Decembra 1984 je Zavod za raziskavo materiala Maribor opravil sondažne preiskave, iz katerih je razvidno, da se zemeljski plazovi na omenjenem območju pojavljajo že okrog deset let. Z manjšimi posegi, kot so odvoz zemlje in planiranje terena, so zemeljske plazove začasno uredili. Za trajno rešitev pa bo nujna drenaža, s čimer bi zavarovali stanovanjske in gospodarske objekte. Poleg tega bo nujno opraviti dodatna sondažna dela za raziskavo terena. Te raziskave bodo po ponudbi mariborskega Zavoda za raziskavo materiala stale čez milijon 156 tisoč dinarjev. Poleg tega je komite za urbanizem, gradbeništvo in komunalne zadeve predlagal izvršnemu svetu, da odobri nekaj čez 3 milijone 778 tisoč dinarjev za ureditev teh plazov in raziskavo terena.

M. Jerše

PREMOG

BREZ VRSTNEGA REDA!

Obveščamo kupce premoga, da imamo v prodaji **BRIKETE** iz ZSSR brez upoštevanja vrstnega reda naročila.

KOVAČI!

Na voljo vam je že dolgo iskani

KOKS

Priporoča se poslovalnica

KURIVO

TOZD MERKUR

POTROŠNIK, MURSKA SOBOTA

slovenija ceste tehnika — obnova

n. sol. o., ljubljana, kitova 38

DELOVNA ENOTA

TOZD MEHANIČNI OBRATI MURSKA SOBOTA

Novi
proizvodi —

tudi program kmetijske mehanizacije v SCT

Posluje v okviru strojegradniške dejavnosti, kjer je pet tozđov, katerih proizvodni programi se dopolnjujejo in imajo organiziran celoten postopek za predelavo kamnitih agregatov, predelavo kamna za gradbeništvo in separacije.

S priključitvijo DO Proizvodnja kmetijske mehanizacije iz Brežic, se je dejavnost strojegradnje razširila na proizvodnjo drobne kmetijske mehanizacije (traktorski sadilnik krompirja, medvrstni okopalnik, osipalnik, lopatar, vibracijski podrahljač — novi proizvod na našem tržišču, trosilnik za umetna gnojila, traktorski vrtačnik, traktorski cepilnik drv, traktorska krožna žaga itd.).

Letos so izvozili okrog 20 % vseh proizvodov, od tega 10 % v Alžirijo, in Libijo ter Irak, kjer opravljajo investicijska dela, 10 % pa preko poslovno tehničnega sodelovanja z zahodnonemško firmo BHS iz Sonthofena.

Stranska proizvodnja zajema ostalo opremo za kompletiranje gotovih izdelkov za potrebe strojegradnje in kmetijske mehanizacije v sodelovanju s tozđ PKM Brežice. Tako sodelovanje pa je obrodilo tudi nove kakovostne stroje oziroma kmetijske priključke.

Delovna enota SCT tozđ Mehanični obrati Murska Sobota zaposluje 130 delavcev.

Čestitamo ob prazniku občine Murska Sobota!

Na željo mnogih igralcev smo v BELTINCIH odprli prodajno mesto!

Pri **MARIJI HORVAT** v ulici Štefana Kovača 8, se boste seznanili z vsemi našimi igrami na srečo:

ŠPORTNO NAPOVEDJO, LOTOM in EXSPRES LOTERIJO.

srečo je treba deliti

LOTERIJA

SLOVENIJE

URADNE OBJAVE

URADNE OBJAVE
OBČINSKIH SKUP-
ŠČIN: GORNJA RAD-
GONA, LENDA
VA LJUTOMER IN MUR-
SKA SOBOTA

Leto XXI

Murska Sobota, dne 16. oktobra 1986

Št. 28

Odgovorni urednik:
Martin Vinčec

VSEBINA

246. Odlok o organizaciji in načinu ugotavljanja vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš v lasti občanov v občini Lendava
247. Odlok o spremembi odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča
248. Odlok o ugotovitvi katere sestavine zazidalnih načrtov in

- urbanističnega reda so v nasprotju s srednjeročnim planom Občine Lendava za obdobje 1986—1990
249. Sklep o razpisu referenduma o uvedbi samoprispevka za območje krajevne skupnosti Spodnji Ivanjci
250. Odlok o sprejetju ureditvenega načrta za melioracijsko območje Filovci

246

Na podlagi 93. člena Zakona o stanovanjskem gospodarstvu (Ur. list SRS, št. 3/81 in 34/83) in 277. člena statuta občine Lendava (Uradne objave št. 37/81) je skupščina občine Lendava na seji zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti dne 30. 9. 1986 sprejela

ODLOK

O ORGANIZACIJI IN NAČINU UGOTAVLJANJA VREDNOSTI STANOVANJ IN STANOVANJSKIH HIŠ V LASTI OBČANOV IN V OBČINI LENDA

1. člen

Vrednost stanovanj in stanovanjskih hiš v lasti občanov, ki jih uporabljajo njihovi lastniki ugotavljajo na območju občine Lendava popisovalci, ki jih pooblasti upravni odbor Sklada stavbnih zemljišč občine Lendava.

2. člen

Popis stanovanj za ugotavljanje vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš v lasti občanov se mora izvršiti do 31. 1. 1987.

3. člen

Sredstva za izvedbo ugotavljanja vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš se zagotovijo pri Skladu stavbnih zemljišč občine Lendava in v proračunu občine.

4. člen

Vrednost stanovanj in stanovanjskih hiš se ugotavlja na podlagi pravilnika o merilih in načinu za ugotavljanje vrednosti stanovanj in stanovanjskih hiš ter sistema točkovanja (Ur. list SRS, št. 25/81).

5. člen

Lastnik stanovanjske hiše in stanovanja mora zagotoviti popisovalcem podatke za ugotavljanje vrednosti stanovanja po tem odloku.

6. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah občin Pomurja.

Številka: 36-3/84-2

Datum: 29. 7. 1986

Predsednik
Skupščine občine Lendava
Rudolf LEINER l. r.

247

Na podlagi 58. člena Zakona o stavbnih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 18/84) in 176. člena statuta občine Lendava je skupščina občine Lendava na seji zboru združenega dela in seji zboru krajevnih skupnosti dne 30. 9. 1986 sprejela

ODLOK

o spremembi odloka o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča

1. člen

V odloku o nadomestilu za uporabo stavbnega zemljišča (Ur. objave pomurskih občin št. 5/82) se spremeni prvi stavek 20. člena in se glasi:

Vrednost točke za leto 1986 znaša 0.027 din.

2. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 420-2/82-7

Datum: 1. 9. 1986

Predsednik
SO Lendava
Rudolf LEINER l. r.

248

Na podlagi 82. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84) in v skladu z 277. členom Statuta občine Lendava (Ur. objave št. 37/81) je SO Lendava na seji zboru združenega dela in zboru krajevnih skupnosti dne 30. 9. 1986 sprejela

ODLOK

o ugotovitvi katere sestavine zazidalnih načrtov in urbanističnega reda so v nasprotju s srednjeročnim planom Občine Lendava za obdobje 1986—1990

1. člen

S tem odlokom Skupščina občine Lendava ugotavlja kateri deli zazidalnih načrtov in urbanističnega reda so v nasprotju s prostorskim delom družbenega plana občine Lenda-

va za obdobje 1986—1990 (v nadaljnjem besedilu: družbeni plan) in se zato ne morejo izvajati.

2. člen

Z družbenim planom so delno v nasprotju grafične priloge naslednjih urbanističnih dokumentov:

1. Urbanistični red Občine Lendava (Ur. objave št. 22/74)
2. Zazidalni načrt Turnišče — Zahod (Ur. objave št. 22/74 in 12/76)
3. Zazidalni načrt za hotelsko-gostinski, rekreacijski in zdraviliški center v Lendavi (Ur. objave št. 34/78)
4. Zazidalni načrt za industrijsko cono (Ur. objave št. 19/75 in 17/79).

3. člen

Urbanistični red in zazidalni načrti, navedeni v 2. členu tega odloka, se lahko izvajajo na območjih in v obsegu, kot je opredeljeno v grafičnih prilogah, ki jih je izdelal Zavod za urbanizem Maribor pod št. 1013/86 in so sestavni del tega odloka in je iz njih razvidno:

1. Za urbanistični red:
 - meja naselij po urbanističnem redu
 - meja ureditvenega območja naselja po srednjeročnem družbenem planu 1986—1990
 - I. območje kmetijskih zemljišč zaradi nausklajenosti s srednjeročnim družbenim planom 1986—1990 in urbanističnega reda ni mogoče izvajati
 - območje kmetijskih zemljišč, gradnja posameznih objektov je možna v smislu 7. člena Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o kmetijskih zemljiščih (Ur. list SRS, št. 1/86)
 - gozd
 - površine v zaraščanju
2. Za zazidalne načrte:
 - območja, kjer zazidalnih načrtov ni mogoče izvajati zaradi prvega območja kmetijskih zemljišč

4. člen

Urbanistični dokumenti: Urbanistični red za območje goric v občini Lendava (Ur. objave, št. 16/82), Zazidalni načrt za območje mejnega prehoda Dolga vas, (Ur. objave, št. 8/85), Zazidalni načrt za območje pridobivanje gline za opkarno Dolga vas pri Lendavi (Ur. objave, št. 17/79), Zazidalni načrt centralne cone v Lendavi (Ur. objave, št. 19/75), Zazidalni načrt dela centralne cone v Lendavi med Kranjčevo, Partizansko in novo še neimenovano ulico (Ur. objave, št. 34/78), Zazidalni načrt za območje jugozahodno od Kranjčeve ulice v Lendavi (Ur. objave, št. 20/79) in Zazidalni načrt za del naselja Črenšovci (Ur. objave, št. 28/85) so usklajeni z družbenim planom in se lahko izvajajo na način in v obsegu, kot so bili sprejeti.

5. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Datum: 10. 9. 1986

Predsednik
SO Lendava
Rudolf LAINER l. r.

299

Na osnovi 3. člena zakona o samoprispevku (Ur. list SRS št. 35/85) in 8. člena zakona o referendumu in drugih oblikah osebnega izjavljanja (Ur. list SRS št. 23/77) in 36. člena statuta krajevnih skupnosti Spodnji Ivanjci je skupščina krajevnih skupnosti Spodnji Ivanjci, na seji dne 3. 09. 1986 po predhodni odločitvi na zboru delovnih ljudi in občanov krajevnih skupnosti sprejela

SKLEP

O RAZPISU REFERENDUMA O UVEDBI SAMOPRISPEVKA ZA OBMOČJE KRAJEVNE SKUPNOSTI SPODNJI IVANJCI

1. člen

Razpiše se referendum za območje krajevnih skupnosti Spodnji Ivanjci, za naselja Spodnji Ivanjci, Ivanjski vrh, Stavešinci, Stavešinski vrh, Očeslavci in Grabonoš.

Referendum bo v nedeljo, dne 9. 11. 1986 od 7.00 do 19.00 ure na glasovalnih mestih, ki jih določi volilna komisija.

2. člen

Sredstva zbrana s samoprispevkom v vaseh: Očeslavci, Stavešinci in Stavešinski vrh v znesku 15.200.000, = din se uporabijo za asfaltiranje ceste Okoslavci—Ivanjševci v znesku 13.000.000, = din in 2.200.000, = din za vzdrževanje obstoječe asfaltne ceste v Očeslavcih in Stavešinskem vrhu ter druge komunalne potrebe v omenjenih vaseh.

Sredstva zbrana s samoprispevkom v vaseh: Spodnji Ivanjci, Ivanjski vrh in Grabonoš v znesku 15.510.000, = din se uporabijo za gramoziranje in urejanje krajevnih cest ter za druge komunalne potrebe v omenjenih vaseh. Izračun je opravljen na podlagi ocen v letu 1986.

3. člen

Sredstva, ki se zberejo nad predvidenim zneskom iz drugega člena se v celoti uporabijo za financiranje referendumskega programa. Svet KS lahko sredstva samoprispevka, ki so začasno prosta vroči pri banki za določen čas v skladu s programom asfaltiranja ceste Okoslavci—Ivanjševci.

4. člen

Samoprispevek se uvede za dobo pet let, in sicer od 1. decembra 1986 do 30. novembra 1991.

5. člen

Samoprispevek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju KS Sp. Ivanjci od v tem členu navedenih osnov, v naslednji višini:

- 2 % od neto OD iz delovnega razmerja in nadomestil,
- 1 % od neto pokojnin,
- 15 % od katastrskega dohodka od katerega se plačuje davek,
- 2 % od neto OD in davčne osnove iz samostojnega opravljanja obrtne dejavnosti, intelektualnih in drugih gospodarskih ali negospodarskih dejavnosti,
- 2 % od povprečnega OD v občini v vsakem preteklem letu občani, ki so na začasnem delu v tujini.

6. člen

Lastniki zemljišč in krajanji, ki prebivajo na območju KS Spodnji Ivanjci se zavezujejo, da bodo sodelovali pri urejanju krajevnih cest tudi s fizičnim delom po naslednji lestvici:

— krajanji, ki ne posedujejo zemlje	1 delovni dan
— lastniki zemlje od 0—20 ha	1 delovni dan
— lastniki zemlje od 2—4 ha	2 delovna dneva
— lastniki zemlje od 4—6 ha	3 delovne dni
— lastniki zemlje od 6—8 ha	4 delovne dni
— lastniki zemlje nad 8 ha	5 delovnih dni

Nadomestilo za neopravljen delovni dan znaša 3.000, = din, delovni dan traja 8. ur.

7. člen

Svet krajevnih skupnosti Spodnji Ivanjci je pristojen, da vsako leto določi novi % samoprispevka iz katastrskega dohodka za katerega se plačuje davek, in novo vrednost od zaposlenih v tujini v skladu z ugotovljenim stanjem gibanja cen v preteklem letu, ugotovljeno po podatkih zavoda SR Slovenije za statistiko.

8. člen

Lastniki vikendov, vinskih kleti ali kmetijskega obdelovalnega zemljišča na območju KS Spodnji Ivanjci, ki nimajo stalnega prebivališča na območju KS plačajo pavšalni letni znesek 10.000, din, obveznosti se uredijo s podpisovanjem pogodbe med lastniki in KS kot določa 9. člen zakona o samoprispvku.

9. člen

Svet KS se pooblašča, da vsako leto valorizira znesek iz 6. in 8. člena tega sklepa.

10. člen

Samoprispvka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen zakona o samoprispvku.

11. člen

Delavci na začasnem delu v tujini, ki imajo stalno prebivališče na območju KS Sp. Ivanjci, bo v pripravljalnem postopku za razpis referenduma posredovan program, ki bo vseboval namenu, vrsto, osnovo in višino samoprispvka ter čas za katerega se uvaja.

12. člen

Sredstva samoprispvka se bodo zbirala na posebnem žiro računu KS.

13. člen

Za razporejanje s samoprispvkom zbranih sredstev se pooblašča svet KS, ki je tudi odgovoren za izvajanje referendumskega programa. Nadzor nad zbiranjem in uporabo zbranih sredstev opravlja skupščina krajevne skupnosti, kateri je dolžan najmanj enkrat letno poročati svet KS.

14. člen

Na referendumu glasujejo delovni ljudje in občani, ki so vpisani v volilnem imeniku ter delovni ljudje, ki še nimajo splošne volilne pravice, če so v delovnem razmerju in imajo stalno prebivališče na območju KS Spodnji Ivanjci.

15. člen

Rezultati o izidu referenduma se ugotavljajo skupno na celotno krajevno skupnost SP—Ivanjci, ne pa po posameznih voliščih oz. vaseh.

16. člen

Volilci glasujejo neposredno in tajno z glasovnico, ki vsebuje naslednje besedilo:

KRAJEVNA SKUPNOST SPODNJI IVANJCI

GLASOVNICA

za glasovanje na referendumu, dne 9. 11. 1986 o uvedbi krajevnega samoprispvka v denarju in delno fizičnem delu za asfaltiranje ceste, gramoziranje in komunalno urejanje krajevnih cest in druge komunalne potrebe v krajevni skupnosti.

Samoprispvek bodo plačevali delovni ljudje in občani, ki stalno prebivajo na območju krajevne skupnosti Spodnji Ivanjci od v tem členu navedenih osnov, v naslednji višini:

- 2 % od netto OD iz delovnega razmerja in nadomestil,
- 1 % od netto pokojnin,
- 15 % od katasterskega dohodka od katerega se plačuje davek,
- 2 % od netto OD in davčne osnove iz samostojnega opravljanja obrtne dejavnosti, intelektualnih in drugih gospodarskih ali negospodarskih dejavnosti,
- 2 % od poprečnega OD v občini v vsakem preteklem letu, občani, ki so na začasnem delu v tujini.

Lastniki zemljišč in krajani, ki prebivajo na območju KS Spodnji Ivanjci se zavezujejo, da bodo sodelovali pri urejanju krajevnih cest tudi z fizičnim delom po naslednji lestvici:

— krajani, ki ne posedujejo zemlje	1 delovni dan
— lastniki zemlje od 0—2 ha	1 delovni dan
— lastniki zemlje od 2—4 ha	2 delovna dneva
— lastniki zemlje od 4—6 ha	3 delovne dni
— lastniki zemlje od 6—8 ha	4 delovne dni
— lastniki zemlje nad 8 ha	5 delovnih dni

Nadomestilo za neopravljeni delovni dan znaša 3.000.— din, delovni dan traja 8 ur.

Svet KS Spodnji Ivanjci se pooblašča, da vsako leto valorizira zneske, plačane iz neopravljenega fizičnega dela.

Svet krajevne skupnosti je pristojen, da vsako leto določi novi % samoprispvka iz katasterskega dohodka za katerega se plačuje davek, in novo vrednost od zaposlenih v tujini v skladu z ugotovljenim stanjem gibanja cen v preteklem letu, ugotovljeno po podatkih Zavoda SR Slovenije za statistiko.

Za razporejanje s samoprispvkom zbranih sredstev se pooblašča svet KS, ki je tudi odgovoren za izvajanje referendumskega programa. Nadzor nad zbiranjem in uporabo zbranih sredstev opravlja skupščina krajevne skupnosti, kateri je dolžan najmanj enkrat letno poročati svet KS.

Plačila samoprispvka so oproščeni zavezanci, ki jih določa 12. člen zakona o samoprispvku.

Samoprispvek se uvede za dobo pet let, in sicer od 1. 12. 1986 do 30. 11. 1991.

GLASUJEM

»ZA«

»PROTI«

Volilec glasuje tako, da obkroži besedo »ZA«, če se strinja z uvedbo samoprispvka, oz. obkroži besedo »PROTI«, če se ne strinja z uvedbo samoprispvka.

17. člen

Glasovnice morajo biti overjene s pečatom krajevne skupnosti Spodnji Ivanjci.

18. člen

Za izvedbo tega sklepa skrbi volilna komisija krajevne skupnosti. Pri izvedbi referenduma se smiselno uporabljajo določila zakona o volitvah in delegiranju v skupščine.

19. člen

Sredstva za izvedbo referenduma se zagotovijo v planu krajevne skupnosti.

20. člen

Poročilo o izidu referenduma in o rezultatih glasovanja objavi volilna komisija.

21. člen

Skupščina krajevne skupnosti sprejme sklep o uvedbi samoprispvka, če se bo večina vseh volilcev iz območja krajevne skupnosti odločila za uvedbo krajevnega samoprispvka.

22. člen

Ta sklep začne veljati z dnem objave v Uradnih objavah pomurskih občin.

Spodnji Ivanjci, 3. 9. 1986

Predsednik skupščine KS
Rudi Slogovič l. r.

Na podlagi 2. odstavka 39. člena Zakona o urejanju naselij in drugih posegov v prostor (Ur. list SRS, št. 18/84 in 37/85) ter 167. člena Statuta občine Murska Sobota (Ur. objave, št. 12/80 in 36/81), je Skupščina občine Murska Sobota na seji Zbora združenega dela in Zbora krajevnih skupnosti dne 9. 10. 1986, sprejela

ODLOK
o sprejetju ureditvenega načrta za melioracijsko območje
Filovci

1. člen

S tem odlokom se sprejme ureditveni načrt za melioracijsko območje Filovci, ki ga je izdelal Zavod za ekonomiko in urbanizem M. Sobota, pod št. 10/86-UN/S v septembru 1986.

2. člen

Ureditveni načrt iz prejšnjega člena odloka vsebuje:

a) tekstualni del:

- obrazložitev k ureditvenemu načrtu,
- soglasja pristojnih organov in organizacij;

b) grafične priloge:

- izrez iz Družbenega plana občine M. Sobota za obdobje 1986—2000 (namen prostora) v M 1:25000,
- izrez iz Družbenega plana občine M. Sobota za obdobje 1986—2000 (naravni viri) v M 1:25000,
- izrez iz prostorskih sestavin Srednjeročnega družbenega plana občine M. Sobota za obdobje 1986—1990 v M 1:5000,
- v območje obdelave — katastrski načrt v M 1:5000,
- ureditvena situacija v M 1:5000,

- pedološka karta
- protivetrni pas

v M 1:50000
v M 1:100.

3. člen

Območje obdelave, za katerega se sprejema ta ureditveni načrt, obsega zemljišča v k. o. Filovci, meja območja in seznam parcel sta razvidna iz grafične podlage, navedene v 2. členu tega odloka, oziroma iz tekstualnega dela ureditvenega načrta.

4. člen

Do pričetka melioriranja zemljišč se zemljišča, navedena v prejšnjem členu, uporabljajo v dosedanje namene. Niso dovoljeni posegi, ki bi motilno vplivali na načrtovano izrabo.

5. člen

Ureditveni načrt je stalno na vpogled občanom in organizacijam pri občinskem upravnem organu, pristojnem za urejanje prostora ter na Zavod za ekonomiko in urbanizem v M. Soboti.

6. člen

Nadzorstvo nad izvajanjem tega odloka vrši Uprava za inšpekcijske službe — Enota v M. Soboti.

7. člen

Ta odlok začne veljati osmi dan po objavi v Uradnih objavah pomurskih občin.

Številka: 324-3/86-4
M. Sobota, dne 9. 10. 86.

Predsednik
Skupščine občine M. Sobota
Andrej GERENČER

Radijski in televizijski spored od 17. do 23. oktobra

PETEK

SOBOTA

NEDELJA

PONEDELJEK

TOREK

SREDA

CETRTEK

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v petek, 17. oktobra (informativni del, mladinska oddaja, Kam konec tedna reklame), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

9.00 Tednik, 10.00 Glasba starega Jadrana: Šibenik, 15.35 — 00.05 Teletekst RTV Ljubljana, 15.50 TV mozaik — ponovitev, 17.20 Poročila, 17.25 Lj. Bauer: Parnik Kolombina, otroška oddaja TV Zagreb, 17.40 Modro poletje, 3. del španske nadaljevanke, 18.15 Pred izbiro poklica: Poklici v izdelovanju usnja in krzna ter usnjene konfekcije, I. del, 19.00 Danes: Obzornik ljubljanskega območja, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Trenutki odločitve — Lausanne o prihodnjih OL, 21.10 Derrick, nemška nanizanka, 22.10 TV dnevnik, 22.30 Drugi dvojček, ameriški film
Oddajnik II. TV mreže:
 17.25 TV dnevnik, 17.45 Kratki film o Ljubljani (samo za LJ 2)
 19.30 TV dnevnik, 20.00 Bemus — prenos koncerta Simfoničnega orkestra radia Katovice z dirigentom Kristofom Pendereckim, 20.45 Včeraj danes, jutri, 21.00 Porota, 22.05 Nočni kino: Svinjak

TV ZAGREB

8.25 TV v šoli, 12.55 Lausanne: prenos izbora mesta za olimpijske igre 1992, 16.00 Dober dan, 17.25 Kronika skupnosti reških občin, 17.45 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Sherlock Holmes, 20.55 John Lennon, 21.40 Dnevnik, 21.55 V petek ob 22. uri 23.25 Poročila

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Primer za dva, 21.20 Veseli jocker, 22.05 Umetnine.
 Drugi program
 16.20 Bolnišnica na robu mesta, 17.15 Svet živali, 18.00 Tednik, 18.30 Kolt za vse primere, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Donava v notah, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Šport, 22.30 Smrtna ježa sedmih veličastnih (film)

TV MADŽARSKA

9.10 Kobra, koristna kača Indije, kratki film, 9.35 Tehnike in umetnosti, pon. 10.00 Upokojenski dopolnad, 15.40 Solska TV, 16.55 Poročila, 17.00 TV spored za 3 dni, 17.05 SP v veslanju za veterane, 17.25 Mesto ob reki Psjol, 18.00 Okno, notranja politika, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Ljubezben z odgovarjajočim tujcem, amer. film, 21.55 Gost oddaje dr. L. Lapocsi, 22.50 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Tv novice, 14.10 Otroški program — risanke in telefili, Divji svet živali — dokumentarec, 18.00 Ljubezben in oblast — telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Bolnica Victoria — telefili, 20.25 Tv novice, 20.30 Sreča — Tv nanizanka — 3. del, 22.00 Ron — glasbena oddaja, 22.45 TVD vsedanes, 23.00 Charley — telefili, 23.30 Gore in avanture — festival dokumentarnega filma o gorah San Vito di Cadore.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 16.30 — Aktualno v soboto, 18. oktobra (informativni del, sobotna reportaža, Iskanje—znanje—ustvarjanje, reklame), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

8.55 Cirule-čarule: Čudežni sopek, 9.00 Mladinski pevski festival — Celje 85, 6. oddaja, 9.30 Periskop, 10.15 Otrok in igra: Otroška igra, izobraževalna serija, 10.35 Varnost pri delu: Uvodna oddaja, 10.45 Dokumentarec meseca — ponovitev, 11.25 Poročila (do 11.30), 14.25 Poročila, 14.30 Sindbadovo potovanje, ameriški film, 16.25 Ljubitelji narave, 3. del angleške poljudnoznanstvene serije, 16.25 Tuzla: DP v košarki(M)—Sloga Dita:Partizan, prenos Sarajevo, 18.30 Na zvezi, oddaja za stik z gledalci, 18.50 Risanka, 19.00 Danes: V šesti prestavi, 19.30 TV dnevnik, 20.15 Orlov grad, angleški film, 22.50 TV dnevnik, 23.05 Videogodba
Oddajnik II. TV mreže:
 13.30 Kako biti skupaj, 14.00 Živa voda, češkoslovaški film
 15.15 Miti in legende, 15.30 Otroška predstava, 16.35 Filmi A. Hitchcocka: Bogati in čudni, angleški film, 17.55 Kože, 6. del TV nadaljevanke, 19.00 Narodna glasba, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Glasbeni oder, 20.30 Dokumentarna oddaja, 21.15 Poročila, 21.25 Sportna sobota, 21.45 Kronika Bemus-a (do 23.15)

TV ZAGREB

9.00 Šolski spored, 14.50 Hitchcockovi filmi: Bogati in čudni, 16.10 Glasbena oddaja, 16.55 Košarka: Sloboda—Partizan, 18.25 Dokumentarna serija, 19.30 Dnevnik, 20.00 Heroji Telemarka, film, 22.10 Dnevnik, 22.25 Od našega dopisnika, 23.55 Poročila

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.35 Ponovitve, 13.00 Poročila, 14.15 Otroški in mladinski spored, 18.00 Tedenski tv spored, 18.25 Veselo v soboto, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Cirkus, 21.50 Nadnaravno (dok. oddaja), 22.15 Smrtno grožnje (film)

TV MADŽARSKA

8.30 Ponovitve do 11.40, 14.05 O zelo resni lahki literaturi, 15.05 Športni muzej, 15.35 Grajske igre, kviz, 17.00 Dnevnik, 17.15 Pravni primeri, 18.00 Življenje na zemlji, 7. del, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Linda, panoptikum, 21.10 Umetnina tedna, 21.15 Parabola, zunanje-politični magazin, 21.45 Ciklus S. Lumet: Popoldanska pripeka, ameriški film, 23.40 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Tv novice, 14.10 Otroški program: risanke in telefili, Divji svet živali — dokumentarec, 18.00 Ljubezben in oblast — telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Bolnica Victoria — telefili, 20.25 Tv novice, 20.30 Sreča — tv nadaljevanke, 3. del, 21.50 Ron — glasbena oddaja, 22.40 TVD vsedanes, 23.00 Charley — telefili, 23.30 Gore in avanture — festival dokumentarnega filma o gorah San Vito di Cadore.

RADIO MURSKA SOBOTA

10.05 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 11.00 — Srečanje na pomurskem valu, 12.00 — Spored v madžarskem jeziku, 13.00 — Doma in onkraj meja, 13.30 — V nedeljo popoldne (aktualni prispevek, Minuta za varstvo okolja, kmetijska oddaja, homor), 14.30 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 17.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

11.25 Sopek dmačih, 12.00 Ljudje in zemlja, 12.30 (do 12.35), 13.45 Svetovni pokal v gimnastiki — Peking '86, 2. del posnetka, 15.15 Poročila, 15.20 Dekle v rdečem, kitajski film, 17.00 V nedeljo popoldne iz Ljubljane, 18.45 Risanka, 19.00 Danes: Potrošniška porota, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Talal Hadi: Internat — Ljubezben, 3. del TV nadaljevanke, 21.00 Reportaža z nogometne tekme — Hajduk:Velež, 21.30 Športni pregled, 22.15 Možje, ki zaupajo ribam, reportaža

Oddajnik II. TV mreže:

12.00 Vizualna glasba, oddaja resne glasbe (do 12.45), 15.30 Prometni krog, 15.50 Letopis popa Dukljana, oddaja iz kulture, 16.30 DP v boks — Budućnost:Radnički, posnetek, 17.30 Novi Sad: Mednarodni odbojkaški turnir, posnetek, 18.30 Kotor: Turnir za pokal prvakov v vaterpolu, prenos, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Afrika, 5. del dokumentarne serije, 21.00 Včeraj, danes, jutri, 21.20 Malu, 13. — zadnji del brazilske nadaljevanke

TV ZAGREB

9.30 Brazde, 10.30 Nedeljsko dopoldne za otroke, 12.00 Kmetijska oddaja, 14.00 Doktor Who, 14.50 Nedeljsko popoldne, 16.35 Filmi Johna Forda: Jesen Cheyennov, 19.30 Dnevnik, 20.00 Potovanje in Vučjak, 21.00 Reportaža z nogometne tekme Hajduk:Velež, 21.30 Športni pregled, 22.15 Reportaža, 22.45 Dnevnik, 23.05 Dokumentarni film

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Sto mojstrov, 9.15 Religija, 10.00 Usmeritev, 10.30 Benške mačke, 11.00 Tiskovna ura, 14.35 Pascal (film), 16.20 Otroški in mladinski spored, 17.40 Klub seniorjev, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Vstaja (tv igra), 21.45 Šport, 22.05 Dogodivščine v besedi in sliki, 23.05 Podelitev mednarodnih novinarskih nagrad

TV MADŽARSKA

8.30 Spored za otroke, 11.10 Glasbeni cirkus, francoski film, 15.15 Družinska nedelja, magazin, 17.55 Poročila, 18.00 Delta, znanstveni poročevalec, 19.00 Teden, aktualne reportaže, 20.05 Sest simpatičnih falotov, italijansko-španski film, 21.40 Poklic igralec, predstavljamo vama igralca Ferenc Kallajja, 22.40 Poročila.

TV KOPER

14.00 Športna nedelja, 19.00 Ipavci — tv nanizanka, 20.00 Dalmatinac — dokumentarna oddaja, 20.30 Sedemdni, 21.00 Film: Operacija Lily Marlene — igrajo: Eva Astor, Eddy Arent, Michel Serrault, režija R. Lamoureux, 22.25 Charley — telefili, 23.00 Delta — dokumentarna oddaja.

RADIO MURSKA SOBOTA

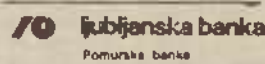
16.00 — Po domače, 16.30 — Aktualno v ponedeljek, 20. oktobra (informativni del, športna oddaja, prispevek o SLO in družbeni samozastiti, reklame), 18.00 — Najlepše želje s čestitkami in pozdravi, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

10.35, 15.40 — 22.50 Teletekst RTV Ljubljana, 15.55 TV mozaik — ponovitev, 17.30 Poročila, Spored za otroke: 17.35 Halo, tu reševalci!, 17.50 Modro poletje, 31. del španske nadaljevanke, 18.20 Slovenski ljudski plesi: Plesi dravinjskih gor (Poljčane), 18.45 Risanka, 19.00 Danes: podravski obzornik, 19.30 TV dnevnik, 20.05 T. Thompson: Zlati fantje, I. del ameriške nadaljevanke, 21.05 Aktualno, 21.45 Glasbeni večer: Televizija in opera, 22.35 TV dnevnik

Oddajnik II. TV mreže:

19.00 Beograjski TV program, 18.55 Premor, 19.00 Indirekt, oddaja o športu, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Znanost in mi, 20.50 Včeraj, danes, jutri, 21.05 Propagandna oddaja, 21.10 Pesem ptic trnovk, 5. del avstralske nadaljevanke, 22.05 Radio Vara, zabavnoglasbena oddaja (do 22.50)

TV ZAGREB

9.00 Šolski spored, 13.50 Ponovitve, 16.00 Dober dan, sport! 17.25 Kronika Bjelovara in Varaždina, 17.45 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Drama, 21.15 Mali koncert, 21.30 Odprta knjiga, 22.00 Zunanje-politična oddaja, 22.30 Dnevnik, 22.50 En avtor, en film

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija v sliki, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Ponedeljkov šport, 21.15 Kojak, 22.05 Prihodnost iz glave, 23.05 Šah.
 Drugi program
 17.30 Biologija, 18.00 Lipova cesta, 18.30 Colt za vse primere, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Reši me, kdor more, 21.15 Čas v sliki, 21.35 Kulturni žurnal, 21.45 Schilling, 22.05 Za kralja in domovino (film)

TV MADŽARSKA

18.25 Poročila, nato: Glasbeni ponedeljek v počastitev Ferenc Liszta, 18.30 »Zloglasen svetovni glasbenik...« 19.45 TV dnevnik, 20.00 Rodil se je pred 175. leti, razgovor s predsednikom Lisztovega društva, 20.10 Glasbeni TV klub, 21.00 Po sledovih Liszta na Madžarskem, 21.30 Naš gost Antal Dorati, 22.20 Deklamacije in glasba, 22.45 Poročila.

TV KOPER

14.00 Tv novice, 14.10 Otroški program: risanke in telefili, 17.30 Zdravnik in pacient — medicinska rubrika, 18.00 Zdravnik in otrok — nasveti pediatrov — oddaja v živo, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Bolnica Victoria — telefili, 20.25 Tv novice, 20.30 Film: Umreti od ljubezni — igrajo: Annie Girardot, Bruno Pradal, režija: André Cayatte, 22.30 TVD vsedanes, 22.45 Zdravnik in pacient — medicinska rubrika — ponovitev, 23.10 Športni pregled, 23.40 Košarka — italijansko prvenstvo A in B.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Vrtljak popev-karskih novosti, 16.30 — Aktualno v torek, 21. oktobra (informativni del, pogovor v živo, Predstavljamo vam... Iskrice), 18.00 — Sotočje, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

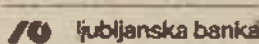
10.55 Kragujevac: Velika šolska ura, prenos Beograd (do 12.00), 16.10 — 23.35 Teletekst RTV Ljubljana, 16.25 TV mozaik — ponovitev, 17.25 Poročila, Spored za otroke: 17.30 Pedenžep, 18.00 Miti in legende — Nova zaveza: Rojstvo in mladost Jezusa Kristusa, 2. del poučnega niza TV Beograd, Spored za mlade: 18.15 Slovenske ljudske pesmi, predstava SNG Maribor, 18.45 Risanka, 19.00 Danes: Obalno-krški obzornik, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Georges Feydeau: SLG Celje, 22.05 Svet na zaslonu, 22.50 TV dnevnik, 23.05 Kronika Borštnikovega srečanja.

Oddajnik II. TV mreže:

16.30 Beograd: DP v Košarki /M/—CZ:Zadar, prenos (slov. kom.) BG 2, LJ 2 v odmoru, 18.00 Premor (samo za LJ 2), 18.15 Ne-koč in danes: Novo pokopališče, 2. del izobraževalne oddaje, 18.45 Moj Beograd srce ima, glasbena oddaja, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Svečana akademija ob 50-letnici španske državljanske vojne, prenos, 21.15 Premor, 21.20 Zrebanje lota, 21.25 Premor, 21.30 Umreti v Madridu, dokumentarni film, 23.00 Portreti: Kri in življenje za svobodo

TV ZAGREB

8.30 TV v šoli, 13.35 Ponovitve, 17.25 Kronika Osijska, 17.45 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.05 Avstralski filmi: Zven ljubezni, 21.30 Notranja politika, 23.00 Dnevnik

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kir Royal, 21.15 Lenz ali svoboda, 22.45 Zrcalne slike, 23.00 Nebeški klovn (tv igra)

TV MADŽARSKA

9.00 Solska TV, 10.05 Ponovitve (I. Nevidna fronta, 2. Dober večer...), 15.40 Poročila, 15.45 Zgodovina letalstva, pon. 16.35 TV spored za 3 dni, 16.40 SP v judu, 17.40 Koledar, magazin, 18.30 Industrijski svet, notranja politika, 18.50 Mini studio, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Suženstvo, 8. del brazilske serije, 21.15 Studio 86, kulturni TV tednik, 22.15 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Tv novice, 14.10 Otroški program — risanke in telefili — Divji svet živali — dokumentarec, 18.00 Ljubezben in oblast — telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Bolnica Victoria — telefili, 20.25 Tv novice, 20.30 Film: Divje življenje — igrajo: Elizabeth Walker, Robert Porter, režija Russ Mayberry, 22.00 TVD vsedanes, 22.15 V pasti — Tv nadaljevanke — I. del, 23.10 Košarka: italijansko prvenstvo A in B.

RADIO MURSKA SOBOTA

16.00 — Iz domačega glasbenega arhiva, 16.30 — Aktualno v sredo, 22. oktobra (informativni del, gospodarska tema, Iz delegatskih klopi, reklame), 18.00 — »21-232« — propagandno-glasbena oddaja, 19.00 — Vključitev osrednjega slovenskega sporeda.

TV LJUBLJANA

TV mozaik: 9.00 Ivo Zorman: Botre, izvorna TV drama (do 9.50), 16.25 — 23.00 Teletekst RTV Ljubljana, 16.40 TV mozaik — ponovitev, 17.30 Poročila, Spored za otroke: 17.35 Slovenske ljudske pravljice: Skok čez jarek, I. del, 17.50 Modro poletje, 32. del španske nadaljevanke, 18.20 Ladje na Jadranu: Vznemirjena morská tišina, 5. del izobraževalne serije TV Zagreb, 18.45 Risanka, 19.00 Danes: Notranjski obzornik, 19.30 TV dnevnik, 20.05 Film tedna: Vojne je konec, francoski film (čb), 22.05 Spoznano, neznano, oddaja o znanosti, 22.45 TV dnevnik

Oddajnik II. TV mreže:

17.25 TV dnevnik, 17.45 Dolga, beia sled, otroška serija, I. del, 18.15 Aktualna medicina, I. del izobraževalne serije, 18.45 Prijatelj glasbe, 19.30 TV dnevnik, 20.00 Športna sredo — evropski nogometni pokali — I. tekme 2. kola, 22.30 Informativna oddaja (do 22.35)

TV ZAGREB

8.30 TV v šoli, 13.35 Ponovitve, 17.25 Kronika Karlovca, Siska in Gospića, 17.45 Otroški in mladinski spored, 19.30 Dnevnik, 20.00 Zdravnica Francoise Gailant, film, 22.30 Dnevnik

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kir Royal, 21.15 Lenz ali svoboda, 22.45 Zrcalne slike, 23.00 Nebeški klovn (tv igra)

TV AVSTRIJA

9.00 Poročila, 9.05 Tv v šoli, 10.30 Ponovitve, 13.00 Poročila, 16.30 Otroški in mladinski spored, 18.00 Avstrija v sliki, 18.30 Družinski magazin, 19.00 Avstrija danes, 19.30 Čas v sliki, 20.15 Kir Royal, 21.15 Lenz ali svoboda, 22.45 Zrcalne slike, 23.00 Nebeški klovn (tv igra)

TV MADŽARSKA

9.00 Ponovitve do 11.10, 16.00 Poročila, 16.05 Za naše zdravje, 16.15 Rumena podmornica, magazin pop glasbe, 17.10 Povezava, pogovor ob pismni gledalci, 17.50 Perpetuum mobile, roboti, 18.25 Javljamo se (če igra madžarsko moštvo), 19.30 TV dnevnik, 20.05 Erno Szep in lepa dekleta, literarni mozaik, 21.00 Umetnina tedna: Rudarski pokal iz XVII. stoletja, 21.10 Ozadje vesti; pogledi in mnenja o javnih zadevah, 22.00 TV dnevnik.

TV KOPER

14.00 Tv novice, 14.10 Otroški program: risanke in telefili, Divji svet živali — dokumentarec, 18.00 Ljubezben in oblast — telenovela, 19.00 Odprta meja, 19.30 TVD stičišče, 19.45 Mesto danes, 20.00 Bolnica Victoria — telefili, 20.25 Tv novice, 20.30 Pokol v Gvajani — igrajo: Stuart Whitman, Joseph Cotten, Yvonne De Carlo, rež. R. Cardona jr, 22.30 TVD vsedanes, 22.45 Kralj iz juga — telefili, 23.40 Eurogol.

Minuli petek bi upravičeno lahko imenovali črni petek, saj se je na ta dan zgodilo največ prometnih nezgod v minulem tednu. Vse bolj pogosti so tudi požari, pa tudi delovnih nesreč ne manjka.

Trčil v kolesarko

6. oktobra je voznik kolesa s motorjem Darko Ščavničar iz Skakovec vozil po kolesarski stezi iz M. Sobote proti Rakičanu. V Rakičanu je zapeljal v levo in trčil v kolesarko Katjo Čelji iz M. Sobote. Pri trčenju sta se oba poškodovala.

Zapeljal v jarek

9. oktobra se je voznik osebne avtomobila Mihael Martišek iz Lendave peljal iz Dobrovnika proti Lendavi. V Kamovcih ga je zaradi neprimerne hitrosti zadelo s ceste v jarek, kjer se je avtomobil prevrnil. Voznik se je poškodoval.

Otrok je umrl

9. oktobra je stopil iz avtobusa na postajališču v Lipovcih otrok M. B. iz Lipovca. Ko je avtobus odpeljal, je otrok stekel ob prehodu za pešce na cestni črti. V tem trenutku je iz Beltincev pripeljala s osebnim avtomobilom Cecilija Glavač iz Beltincev in zaradi neprimerne hitrosti zadela otroka. Otrok je med prevozom v bolnico umrl.

Avtobus izsilil prednost

10. oktobra je iz Ljutomera proti Križevcem vozil kolo Branko Bratinščak s Cvena. Ko je pripeljal do križišča s stransko cesto za Šulinca, mu je po lokalni cesti pripeljal nasproti voznik avtobusa Anton Vugrinčič iz Gornjih Črnc, izsilil prednost pred kolesarjem in ga zbil po cestni črti. Kolesar se je poškodoval.

Trčil v križišču

10. oktobra je voznik osebne avtomobila Franc Serec iz Satahovec vozil iz Kropa proti Satahovec. Ko se je pripeljal do križišča s stransko cesto, ni pustil mimo voznika osebne avtomobila Franka Lejka iz Tropovec. V trčenju sta se oba voznika poškodovala. Poškodovala sta se tudi sopotnika v obeh avtomobilih. Vse so prepeljali v bolnišnico. pri Lejku je alkohotest pokazal znake vinjenosti.

Zapeljal na njivo

10. oktobra je Srečko Ribič iz Branoslavec vozil osebni avtomobil iz Ljutomera proti Radoslavcem. V naselju je zaradi neprimerne hitrosti zapeljal s ceste na njivo in se prevrnil. Pri nezgodi se je telesno poškodoval.

Številne nesreče in požari

Trčil v telefonski drog

Voznik osebne avtomobila Štefan Gomboc iz Puzevec je vozil z neprimerno hitrostjo v naselju. Zaneslo ga je v jarek in trčil je v telefonski drog. Voznik se je poškodoval, škode pa je za 260 tisoč dinarjev.

Trčila zaradi neprevidnosti

10. oktobra je voznik osebne avtomobila Drago Habet s Cankove vozil po Lendavski cesti proti Nemčavcem. Pred gostilno Habet je zavil na levo v trenutku, ko je iz nasprotne smeri pripeljala voznica osebne avtomobila Slava Horvat iz Nemčavca. Avtomobila sta trčila, pri tem pa se je poškodoval otrok H. M., ki se je peljal v vozilu Horvatove. Škode je za 700 tisoč dinarjev.

Poškodovalo mu je roko

Pri trganju koruze s strojem se je hudo telesno poškodoval Štefan Grabar iz Pordašince. Hotel je odstraniti koruzni storž, pri tem pa ni izključil motorja. Valj mu je poškodoval roko.

Našli mrtvo v kleti

9. oktobra je bila najdena mrtva doma v kleti Jolanka Časar iz

Mačkovec. Ker sprva ni bilo mogoče ugotoviti vzroka smrti, so odredili obdukcijo. Le-ta je pokazala, da se je Časarjeva smrtno poškodovala zaradi padca na betonski pod kleti.

Vzrok požara ni znan

9. oktobra je zagorelo na novem gospodarskem poslopju Franca Kovača v Prosenjakovcih. Zagorelo je postrežje, 20 ton sena in 15 ton slame. Škode je za 5 milijonov dinarjev. Požar so pogasili gasilci iz Prosenjakovec. Vzroke za požar raziskujejo.

Mož zanetil požar

11. oktobra je zagorelo v stanovanjski hiši Marije Genc na Kobilju. Ogenj je uničil ostrešje, zajel kuhinjo in spalnico. Škode je za 1,5 milijona dinarjev. Ugotovljeno je bilo, da je prišlo do spora med zakoncem. Žena je odšla s doma, mož pa je zanetil požar.

Otroci povzročili požar

12. oktobra je zagorelo na zidani shrambi Josipa Hekliča iz M. Sobote. Zgorelo je del lesenega ostrešja. Požar so pogasili gasilci iz M. Sobote, ugotovljeno pa je, da so požar zanetili otroci, ki so se na podstrešju igrali.

Prodaj

15 SLC prodaj za 290.000 din. Telefon: 23 192. M-5051
 SPACEK, letnik 1973, i-gistriran do julija 1987, prodaj. Vlado Kikec, Motovilci 41. M-5052
 TRAKTOR UNIVERZAL, 45 KS, s prednjim pogonom, hidravlični volan, v zelo dobrem stanju, prodaj. Reccek, Vidonci 40 a. M-5053
 HIŠO, NJIVO, VINOGRAD, SADOVNJAK IN GOZD UGODNO PRODAM. Agata Rebernik, Jurovčak 74, 42312 Martin na Muri. M-5054
 OMARO ZA DNEVNO SOBO UGODNO PRODAM. Drago Kaučič, Murska Sobota, Veljka Vlahoviča 2, telefon: 24 545. M-5055
 FIAT 125 P prodaj. Pečarovci 48. M-5056
 KORUZO Z NJIVE, 22 arov, prodaj. Rakičan, Panonska 61. M-5058
 12-KANALNI MIKSER MM, 2 x 200 W, BAS BOKSA z EV ZVOČNIKI, TROBLJE RCF, 100 W, in električno kretnico prodaj. Telefon: 76 145. M-5060
 ŠTEDILNIK NA TRDA GORIVA S PEČICO IN MLADIČE, nemške ovčarje, poceni prodaj. Alojz Kovač, Murska Sobota. Mojstrska 1. M-5061
 MALE PUJSKE PRODAM. Rankovci 23, telefon: 76 432. M-5062
 NAHRBNO MOTORNO ŠKROPILNICO, MOPED S 4 PRESTAVAMI in DVA LESENA SODA ZA GNOJINICO prodaj. Telefon: 78 274. M-5063

TRAKTOR ZETOR 3511 S, 42 KM, S KOSO, ŠKROPILNICO IN TRIBRAZDNI 10-colni plug prodaj. Flisar, Brezovci 64. M-5023
 PRENOSNI TELEVIZOR, črno-beli, prodaj. Karoli, Vrtna 3 — prtiličje, telefon: 23 011. M-5024
 ŠKODO CUPE, letnik 1978, registrirano do 20. 8. 1987, ugodno prodaj. Lipa 39. M-5025
 FIAT 126 P, letnik 1978, registriran do septembra 1987, prodaj. Jože Klemenčič, G. Radgona, Porabska 2, telefon: 74 085. Cena po dogovoru. GR-12753
 126 P, letnik 1980, prodaj. Koren, Hrstje-Mota 21. GR-12754
 STANOVANJSKO HIŠO Z GOSPODARSKIMI POSLOPJI V ŠALOVCIH 42, S PARCELO ŠT.5882 (cena 2.148.000 din) in kmetijska zemljišča (11 parcel) v k. o. Šalovci prodajamo za 7.000 din ar. ABC POMURKA — DS PP, odvetniki, M. Sobota, Lendavska 5. M-5029
 STOPNICE ZA VISOKOPRITLIČNO HIŠO, 31 kosov, prodaj. Maučec, telefon: 71 278. M-5026
 ZASTAVO 101, letnik 1978, prodaj. Rajbar, Lendavska 45 b, telefon popoldne: 25 047. M-5029
 PRIKOLICO ZA OSEBNI AVTO, lažjo, prodaj. Telefon: 71 274. M-5030
 TRAJNOŽARNO PEČ ZA CENTRALNO OGREVANJE FERROTERM, 25.000 kalorij, novo, še nerabljeno, ugodno prodaj. Andrej Topolnik, Rakičan, Prešemova 35, telefon: 23 172. M-4972

POLLETNO »POSLOVANJE« KOMISIJSKE PRODAJALNE V RADENCIH USPEŠNO

KONKURENCA ALI VZOR TRGOVINAM?

Po večdesetletnem premoru se je znova pojavilo zanimanje za prodajalne z že rabljenim blagom. Pravzaprav obstaja nekakšna »ilegalna mreža« zamenjavanja rabljenih stvari ves čas: ko so še dobro ohranjeni smučarski čevlji ali zimski plašči premajhni za otroka, jih podarite prijatelji, ki ima mlajšega otroka; kje dobite knjige ali druge učne pripomočke, ko so zmanjkali že v vseh knjigarnah in papirnicah — seveda pri znancih, ...

ku. Od poletnih oblačil je ostalo je nekaj kosov, kajti tu je že jesen in Tamara vsak dan sprejema po kupe rabljenih, vendar

Nekateri imajo še predsodke pred kupovanjem rabljenih stvari. Za take je najboljšje zdravilo, pravi Tamara, da si ponujeno blago ogledajo.

Komisijaska prodajalna je torej uradno dovoljena trgovina z rabljenim blagom in je normalna oblika prodaje v vseh velikih mestih v razvitih državah. Razlika med tistimi (imenovanimi starnaricami ali kako drugače) in našimi prodajalnami te vrste naj bi bila, da lastnikom prodajaln pri nas naj ne bi bil cilj obogatiti, temveč pomagati ljudem, da dobijo oblačila ali rabljene predmete po nizki ceni ali pa da se teh oblačil rešijo.

Tudi Tamaru Zepe iz Radenc je bil to glavni cilj, ko se je lani jeseni odločila, da bo vzela popoldansko obrt in odprla na Gregorčičevi 3 v Radencih komisijasko prodajalno. Tačas je to ena od dveh prodajalnih vrst v Pomurju, čeprav jih je bilo v šestdesetih letih kar nekaj. V kletnem prostoru, velikem 21 kvadratnih metrov, je tako zanimivo, kot v največjem blagovnem centru, boljše rečeno — na otroškem oddel-

dobro ohranjenih srajc, hlač, kril, plaščev za otroke. Sprejema samo dobro ohranjene in čiste stvari, ceno določita skupaj s stranko, ki prodaja. Vedno svetuje, naj bo cena nižja, pa bo vsaj zagotovo prodano. Kajti če je cena previsoka, lahko še tako dobra obleka pet mesecev visi na obešalniki, potem pa jo vrne ti-

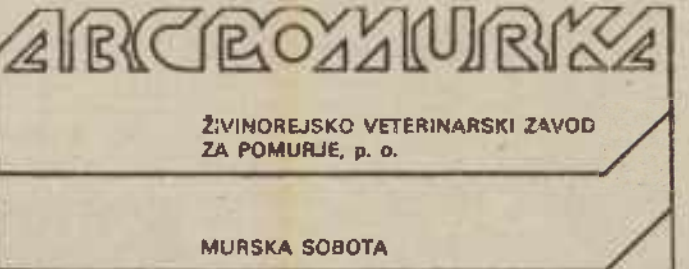
stemu, ki jo je prinesel. Mnogim mladim družinam je že pomagala pri nakupu vozička ali druge stvari, ki je v trgovini zelo draga, ali pa se je ne da kupiti. V tem času se je oglasilo na primer veliko ljudi, ki iščejo otroške pajacke.

In kaj pravi Tamara Zepe o minulih mesecih, odkar je marca začela ob torkih, sredi in četrtkih od 16.00 do 17.30 prodajati v svoji majhni prodajalni: »Zelo rada delam z ljudmi, in to je bil tudi eden glavnih vzrokov, zakaj sem se odločila za to delo. Kaj velikega si nisem niti obetala, pač toliko, da se te stvari obračajo, da ne ležijo po omarah. Mislim, da sem glavni namen doseгла, to pa je, da so nizke cene, da se lahko oblačil prav vsak. Imamo namreč nekatere zelo lepe stvari, tudi iz tujine. Cene so bile

na primer take: majice so bile po 500 ali 600 dinarjev, otroške celo po 300; otroški pajaci po 600 (v trgovini so novi po 2000 dinarjev). Čeprav nisem imela nobene reklame, mi prinašajo ljudje rabljene stvari od Lendave pa do Lenarta.«

Pri izbiri se bo tudi vnaprej omejila na otroško konfekcijo, igrače, vozičke in podobno. Samo res dobro ohranjene stvari za odrasle bo vzela, kajti majhna prodajalna je že sedaj pretesna. Seveda pa bo še večja gneča takrat, ko se bo začela smučarska sezona. Pri takem delu in s tako kratkim delovnim časom ne more računati na to, da bo obogate-la. Včasih je več vreden občutek, da si nekemu pomaga. In tako naj bi tudi ostalo.

Bernarda Peček

ŽIVINOREJSKO VETERINARSKI ZAVOD ZA POMURJE, p. o.
 MURSKA SOBOTA

ABC Pomurka Živinorejsko-veterinarski zavod za Pomurje Murska Sobota komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

strokovni sodelavec za selekcijo in progno testiranje

Pogoj:
 — dipl. inž. agr.
 8 let delovnih izkušenj ali
 — dipl. inž. agr. s specializacijo, magisterij ali doktorat znanosti
 5 let delovnih izkušenj
 Stanovanja ni.
 Dela in naloge se združujejo za nedoločen čas s polnim delovnim časom.
 Pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev naj kandidati pošljejo na zgornji naslov v 8 dneh od dneva objave.
 O izbiri bodo kandidati obveščeni v 15 dneh po izbiri.

GP GRADITELJ Beltinci Št. Kovača 21
 razpisuje
dražbo
 25. oktobra 1986 na sedežu podjetja ob 10. uri za prodajo rabljenih osnovnih sredstev:
 1. 2 konzolni dvigali
 2. več mešalcev
 3. elektromotorji
 4. vrtni stroj
 in raznega drobnega inventarja (pisarniški stroji, samokolnice itn.).
 Prometni davek vračunan v prodajno ceno.

ZGEP POMURSKI TISK DELOVNA SKUPNOST SKUPNIH SLUŽB MURSKA SOBOTA, Lendavska 1
 Delavski svet delovne skupnosti skupnih služb objavlja na podlagi sklepa prosta dela in naloge za nedoločen čas
MEHANIČAR II
 v vzdrževalni službi grafične dejavnosti
 Prijavitelji kandidati morajo poleg splošnih, z zakonom določenih pogojev, izpolnjevati še naslednje posebne pogoje:
 — strokovna izobrazba IV. stopnja, kovinske smeri — strojni mehanik
 — 3 leta delovnih izkušenj v stroki
 Z izbranim kandidatom bomo sklenili delovno razmerje po izbiri, ki jo bomo opravili v 30 dneh.
 Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev je treba poslati splošno-kadrovski službi DO ZGEP Pomurski tisk, M. Sobota, Lendavska 1, v 15 dneh od objave.

VESTNIK
 Glasilo občinskih konferenc SZDL Murska Sobota, Gornja Radgona, Lendava in Ljutomer. Izdaja Zavod za časopisno in radijsko dejavnost Murska Sobota, Titova 29/1. Ureja uredniški odbor:
 Štefan Dravec (direktor in glavni urednik), Juš Makovec (pomočnik direktorja in glavnega urednika), Jože Šabjan (odgovorni urednik), Brigita Bavčar, Jani Dominik, Jože Graj, Milan Jerše, Ludvik Kovač, Dušah Loparnik, Feri Maučec (šport), Bernarda Peček, Štefan Šobočan, Janko Stolnik (dopisništvo), Branko Žunec, Endre Gönter (tehnični urednik), Nevenka Emri in Marjan Maučec (lektorja).
 Naslov uredništva in uprave: Murska Sobota, Titova 29/1, telefoni: novinarji 21 232, 21 064 in 21 383; direktor in glavni urednik, odgovorni urednik, naročniški oddelek, računovodstvo, gospodarsko-propagandna služba in tajništvo 21 064 in 21 383; dopisništvo Gornja Radgona 74 597, dopisništvo Lendava 75 085 in dopisništvo Ljutomer 83 317. Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo.
 Celoletna naročnina 4.500,—, polletna 2.250,— din; letna naročnina za tujino 322 šilingov, 46 mark, 24 kan. dol., 18 am. dol., 38 šv. frankov; letna naročnina za delovne organizacije 6.000,— din. Tekoči račun pri SDK Murska Sobota 51900—603—30005. Devizni račun pri Jugobanki Ljubljana 50100—620—00112—5049512. Cena posamezne številke je 120,— din. Tiska ČGP Večer Maribor. Po pristojnem mnenju je Vestnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

Prodaj

TRAJNOŽARNO PEČ, MALO RABLJENO, prodam. Serec, Černelavci, Liškova 16, (novo naselje), telefon: 22 210, interna 381. M-5140
OSEBNI AVTO JETTA, letnik 1981, 60.000 km, prodam. Informacije po telefonu: 069 22 162 ali osebno: M. Sohotič, M. Kuzmiča 16. M-5141
MALO ŽABO, letnik 1980, prodam. Informacije: Jelen, mehanik, Beltinci. M-5143
SPAČKA UGODNO PRODAJ. Telefon dopoldne: 25 330. M-5144
MOTORNO ŽAGO HOMELITE 240, malo rabljeno, prodam. Naslov v upravi lista. M-5145

CVETLIČARSTVO MARIJA RATNIK TIŠINA, obveščam svoje stranke, da jim za 1. november nudimo:
 — sveže in suhe aranžmaje
 — sveže in suhe vence
 — vse vrste rezanega cvetja
 Naročilo sprejemamo v popoldanskem času, vsak dan po 15. uri osebno ali po telefonu: 76-553.

Aranžiranje cvetja
 Marija Ratnik

GROZDJE Z BRAJD (jurka in klinton), prodam. Telefon: 26 501. M-5077
ELEKTRONIC 90, prodam. Beat Brumen, St. Rozmana 14. M. Sobota. M-5157
TRAKTOR STEYR, TIP 188, 28 KS, s koso in plugi, prodam. Janko Škrilec, Banovci 24. IN-19276
TELEVIZOR, črno-beli, poceni prodam. Franciška Muhič, Veržej 148 a. IN-19281

TRAKTOR ZETOR 4911, kompletno s kabino in koso, prodam. Mavrič, Logarovci 38 a, 69242 Križevci pri Ljutomeru. IN-19284
PREGRADNO STENO IZ HRASTOVEGA LESA, visoko 2,60 m, širina 2,40 m, ugodno prodam. Kličite po telefonu 26-082. M-5078
PRIKOLICO ZA AVTO PANONIJA 500 prodam. Jože Martini, Murska Sobota, Slave Klavrove 6. M-5080
ŠIVALNI STROJ VIKTORIJA prodam. Telefon po 19. uri: 70-396. M-5082
FRANCOSKO ZAKONSKO POSTELJO, skoraj novo, prodam. Partizanska 44. M-5083
MALE PUJSKE PRODAJ. Krog, Murska 8. M-5084
KATRCO, registrirano do avgusta 1987, poceni prodam. Franc Horvat, Turnišče, Cvetna 10. M-5086
ZASTAVO 750, letnik 1982, prodam. Tropovci 15. M-5087
BARVNI TELEVIZOR GORENJE, EKLAN 65 cm, ugodno prodam. Vprašati: 25-117. M-5089
TELEVIZOR, črno-beli, prodam. Mate, Lendavska 19 b. M-5091
HIŠO Z GOSPODARSKIM POSLOPTEM in 2,5 ha obdelovalne zemlje v Zgornji Velki prodam. Telefon dopoldne: (069) 74-531. M-4674
PONI EKSPRES, odlično ohranjen, prodam. Stara 1, stanovanje 7/I, telefon: 23-511. M-5096
GRADBENI LES ZA OSTREŠJE PRODAJ. Ludvik Bojnec, PTT M. Sobota, telefon: 23-245, interna 21. M-5097
TRAKTOR ZETOR, starejši tip, v voznem stanju, prodam. Cena 450.000 din. Telefon: 042 813-774. IN-19278

HRASOVINO IN AKACIJO KUPIM. Plačam dobro. Sodarstvo Marjan Maučec, Gančani 149.

RENAULT 4, letnik 83, ugodno prodam. Čupkovič Stojan, Visole 39 pri Slov. Bistrici M-5102
KRAVO, brejo, z drugim teletom prodam. Janez Gomboc, Otovci 8. M-5093
ZASTAVO 101, letnik 1976, prodam. Tešanovci 5 a. M-5094
ŠTEDILNIK NA TRDA GORIVA, nov, in razne druge stvari prodam. Alenka Živkovič, Murska Sobota, Stefana Kuzmiča 22. M-5095
ČISTOKRVNE NEMŠKE OVČARKE BREZ RODOVNIKA (3 samičke), stare osem tednov, prodamo. Hak, Dobrovnik 244. M-4896
KROŽNE BRANE PRODAJ. Gorica 45, p. Puconci. M-5103
ZASTAVO GT 55/3, letnik april 1985, ugodno prodam. Jerebic, Odranci 384. M-5106
HRASOVE PLOHE (5 cm), suhe, 1 m², lužen les, prodam. Rih-tarovi 23, p. Radenci. M-5107
PEUGEOT 504 prodam. Telefon: 71-546. M-5108
ZASTAVO 101 GTL, julij 1984, prodam. Oglej popoldne: Čeh, Gornji Petrovci 31 a. M-5109
SVINJO ZA ZAKOL, 150 kg, prodam. Rankovci 45, p. Tišina. M-5110
RENAULT 4 GTL, letnik 1983, prodam. Merklin, Vidonci 115, p. Grad. M-5092
POHIŠTVO ZA KUHINJO, mizo, 4 stole in klop prodam. Štefan Babič, Murska Sobota, Vrtna 8. M-5099
MALE PUJSKE PRODAJ. Tropovci 21 B. M-5090

OPEL KADET C prodam. Oglej popoldne. Krog, Murska ulica 50. M-5111

PEČ ZA CENTRALNO KURJAVO TAM, 35.000 kalorij, novo, z bojlerjem, nekaj časa shranjeno, prodam 25% ceneje. Bakovi, Cvetna 10, telefon: 76-071. M-5112
ZASTAVO 101, letnik 1980, prodam. Kranjec, Vučja gomila 105. M-5113
PREMNI SORNIK ZA NSU 1000 kupim. Tel. (062) 816 402
KALIFORNISKE ZAJCE prodam. Telefon: 23-654. M-5114
TRAKTOR STEYR 28 s priključki, male pujske in belo poročno obleko, št. 38-40, prodam. Naslov v upravi lista. M-5098

ZASTAVO 101, registrirano do julija 1987, prodam. Prosečka vas 3, telefon: 77-186. M-5100
GROZDJE IN JESENOVE PLOHE, 5 cm debeline ugodno prodam. Beznovci 30. M-5115
GROZDJE Z BRAJD (Klinton, jurka), poceni prodam. Jožef Tratnjek, Gomilica 88. M-5116
KRAVO, brejo devet mesecev, prodam. Lipovci 69. M-5117
RENAULT 4 GTL, letnik 1984, prevoženih 35.000 km, garažiran, informacije: Vidonci 67. M-5118
ZASTAVO 750 PRODAJ ZA 260.000 din. Telefon popoldne: 26-543. M-MM
TRAKTOR FIAT 404, prednji pogon, nujno prodam. Balazic, Gibina 24, Ljutomer. IN-19285
ŠKODO 120 L, letnik 1979, prevoženih 36.000 km, garažiran, prodam. Murska Sobota, Žitna 1, telefon: 26-227. M-5119
GROZDJE PRODAJ. Tropovci 26. M-5120
GROZDJE RIZLING IN ŠIPON prodam. Telefon: 24-845. M-5121
ZASTAVO 101 MEDITERAN, letnik 1981, prodam. Šiftar, Murska Sobota, Aškerčeva 1 B. M-5122
ZVOČNIKE FISHER, 2 x 90, prodam. Telefon: 76-884. M-5123
KRAVO, BREJO Z DRUGIM TELETOM, prodam. Štefan Zelezen, Puconci 51. M-5125
TRAKTOR STEYR 30 ugodno prodam. Motovilci 29. M-5126
BREJO KRAVO, kontrola A, prodam. Horvat, Turnišče, Ob potoku 10. M-5127
NEŠKROPLJENA JABOLKA: JONATAN, KANADA in **BOBOVEC POCENI NAPRODAJ**. Hari, Kančevci 5. M-5128
FERGUSON 533, pluge, 12-colne, malo rabljene, in kosilnico **GORENJE MUTA** s priključki prodam. Cezanjevi 17 A, Ljutomer. M-5129

NOVO!

KRIZANTEME — veliko-cvetne in pajke (bele, rumene, lila) ter marjetke lahko že od ponedeljka, 27. oktobra, dobite v Murski Soboti, ob cesti v smeri Markiševca, mimo vojašnice, 200 m čez most na Ledavi.

PRIKOLICO ZA ŽIVINO PRODAJ. Beltinci, Panonska 64. M-5130
RENAULT 4, prevoženih 70.000 km, registrirano do oktobra 1987, prodam. Feliks Pihlar, Mota 51 c, Ljutomer. IN-19286
ELEKTRIČNI ŠTEDILNIK EAG (4 plošče in pečica), dobro ohranjeno, prodam. Vprašati: Gornja Radgona, Jurkovičeva 15. M-MM
NOV, SUH SMREKOV LES, zrezan za ostreže ali pohištvo, 15 m² OPEKE MODUL, III. vrste, ter OPEKO N/F, staro, kakovostno, ugodno prodam. Dobrovnik 204 b, 70-414. LE-10405
FIAT 125 P, letnik 1980, prodam. Črenšovci 191, telefon: 70-039. M-5139
POHIŠTVO ZA SPALNICO, rabljeno, dobro ohranjeno, prodam. Franc Koren, Kajuhova 30, Tomšičevo naselje, M. Sobota. M-5146
CITROEN GSX, letnik 1979, ugodno prodam. Ludvik Bojnec, PTT Murska Sobota, telefon: 23 245. M-5147
MZ, 250 ccm, registriran do 23. 4. 1987, prevoženih 4.500 km in **MOPED TOMOS 14 TLS** prodam. Lipa 162. M-5148
NOVO MOTORNO ŽAGO HUSQUARNA prodam. Telefon: 23 996. M-5149
TOMOS AVTOMATIK, star dve leti, prodam. Naslov v upravi lista. M-5150

OBVESTILO!

Obveščam javnost, da sem odprla **CVETLIČARNO** v Trnju 58. Zbiram naročila za vence, krizanteme in aranžirano cvetje ZA DAN MRTVIH. S svojimi storitvami se priporočam. Marija FERENČAK, Trnje 58.

kupim

LESENO STISKALICO ZA GROZDJE, v dobrem stanju, 2,5 x 3 m, kupim. Roman Klemenčič, Lešane 1, p. Apače. M-5088
TRAKTOR STEYR, 28 ali 30 KS, starejši letnik, v nevoznem stanju, kupim. Ponudbe na upravljalni listi. M-5106

zaposlitve

ŽENSKO ZA POMOČ STAREJŠI ŽENSKI V DOPOLDANSKEM ČASU iščem. Telefon: 71 053. M-5027
VARSTVO za štiri in eno leto starega otroka, v okolici Črenšovca, iščem. Naslov v upravi lista. M-5028
AVTOKLEPARJA-AVTOLICARJA zaposlim. OD po dogovoru. Radenci, telefon: (069) 73 137. M-5070

MARJANU HOHEGERJU S TIŠINE, KI JE PRI VOJAKIH V GRADSKO

VEM OB PRAZNOVANJU 19. ROJSTNEGA DNE ISKRENO ČESTITAJO. ŽELJHO VSE LEPO V NOVO OKOLJU, PO ODSLUŽENJU PA SREČNO VRNITEV — mama, oče, sestra Marijeta in brat Jože z družinama.

sobe

SAMSKA ŽENSKA IŠČE SOBO. Ponudbe od 9.30 do 13.30 po telefonu: 22 210 — prevlečni odd. M-5042
DVE ZAPOSLENI DEKLETI IŠČETA STANOVANJE (SOBO) S POSEBNIM VHODOM. Naslov v upravi lista. M-5101
SOBO IN HRANO NUJIM DELAVKI ALI UPOKOJENKI ZA STREŽBO STAREJŠI OSEBI. Informacije: Miholič, M. Sobota, Mladinska 35, telefon: 21 437. M-5124

razno

OBVESTILO!
 Obveščam javnost, da Štefan Nemec iz Žiberec 48 nima pravice prodajati nobenih premičnin ali nepremičnin in bom morebitne kupce sodno preganjala. Zdenka Nemeč, Žiberci 48. GR-12755
GOSPODINJE!
 Če vam skrinja rosi, toči ali lede, pokličite servis na tel. št. 062 774 806. Popravilo opravimo na vašem domu. Miran Žlahtič, Ptuj, Zagrebška 54. M-OP
MOŠKI, ki mi je v petek, 3. oktobra dopoldne, v trgovini pri Gradu pokazal francosko pismo o upokojitvi svoje mame, naj gre s tistim pismom nujno, čim prej k advokatu. M-5038

ZAHVALA

Ob nenadni smrti naše ljubljene žene, mame in stare mame

Karoline Sočič

roj. Fartelj iz Noršinec

se iz srca zahvaljujemo vsem, ki ste ji izkazali zadnje spoštovanje v žalnem sprevodu, nam pa skušali omiliti bolečino ob izgubi nadvse drage družinske mame, kakor tudi vsem sorodnikom in znancem, ki ste grob pokojnice zasuli z vencem in cvetjem.

Posebna hvala g. seniorju g. Ludviku Novaku za ganljiv pogrebni obred in pevcem evangeličanske cerkve v Murski Soboti ter predstavnicu krajevne skupnosti za nadvse občutene besede slovesa ob odprtem grobu.

Žalujoči: mož Ludvik, sin Ludvik z Eriko, hčerka Mariška s Karčijem ter vnuki Maja, Aleš, Marjana in Karči

Pomislite in povejte, moj otrok zlati, ali ni najslajša ti od vseh besed, kar zna jih svet, beseda mati...

(M. Gorki)

V SPOMIN

15. oktobra 1986 je minilo žalostno leto, odkar nas je zapustila naša draga in nadvse dobra žena, mati in stara mati

Katarina Jerebic

roj. Pucko z Melinec

Prisrčna hvala vsem, ki ste jo pred letom dni pospremili na njeni zadnji poti v tihi in večni dom, ter vsem, ki se ustavite ob njenem grobu ter se je spominjate.

VSI, KI SMO JO IMELI RADI

S cvetjem ti grob krasimo, v trajno ljubezen in spomin, cvetje s solzami svežimo, a v srcu je polno bolečin.

V SPOMIN

21. oktobra bo minilo leto, odkar nas je v 52. letu starosti zapustil naš dragi mož in oče

Štefan Križan

iz M. Sobote

Hvala vsem, ki obiskujete njegov grob in ga krasite s cvetjem.

Žalujoči: žena Antonija, hčerka Silva in sin Marjan

V SPOMIN
 16. oktobra mineva leto, polno žalosti, odkar smo se za vedno poslovili od dragega moža, očeta in starega očeta

Ludvika Zakoča

iz Stanjevec

Hvala vsem, ki se ga še spominjate ter njegov grob krasite z rožami in prižigate sveče.

ŽALUJOČA ŽENA IN OTROCI Z DRUŽINAMI

ZAHVALA
 Ob boleči izgubi naše drage, 92-letne

Marije Talaber

roj. Svetec iz M. Sobote

se zahvaljujemo vsem dobrim sosedom, prijateljem, sorodnikom in znancem za pomoč, izrečeno sočutje, darovano cvetje in vence. Hvala vsem, ki ste jo spremljali na njeni zadnji poti k poslednjemu počitku in darovali v dobrodelne namene. Zahvala osebnemu kirurškemu oddelku bolnišnice v M. Soboti za nego v zadnjih dneh njenega življenja.

Posebna zahvala g. župniku za poslovilne besede in pogrebni obred ter pevcem za ganljivo odpeto žalostinke. M. Sobota, 3. oktobra 1986

Žalujoči: snaha Trezika, vnukinja Savica, vnuk Dušan z ženo Cvetko, ter pravnuka Niko in Andrej

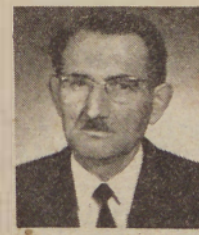
ZAHVALA
 V 78. letu starosti nas je zapustil naš dragi mož, oče in dedek

Viktor Erjavec

iz Lipovec

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem, prijateljem, kolektivoma DO Potrošnik in Planika Turnišče ter vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence in cvetje, nam pa pisno ali ustno izrazili sožalje. Posebna zahvala zdravstvenemu osebju internega oddelka in dr. Horvatu, g. kaplanu za pogrebni obred, pevcem za odpeto žalostinke in govorniku KS za poslovilne besede.

Žalujoči: žena Terezija, sinovi Viktor, Stanko in Štefan z družinami, hčerki Marija in Pavla z družinama ter drugo sorodstvo

ZAHVALA
 26. septembra 1986 nas je nepričakovano zapustil naš dragi

Franc Pintarič

iz M. Sobote

Ob boleči izgubi se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki ste ga spremljali na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje.

Hvala tov. Rapplu za poslovilne besede in g. seniorju Novaku za pogrebni obred.

Lepa zahvala vsem, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani in nam izrekli sožalje.

NJEGOVI: žena Marija ter sinova Feri in Branko z družinama

Še nimate jabolk?

V torek je zasedala občinska konferenca svetov potrošnikov v Murski Soboti, kjer so med drugim spregovorili o ozimici, oziroma prodaji jabolk, pri kateri so (tokrat zavoljo dobre letine!) nastali nekateri nespornosti, kot je na primer (neumestno) očitek Potrošniku, da noče prodajati kmečkih jabolk — oni namreč o tem pogodb s Panonko niso sklepali.

Ce bi radi kupili kmečka jabolka, jih boste dobili v naslednjih vaseh: Gornji Petrovci (oglasite se v Panonkineni skladišču pri tovarišu Bunderli), Fokovci (Jakiša) in Mačkovi (Kerčmar). Panonka pa bo sortna jabolka prodajala v Pucovcih vsak dan od 11. do 16. ure, ob sobotah od osmih do dvanajstih. Dobili boste jonatan in zlati delišes (pri kakovostni razred po 140, drugi pa po 110 dinarjev za kilogram), oziroma jonagold, idared, gloster, mutsu in elstar (boljše po 180, slabše po 140 dinarjev). **BOP**

Dva milijona »zelenih« potnikov

Pa ne zelenih od zavisti ali nejevolje, pač pa gre za svojevrsten jubilej, ki so ga prejšnjo sredo zgodaj zjutraj (pred odhodom zelenega vlaka iz Murske Sobotice v Ljubljano) obeležili delavci Železniškega gospodarstva, oziroma TTG.

Na TTG so se odločili, da bodo dvamilijontega potnika primerno nagradili, naključni srečnež pa je prejel vozovnico za enodnevni izlet v Benetke. In pri kom se je ustavilo kolo sreče? Pri Ferdu Pihlerju, zaposlenem na Zavodu za šolstvo. Dejal nam je, da z zelenim vlakom potuje pogosto, saj to zahteva služba. Z uslugami in kakovostjo prevoza je zadovoljen, morda bi kazalo še po-

spešiti hitrost prevoza do Ljubljane. Na nagradni izlet — ta je namreč za dve osebi — pa bo verjetno popeljal kar svojo soprogo.

Prvi zeleni vlak je začel voziti 29. maja 1979 na progi Maribor—Ljubljana, junija naslednjega leta pa so uvedli tudi »naš« vlak, to je zelenec Murska Sobotica—Ljubljana in obratno. Po zasedenosti je ta vlak drugi med vsemi zelenimi, saj je napolnjen 83-odstotno. Kot nam je povedal vodja turistične poslovalnice TTG v Murski Soboti, Jože Podlessek, je letošnji načrt, prepeljati okrog 52 tisoč potnikov — seveda samo na progi M. Sobotica—Ljubljana in nazaj. Kaže pa, da bo načrt celo presežen,

saj je do konca septembra potovalo z zelenici že 39 tisoč potnikov. Ker je konica prometa spomladi in jeseni, pričakujejo, da bo številka 52 tisoč presežena vsaj za nadaljnjih tisoč poslovnih in drugih, ki uporabljajo trenutno najkakovostnejše železniške storitve.

Ob koncu pa omenimo še novost — sodelovanje slovenskih in avstrijskih železničarjev je privedlo do pobude, da bi uvedli zeleni vlak do avstrijskega Gradca, od koder so odlične povezave z Dunajem in Hamburgom. Cena prevoza iz Maribora do Gradca naj bi znašala 2.576 dinarjev, vlak pa naj bi odpeljal pet minut po pol devetih.

Bojan Peček

Novo gasilsko vozilo

Dolgoletna želja krajanov Bogojine in okolice se je uresničila in v nedeljo bodo predali namenu novo gasilsko avtomobilsko cisterno. Sredstva zanj so zbrali z nabiralno akcijo v domači in okoliških vaseh, del sredstev pa je prispeval tudi sis za požarno varnost občine Murska Sobotica. Ob prevzemu vozila pripravljajo pester kulturni program, posebnost pa bo gasilska parada s prikazom gasilskega orodja in opreme, od najstarejše do najsodobnejše. **D. Ivanič**

Mesec požarnega varstva

Otroška igra med vzroki požarov

Med pogostimi vzroki požarov je tudi otroška igra. Zato ne bo odveč, če v mesecu požarnega varstva opozorimo tudi na to problematiko. V Sloveniji je bilo lani 1736 požarov, od tega jih je otroška igra povzročila 110, materialna škoda pa znaša nad 75 milijonov dinarjev. Ob teh podatkih se vsekakor velja zamisliti, zlasti še, ker je pri požarih, ki jih je povzročila otroška igra, izgubilo življenje 24 občanov, med njimi tudi trije otroci. Sicer pa so pri nas celo primeri, da so zgore-

SLOVESNOST PRI SPOMENIKU Š. KOVAČA — Planinsko društvo Matica iz Murske Sobotice je minulo nedeljo pripravilo tradicionalno vsakoletno akcijo v okviru praznovanja murskosoboškega občinskega praznika — pohod in kolesarjenje iz M. Sobotice do Gancan. Tako so se pri spomeniku narodnemu heroju Štefanu Kovaču zbrali planinci, taborniki TČ 25. maj s Pušče, borci NOV iz Beltincev ter osnovnošolci COŠ 17. oktober iz Beltincev. Le-ti so izvedli krajši kulturni program, o pomenu oktobra 1941 za današnji čas je spregovoril Jože Kolarič iz Beltincev, vsi udeleženci pa so dobili tudi spominski žig. Nekaj planincev je nadaljevalo kolesarjenje proti Bukovniškemu jezeru, dodati pa je treba tudi to, da skromna udeležba na tej prireditvi postavlja vprašanje: »Ali je akcija soboških planincev, ki je namenjena obogatitvi programa praznovanja murskosoboške občine ter obujanju spominov na NOB v Prekmurju, resnično le akcija planincev in so lahko drugi do nje popolnoma brezbržni?« **Filip MATKO**

Kakor bomo sejali, tako bomo želi! Če bo setev takšna, kot je na gornjem posnetku, da bomo namesto pšenice sejali stare avtomobile, drugo leto ne bomo imeli veliko dela z žetvijo — spomnimo naj tistega neodgovornega šoferja, ki je pustil razbito škaflo kar na njivi ob cesti Murska Sobotica—Tišina, da bo drugo leto zaman čakal majhne avtomobile. Ne bo jih, pa tudi pšenice ne bo.

Mesec požarnega varstva tudi v lendavski občini namenijo številnim pogovorom o krepitvi požarne varnosti. V delovnih organizacijah naj bi ustanovili gasilske enote, ki bi bile sposobne ukrepati ob požaru. Edina poklicna gasilska enota deluje v Ina-Nafti in je sodobno opremljena glede na razmere, v katerih deluje. Negotljive obleke so prvi pogoj za gašenje lahko vnetljivih snovi. Foto Jani D.

le cele hiše in v enem primeru so celo trije otroci izgubili življenje. Zato je dolžnost nas vseh, da v prihodnje več storimo na tem področju — s primerno vzgojo otrok v družini, vrtcu in šoli. Naša dolžnost je, da nenehno opozarjamo otroke na nevarnost igranja z vžigalicami in vžigalniki, ki so pri otrocih čudovito odkritje in jih radi uporabljajo. Prav tako moramo otroke nenehno opozarjati na nevarnost odprtega ognja, to še posebej drži za šole, kjer otroci začnejo skrivoma kaditi — to počnejo tudi doma in v strahu večkrat odvržejo cigaretni ogorek na nepravno mesto, s tem pa povzročijo veliko škodo.

Gasilska zveza Slovenije se je med letošnjimi aktivnostmi v mesecu požarnega varstva odločila, da razpošlje na vse šole in za vsakega učenca opozorilna gesla, ki so navedena na hrbtni strani urnika. Samo ta opozorila pa ne bodo dovolj, če ne bomo na nevarnost pred požarom opozarjali vsak v svojem delovnem in življenjskem okolju. **F. Maučec**

Prosenjakovci

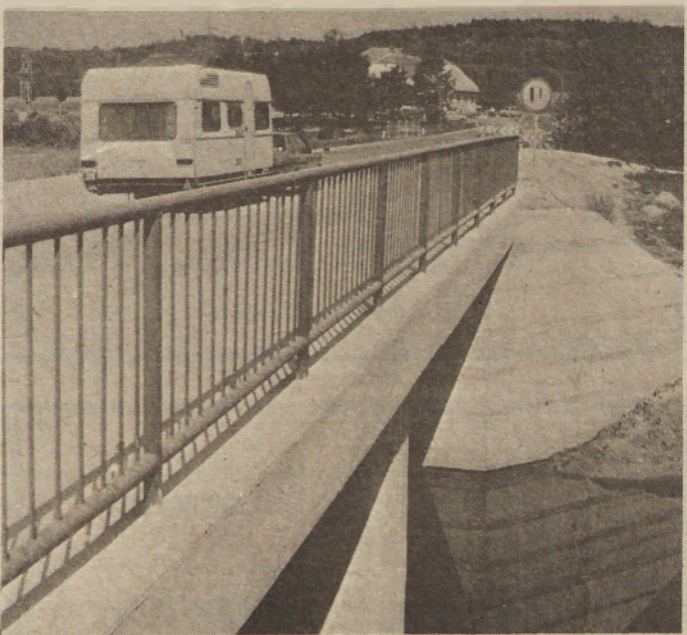
Podobno kot so na pobudo predsedstva občinske konference SZDL Murska Sobotica v nekaterih krajevnih skupnostih soboške občine že organizirali javne razprave o problemih, ki tarejo krajanje, so se v ponedeljek zvečer zbrali v Prosenjakovcih predstavniki občinskih organizacij SZDL, ZK in ZSMS ter DO za ptt promet, Cestnega podjetja, KZ Panonke, KG Rakičan, Območne vodne skupnosti Mura in občinske skupnosti za ceste in skupaj z domačini snovali možnosti nadaljnega razvoja. Največ je tekla beseda o asfaltiranju oziroma vzdrževanju cestnega odseka Motvarjevci—Prosenjakovci, razširitvi telefonije v krajevni skupnosti in agromelioracijskih delih, ki so potrebna na tamkajšnjih zemljiščih.

V štiriurni razpravi so izrekli precej kritičnih besed, pobud in predlogov; o tem bomo pripravili nekoliko obširnejši zapis za eno od prihodnjih številčk Vestnika. **J. G.**

Kdaj most v Spodnji Ščavnici in cesta Žihlava—Gomila?

To vprašanje so krajanje omenjenih vasi postavljali že večkrat in na različnih mestih, toda odgovor je bil zmeraj podoben: kakor bo denar, tako bomo delali. Na tak način se namreč zavlačuje degraditev mostu v Spodnji Ščavnici, ki so ga začeli graditi lani. Most na najpomembnejši in najbolj prometni cesti iz Maribo-

zišče in delno izkopalni jarke, potrebno je še navoziti 600 kubičnih metrov gramoz. Prav tako jih potrebujejo 160 za odcep ceste Trdkova—Negova, naročen pa je že les za most v Selišču. Za celotno obnovo teh cest bo nekaj čez 18 milijonov dinarjev, namenjenih za to iz republiških sredstev, premalo.

Komaj sta mimo lanski oviri — ozko grlo in zapora Petanjskega mostu — že se je pojavila nova v Spodnji Ščavnici. Most je sedaj po več kot enem letu narejen, toda kdaj bo Vodno gospodarstvo preusmerilo Ščavnico pod novi most in kdaj bo promet spet normalno stekel?

ra proti Murski Soboti je več kot leto ovira šoferjem avtomobilov, še posebno tovornjakov in avtobusov. V teh dneh je most končno narejen, niso pa končana še vsa dela. Na vrsti je Vodno gospodarstvo, ki mora Ščavnico speljati iz stare v novo strugo in pod novi most. Dela so začeli tudi na cesti Žihlava—Gomila. Z 8 milijoni dinarjev so obnovili vo-

S sredstvi skupnosti za ceste občine Gornja Radgona so preplastili odsek ceste Gornja Radgona—Ivanjci (1 kilometer), 700 metrov ceste v Dragotincih ter navozili gramoz na cesti Ščavnica—Lešane. Na vrsti je še asfaltiranje ceste Hrastje—Mota—Kapele in odsek ceste Radenci—Kapele. **Bernarda Peček**

10. športne igre mineralcev Jugoslavije

Od 2. do 5. oktobra so potekale v največjem jugoslovanskem naravnem zdravilišču Vrnjački Banji jubilejne, 10. igre mineralcev. K osmim stalnim igram so letos dodali tudi tekmovanje v spretnostni vožnji z viličarji. V skupnem seštevku točk je bila prva ekipa Radenske, druga ekipa Knjaz Miloš iz Bukovičke Banje in tretja ekipa Rogaške Slatine. **bp**

ARCO MURKA

SOZD kmetijstva, živilske industrije, trgovine, turizma in gostinstva o. sol. o.

69 000 MURSKA SOBOTA
Lendavska c. 9.
telefon: (069) 21-580
teleks: 35-219

Ob občinskem prazniku občine Murska Sobotica čestitamo vsem občanom, še posebej pa delavcem in kmetom, ki sodelujejo z nami pri doseganju cilja čim večje proizvodnje hrane